

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА

МАЛАХОВА АНАСТАСІЯ АНДРІЇВНА

Допускається до захисту:
в.о. завідувача кафедри
англійської філології
к. філол.н., доцент кафедри

.....Залужна О. О.
(підпис)

«__» _____ 20__р.

СТРУКТУРНО-ФУНКЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ АНТРОПОНІМІВ, ЗООНІМІВ І
ТОПОНІМІВ У КОНТРАСТИВНОМУ ВИМІРІ (НА МАТЕРІАЛІ
АНГЛІЙСЬКОГО ОРИГІНАЛУ ТА НІМЕЦЬКОГО ПЕРЕКЛАДУ РОМАНУ-
ФЕНТЕЗІ ДЖ. МАРТІНА «ПІСНЯ ЛЬОДУ Й ПОЛУМ'Я: ГРА ПРЕСТОЛІВ»)

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035. 041 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська

Освітня програма Англійська та друга іноземна мови та літератури
(переклад включно)

Магістерська робота

Науковий керівник
Ситенко О. О., к. філол. н.,
доцент кафедри англійської філології

Оцінка: ____ / ____ / ____
(бали/за шкалою ЄКТС/ за національною шкалою)

Голова ЕК: _____
(підпис)

Вінниця 2020

АНОТАЦІЯ

Малахова А. А. Структурно-функційні особливості антропонімів, зоонімів і топонімів у контрастивному вимірі (на матеріалі англійського оригіналу та німецького перекладу роману-фентезі Дж. Мартіна «Пісня Льоду й Полум'я: Гра Престолів»). Спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська. Освітня програма Англійська мова і переклад. Донецький національний університет імені Василя Стуса, 2020. 95 с.

Магістерську роботу присвячено вивченню особливостей вжитку онімів у художньому творі Джорджа Мартіна «Пісня Льоду й Полум'я: Гра Престолів», їхнього впливу на загальну картину побудови сюжету художнього твору та аналізу лексико-семантичних та структурних особливостей власних назв.

Матеріал дослідження містить англійські та німецькі власні назви, що були взяті з оригіналу і перекладу книги, а саме: антропоетоніми, топопоетоніми і зоопоетоніми, які були відібрані методом суцільної вибірки з художнього твору Дж. Мартіна «Гра Престолів». Обсяг вибірки становить 805 лексичних одиниць.

Методологічною основою роботи є структурно-системний підхід. Специфіка досліджуваної теми передбачає застосування описово-компаративного методу, що полягає у зіставленні мовних одиниць для встановлення їхніх диференційних ознак, і використовується для об'єднання їхніх функційних особливостей у певні групи та компонентного аналізу для розподілу лексичних одиниць на семантичні компоненти.

Семантично найбільший відсоток утворила група антропоетонімів, що складає 62% (470 одиниць). Автор використовує антропоетоніми для надання додаткової інформації про особливості характеру, походження, національність та інші характеристики персонажів. Багато антропоетонімів є описовими або асоціативними. Топопоетоніми складають 35% (323 одиниці). Зоопоетоніми в художньому творі Дж. Мартіна «Гра Престолів» мають найменший відсоток, що дорівнює 3% (12 одиниць).

Ключові слова: ономастика, роман-фентезі, антропоетонім, зоопоетонім, топопоетонім, власні назви.

SUMMARY

Malakhova A. A. The Structural and functional features of anthroponyms, zoonyms and toponyms in a contrastive dimension (based on the original English and German translation of the fantasy novel by George Martin «A Song of Ice and Fire: A Game of Thrones»). Speciality 035. 041 German Languages and Literature (translation included), English – first. Educational Programme English Language and Translation. Vasyl' Stus Donetsk National University, 2020. 94 p.

The Master's research paper is devoted to the study of the peculiarities of onym usage in George Martin's novel «A Song of Ice and Fire: A Game of Thrones», their influence on the general picture of the plot construction as a piece of art; the analysis of the lexical-semantic and structural features of the names of these types is carried out.

The emperic material of the research includes English and German proper names, selected by continuous sampling from the book and its translation, in particular: anthroponyms, zoopoetonyms and topoetonyms from George Martin's fantasy novel «A Game of Thrones». The sampling comprises 805 lexical units.

Methodological basis of the work is the structural-system approach. The peculiarity of the researched subject provides the usage of a descriptive-comparative method, which consists in comparing linguistic units to establish their differential characteristics, and is used to combine their functional characteristics into definite groups and component analysis to distribute lexical units into semantic components.

Semantically, the biggest percentage was formed by the group of anthroponyms, which constitutes 62% (470 units). Topoetonyms make up 35% (323 units). Zoopoetonyms in «A Game of Thrones» have the lowest percentage, equal only to 3% (12 units). The author uses anthroponyms, to provide the reader with additional information about the peculiarities of the character, origin, nationality and other features of the characters. Many anthroponyms are descriptive or associative.

Key words: onomasticon, fantasy novel, anthroponym, zoopoetonym, topoetonym, proper names.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЛЕКСИЧНИХ ОДИНИЦЬ З ОНОМАСТИЧНИМ КОМПОНЕНТОМ.....	11
1.1 Лексикологія як наука про слово та його значення.....	11
1.1.1 Ономастика як наука про власні назви.....	12
1.1.2 Основні задачі ономастики.....	13
1.1.3 Методи та прийоми ономастичних досліджень.....	14
1.2 Антропоніми як окремий вид власних назв.....	15
1.2.1 Різновиди антропонімів.....	19
1.3 Ономатопоетика, специфіка вживання поетонімів у художньому творі.....	22
1.3.1 Функціонування антропонімів у художньому творі.....	24
1.4 Зоонім як тип власних назв в ономастиці.....	26
1.5 Топоніміка у сучасній лінгвістиці, її завдання.....	27
1.5.1 Особливості географічної номенклатури.....	29
1.5.2 Властивості топонімів.....	31
Висновки до розділу 1.....	34
РОЗДІЛ 2 ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТА ФУНКЦІЙНЕ НАВАНТАЖЕННЯ АНТРОПОЕТОНІМІВ, ЗООПОЕТОНІМІВ І ТОПОПОЕТОНІМІВ У РОМАНІ-ФЕНТЕЗІ ДЖ. МАРТІНА «ПІСНЯ ЛЬОДУ Й ПОЛУМ'Я: ГРА ПРЕСТОЛІВ».....	36
2.1 Лексико-семантичні та функційні особливості антропоетонімів у романі «Гра Престолів»	36
2.1.1 Особливості найменування літературних героїв, алюзії на реальні, історичні постаті.	43
2.1.2 Антропонімічна модель духовенства та вчених.....	46
2.2 Лексико-семантичні особливості зоопоетонімів у романі Дж. Мартіна «Гра Престолів»	48
2.3 Лексико-семантичні особливості топопоетонімів у романі Дж. Мартіна «Гра Престолів».....	53

Висновки до розділу 2.....	58
РОЗДІЛ 3 ОСОБЛИВОСТІ СЛОВОТВОРЕННЯ АНТРОПОЕТОНІМІВ, ЗООПОЕТОНІМІВ І ТОПОПОЕТОНІМІВ У РОМАНІ-ФЕНТЕЗІ ДЖ. МАРТІНА «ПІСНЯ ЛЬОДУ Й ПОЛУМ'Я: ГРА ПРЕСТОЛІВ».....	60
3.1 Структурні особливості антропоетонімів у романі Дж. Мартіна «Гра Престолів».....	60
3.1.1 Структурні особливості передачі прізвищ позашлюбних дітей.....	69
3.2 Структурні особливості зоопоетонімів у романі Дж. Мартіна «Гра Престолів».....	72
3.3 Структурні особливості топопоетонімів у художньому творі Дж. Мартіна «Гра Престолів».....	74
Висновки до розділу 3.....	80
ВИСНОВКИ	82
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	86
СПИСОК ТЕКСТОВИХ ДЖЕРЕЛ.....	94

ВСТУП

Власні імена завжди привертали увагу дослідників. Лінгвісти вже довгий час цікавляться історією виникнення власних імен. Особливими є їхнє значення, зв'язок з історією та характеристики, які вони надають при номінуванні. На сьогоднішній день лінгвісти активно цікавляться питаннями та проблемами ономастики. Це відбувається, головним чином, через велику кількість літератури, присвяченої даному аспекту лінгвістики, такому як: кількісне видання книг, словників та численних наукових публікацій. Основними напрямками досліджень ономастики є визначення семантичної та функційної специфіки власного імені у художньому творі, виявлення і опис контекстуальних та інтертекстуальних зв'язків. Великий внесок до розвитку ономастики зробили: В. М. Калінкін [31], Дж. Ст. Мілл [49], Н. В. Подольська [58–59], О. В. Суперанська [66–69], наукові праці яких ми використовували під час нашого дослідження.

Дана робота присвячена дослідженню антропоетонімів, зоопоетонімів і топопоетонімів як особливих різновидів власних імен та аналізу лексико-семантичних, словотвірних та функційних особливостей найменувань героїв у романі-фентезі Джорджа Мартіна «Пісня Льоду й Полум'я: Гра Престолів».

Вважаємо за потрібне зазначити, що під час написання даної роботи ми дійшли висновків, що вживання понять: антропоетонім, зоопоетонім та топопоетонім є більш доречним у контексті аналізу художнього твору, оскільки вони комплексно охоплюють усі аспекти нашого дослідження.

Актуальність даної роботи зумовлена недостатнім ступенем дослідження антропоетонімів, зоопоетонімів і топопоетонімів у серії романів-фентезі Джорджа Мартіна «Пісня Льоду й Полум'я» та визначається зростаючим інтересом лінгвістів до досліджень ономастичних лексичних одиниць, насичених національно-культурним змістом.

Мета дослідження полягає в аналізі лексичної семантики власних назв вказаних типів, їхній класифікації, словотвірних та функційних особливостей.

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення таких **завдань**:

1. Провести суцільну вибірку лексичних одиниць у художньому творі Дж. Мартіна «Пісня Льоду й Полум'я: Гра Престолів».

2. Розглянути основні засади дослідження лексикології та її видів.

3. Визначити, яким чином вирішуються завдання ономастики в межах її окремих аспектів – антропоніміки, зооніміки і топоніміки.

4. Визначити особливості використання автором поетичних онімів у художньому тексті.

5. Дослідити теоретичні положення процесів номінації власних назв.

6. Виявити та проаналізувати лексико-семантичні, словотвірні та функційні особливості найменування персонажів у романі-фентезі Дж. Мартіна «Гра Престолів: Пісня Льоду й Полум'я».

7. Систематизувати зібраний матеріал відповідно до обраних класифікацій із урахуванням контексту.

Об'єктом дослідження виступають антропоетоніми, зоопоетоніми і топопоетоніми, відібрані з художнього твору Дж. Мартіна «Пісня Льоду й Полум'я: Гра Престолів».

Предмет дослідження становлять лексико-семантичні, словотвірні та функційні особливості вказаних власних назв.

Мета та завдання, окреслені в роботі, а також специфіка об'єкта дослідження зумовили використання таких **методів** лінгвістичного аналізу:

1. Метод суцільної вибірки – для встановлення корпусу дослідження;

2. Кількісний аналіз – для виявлення наявності, відсутності, частотності певних лексико-семантичних одиниць в обраному тексті;

3. Компонентний аналіз – для розподілу лексичних одиниць на семантичні компоненти;

4. Словотвірний аналіз – для встановлення моделей словотворення та їхніх структурних типів;

5. Описовий метод, який полягає в інвентаризації та класифікації досліджуваних одиниць та є підґрунтям для комплексної презентації результатів дослідження;

6. Контрастивний метод, який полягає в зіставленні мовних одиниць для встановлення їхніх диференційних ознак, і використовується для об'єднання їхніх функційних особливостей у певні групи.

Матеріалом дослідження виступають 805 одиниць, які було відібрано з оригіналу та німецького перекладу художнього твору методом суцільної вибірки.

Апробація результатів дослідження. Основні положення та результати дослідження викладено в доповідях на Міжвузівській студентській конференції «Зіставне вивчення германських, романських і слов'янських мов і літератур» (Донецького національного університета імені Василя Стуса, Вінниця, 2018 – 2020 рр.). Основні засади дослідження було викладено у студентській науковій роботі, яка приймала участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт та посіла III місце у I турі.

Публікації. Основні положення магістерської роботи викладено у трьох публікаціях: три статті у збірнику студентських наукових статей Донецького національного університета імені Василя Стуса у студентському науковому товаристві Вісник.

Структура та обсяг роботи. Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаної літератури (102 наукових джерел українською, російською та англійською мовами), списку текстових джерел (5 джерел англійською, німецькою та українською мовами).

Загальний обсяг роботи складає 94 сторінок. Основний текст дослідження викладено на 80 сторінках.

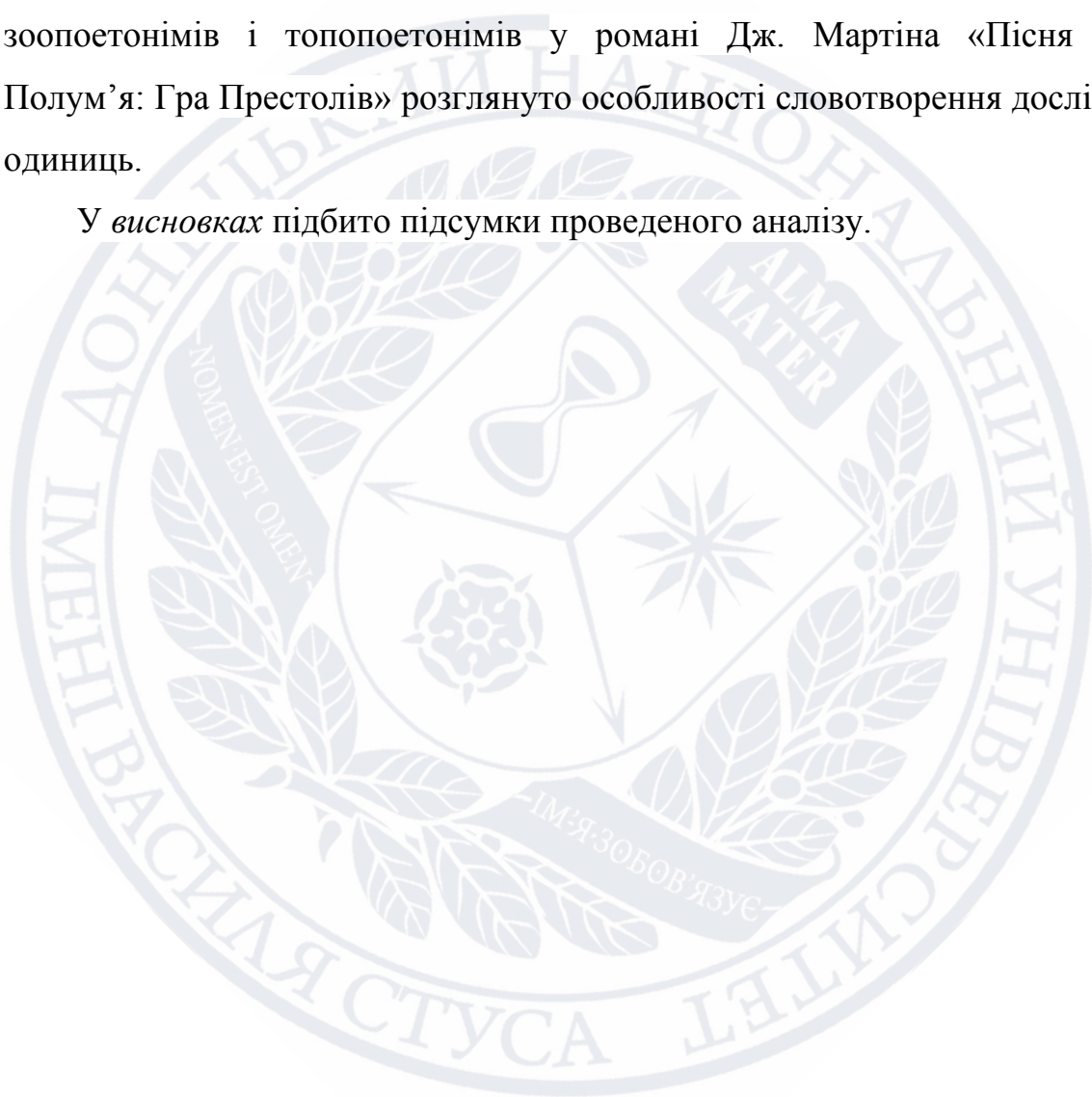
У *Вступі* обґрунтовано актуальність дослідження, висвітлено мету і завдання роботи, окреслено об'єкт, предмет та методи дослідження, описано структуру магістерської роботи.

У *першому розділі* «Теоретичні засади дослідження лексичних одиниць з ономастичним компонентом» містяться теоретичні відомості і положення, необхідні для здійснення даного дослідження.

У другому розділі «Лексико-семантичні особливості та функційне навантаження антропоетонімів, зоопоетонімів і топопоетонімів у романі Дж. Мартіна «Пісня Льоду й Полум'я: Гра Престолів» проведено семантичний аналіз власних імен та визначено функційні особливості лексичних одиниць, подано кількісні результати дослідження та проаналізовано отримані дані.

У третьому розділі «Особливості словотворення антропоетонімів, зоопоетонімів і топопоетонімів у романі Дж. Мартіна «Пісня Льоду й Полум'я: Гра Престолів» розглянуто особливості словотворення досліджуваних одиниць.

У висновках підбито підсумки проведеного аналізу.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСТАВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЛЕКСИЧНИХ ОДИНИЦЬ З ОНОМАСТИЧНИМ КОМПОНЕНТОМ

1.1 Лексикологія, наука про слово та його значення

Лексикологія (від гр. *lexikos* «такт, що стосується слова» і *logos* «наука») – розділ науки про мову, що вивчає лексику (словниковий склад мови). Лексикологія – багатоаспектна наука, яка вивчає природу й суть слова, його виникнення та зміну, визначення значення слів та їхнє вживання, структуру словникового складу мови, шляхи його поповнення та інше. Термін лексикологія вперше було введено Д. Дідро та Л. Д’Аламбером у їхній французькій енциклопедії у 1765 р.

Як писав визначний лінгвіст Ф. де Соссюр: «Поняття слова несумісне з нашим уявленням про конкретну одиницю мови ... Не в слові слід шукати конкретну одиницю мови» [25, с. 107]. Його учень, Ш. Баллі, ще рішучіше висловлювався проти слова, «...поняття слова вважається ясним; на ділі ж це одне з найбільш двозначних понять, які зустрічаються в мовознавстві» [6, с. 315]. Далі він зазначає, що «необхідно звільнитися від невизначеного поняття слова» [6, с. 317].

Лінгвісти-дослідники розрізняють: загальну, конкретну, зіставну, історичну та прикладну лексикології:

1) загальна лексикологія встановлює загальні закономірності будови, функціонування й розвитку лексики. В той час як конкретна лексикологія вивчає словниковий склад однієї мови;

2) зіставна лексикологія досліджує словниковий склад двох чи більше мов із метою виявити структурно-семантичні подібності та відмінності між мовами або з метою виведення спільних семантичних закономірностей;

3) історична лексикологія займається історією словникового складу, причинами та закономірностями його змін;

4) прикладна лексикологія вивчає питання укладання словників, перекладу, лінгводидактики та культури мовлення.

Розрізняють лексикологію у широкому та вузькому значеннях [75, с. 117]. У широкому значенні – це загальне позначення всіх розділів, які займаються вивченням слова. Водночас у вузькому значенні лексикологія – це розділ мовознавства, що вивчає словниковий склад мови. До лексикології в широкому значенні слова належать такі науки як:

1. Власне лексикологія;
2. Семасіологія (від гр. *semasia* «знак, значення») – наука про значення слів. Існує інша назва – лексична семантика (від гр. *semantikos* «позначальний»). Деякі лінгвісти називають семасіологію – наукою, що займається вивченням значень слів, але не інших одиниць мови.
3. Ономасіологія (від гр. *onomasia* «називання, найменування») – наука, яка вивчає процеси найменування, також науковці використовують синонімічну назву – теорія номінації. Ономасіологія протиставляється семасіології за напрямком дослідження;
4. Етимологія (від гр. *etymon* «істина») – наука, що досліджує походження слів;
5. Фразеологія (від гр. *phrasis* «мовний зворот, фраза») – наука про стійкі словосполучення;
6. Ономастика (від гр. *onomastikos* «той, що стосується імені», *onomastike* – «мистецтво давати імена») – наука про власні назви, яка складається з антропоніміки (гр. *antropos* «людина») – науки про імена людей і топоніміки (від гр. *topos* «місце») – науки про географічні назви та інше;
7. Лексикографія (від гр. *lexicon* «словник» і *grapho* «пишу») – наука про укладання словників [55, с. 38].

1.1.1 Ономастика як наука про власні назви. Ономастика (з грец. *onomastike* – «мистецтво давати імена») – розділ мовознавства, що вивчає власні назви, їхню будову, системну організацію, походження, функціонування, поширення і структуру власних імен у мові та мовленні в літературній та діалектних сферах [58, с. 96].

Ономастика є відносно молодого наукою, але незважаючи на це багато вчених серед яких: А. Гардінер [49], В. М. Калінкін [31], Дж. Мілл [49], Н. В. Подольська [58] та О. В. Суперанська [67] активно займалися її розвитком та запровадили свої поняття та класифікації. Так, наприклад, як формулює поняття ономастики донецький науковець-лінгвіст В. М. Калінкін: «Ономастика – «мистецтво давати імена» або – «які стосуються найменування» – 1) комплексна наука у складі мовознавства, яка займається вивченням власних імен, історії їхнього виникнення, змін та функціонування; 2) (застаріле значення) власні імена різних типів, онімна лексика, сукупність імен» [31, с. 5].

Н. В. Подольська у своєму «Словнику російської ономастичної термінології» виділяє кілька різновидів ономастики як науки [59, с. 97]. Вона пропонує класифікацію ономастики, виділяючи в окремі види поетичну, прикладну та регіональну.

Поетична ономастика – це розділ ономастики, який вивчає будь-які власні імена (поетоніми) в художніх літературних творах, принципи їхнього створення, стиль, сприйняття читачем, функціонування в тексті, а також світогляд і естетичні установки автора [59, с. 97 – 98].

Прикладна ономастика – це особливий напрямок ономастичних досліджень, пов'язаний із практикою встановлення форми, наголосу, вимови, орфографії, транскрипції та норм відмінювання власних назв. У цьому напрямку ономастичних досліджень виділяють певні підвиди, такі як: прикладна топоніміка, прикладна антропоніміка і т. д. [59, с. 98].

Регіональна ономастика – це напрямок ономастичних досліджень, який пов'язан із певною територією.

Ономастика складається з двох основних розділів: антропоніміки та топоніміки. Також до ономастики належать: зооніміка (клички тварин), космонімія (назви зон космічного простору), теонімія (назви божеств), ідеонімія (назви об'єктів духовної культури та астронімія (назви небесних тіл).

1.1.2 Основні задачі ономастики. Об'єктом дослідження ономастики є історія виникнення власних імен та мотиви їхньої номінації. Різні за характером

та формою оніми, які можуть переходити з одного класу в інший, а також їхній територіальний та мовний розподіл, функціонування в мові, використання і створення власних імен в художньому тексті [31, с. 19].

Аналіз власних назв становить величезну важливість для розвитку ономастики, завдяки певним закономірностям їхньої передачі та збереження. Існують різні цілі та основні задачі ономастичних досліджень, такі як, наприклад: історія виникнення онімів; мотиви номінації; становлення імен у будь-якому класі онімів; явища трансонімізації, тобто перехід різних за характером і формою онімів з одного класу в інший; територіальне та мовне поширення онімів; функціонування онімів у мові; соціальний, психологічний, етнолінгвістичний та інші аспекти онімів; формування онімів та їхній юридичний статус; табування онімів.

Ономастика досліджує фонетичні, морфологічні, словотвірні, семантичні, етимологічні та інші аспекти власних імен. Ономастичні дослідження допомагають виявити шляхи міграцій власних назв та місця колишнього розселення різних народів, культурні та мовні контакти, древній стан мов та співвідношення їхніх діалектів.

1.1.3 Методи та прийоми ономастичних досліджень. Метод ономастики – це комплекс міжгалузевих методів, методик і прийомів дослідження, спрямованих на вивчення онімів, з метою виявлення та опису ономастичних систем, рядів, універсалій, а також вирішення ряду прикладних задач. Розглянемо методи та прийоми у теоретичній та прикладній ономастиці.

Теоретична ономастика використовує різні методи мовознавства: ареальний (виявляє ареали подібних елементів власних імен), генетичний (встановлює спорідненість власних імен), порівняльно-історичний, структурний (дослідження основ). Метод ономастичної картографії (створення ономастичних карт і використання матеріалу карт для ономастичних досліджень), етимологічний, порівняльний (зіставлення власних імен різних мов), регіональний (дослідження ономастики регіону) стратиграфічний і типологічний (встановлює ізоморфізм онімів).

При дослідженні власних імен використовуються: прийом моделювання; дешифрування тексту по іменах; реконструкція імені; стилістичний аналіз, який застосовується до власних імен у художньому тексті і в мові; фонетичний аналіз «своїх» і «чужих» власних імен; складання спеціальних анкет і запитальників і деякі інші приватні прийоми. За допомогою цих методів і прийомів ономастика виявляє ономастичні системи, ряди, універсалії та інше.

Прикладна ономастика займається транскрипцією і транслітерацією іншомовних імен, встановленням традиційних (за вимовою та написанням), перекладанням неперекладних імен, створенням інструкцій з передачі «чужих» імен та питаннями найменування і перейменування [49].

У нашому дослідженні найбільш вживаними постають компонентний аналіз, описовий та структурний методи.

1.2 Антропоніми як окремий вид власних назв

У сучасній лінгвістиці спостерігається інтерес до проблем ономастики: вивчення власних імен, зокрема антропонімів, які займають особливе місце в англійській, українській, німецькій та в інших мовах світу. Повноцінне спілкування, мається на увазі правильне сприйняття, оцінювання та інтерпретація інформації, є неможливим без знання певного набору власних імен та їхніх функцій у мові та тексті.

Антропоніміка – це розділ ономастики, що вивчає антропоніми, тобто імена людей, по батькові (патроніми), прізвища, родові імена, прізвиська та псевдоніми, криптоніми (шифрований підпис автора під власним твором, щоб приховати справжнє ім'я) [66, с. 115]. Також цей розділ науки вивчає власні імена героїв у художніх творах, фольклорі, міфах та казках. Антропоніміка поділяє власні імена на різні форми, такі як наприклад: літературні, діалектні, офіційні і неофіційні [66, с. 116 – 117]. Також, антропоніміка досліджує інформацію про характер людини, спорідненість, походження, національності, діяльності об'єкта, а також історію виникнення власних імен та мотиви їхньої номінації. Існують два види: прикладна і теоретична.

Прикладна антропоніміка вивчає інформацію, яку може нести ім'я, функції власних назв у мові і тексті, а також способи перекладу онімів іншими мовами [66, с. 117].

Теоретична антропоніміка вивчає закономірності виникнення і розвитку антропонімів, їхню структуру та моделі, пласти ономастики різних етносів, а також вплив мов в антропоніміці [66, с. 118].

Серед великого різноманіття проблем антропоніміки однією з найбільш складних залишається проблема визначення поняття антропоніма. До сих пір, у дослідників немає єдиної точки зору стосовно цього питання. Це свідчить про складність та суперечливість даного поняття.

Н. В. Подольська пропонує таке визначення: «Антропонім – це вид оніма. Будь-яке власне ім'я, яке може мати людина (або група людей). Антропонім в тому числі особисте ім'я, ім'я по батькові, прізвище, прізвисько, псевдонім, криптонім та кличка [59, с. 121]. Онім (власне ім'я) – слово або словосполучення, яке служить для виділення іменованого ним об'єкта серед інших об'єктів: його індивідуалізації та ідентифікації [59, с. 122]. У тому числі антропонім, топонім, зоонім, фітонім, анемонім, хромонім, астронім, космонім, теонім, ідеонім, хрематонім, які складають різні розряди онімів» [58, с. 45].

Однак найбільш суперечливим аспектом у визначенні антропонімів є питання вмісту будь-яких семантичних характеристик або виконання виключно ідентифікаційної функції. Існує три основні точки зору. Найпоширенішою є теорія англійського філософа-логіка Дж. Ст. Мілла, яка викладена в його монографії «Система логіки», згідно з якою антропоніми «не мають ніякого значення». Він каже, що вони не можуть бути пояснені, так як функціонують як прості знаки [49].

Тієї ж думки дотримується дослідник Л. С. Стеббінг, зазначаючи те, що власні імена не можуть мати значення, тому даються індивіду для того, щоб відрізнити його від інших індивідів [68, с. 112].

К. Тогебю розглядає власні імена через призму теорії інтенції та екстенції, на основі якої порівнює антропоніми із займенниками. Він пише, що займенники

і антропоніми мають нульовий корінь, тобто не мають семантичного змісту і не утворюють семантичних класів, вони тільки ідентифікують індивідів [68, с. 163]. Слідом за цими вченими, такої думки дотримуються і деякі інші, а саме: О. С. Ахманова, А. Гардінер, П. Крістоферсен, О. О. Реформатський, і т. д.

Дослідники вважають, що першочерговим у формуванні значення власних назв є їхня предметність, отже оніми повідомляють про існування якогось об'єкта. Також, власні імена несуть в собі певну інформацію про даний об'єкт та його властивості. Водночас потрібно пам'ятати, що «різниця між власними і загальними назвами визначається не морфологією і не семантикою, а вживанням, використанням, функцією обох лексичних класів. Загальновідомим фактом є те, що функція власних імен, це ідентифікація конкретних об'єктів» [12, с. 57].

На думку Т. Мілевського, основою мови є система загальних назв. Оскільки вона класифікує особливості оніму вказаного типу. В той час, дослідник стверджує, що власні назви не складають цільної системи та займають периферійне місце у межах мови» [50, с. 78].

Підтримує цю думку О. О. Белецький, зауважуючи, що власні назви розглядаються тільки як певний лексичний клас при дихотомії класів власних і загальних назв [7, с. 185]. В ієрархії лінгвістичних систем власні назви мають позицію безсистемних або слабо систематизованих, та поступаються місцем «високо системному» класу загальних назв, який займає центральне місце» у лексикології [7, с. 187].

Власні назви є цікавим та суперечливим предметом дослідження. Деякі дослідники визначають антропонім як власну назву (або сукупність власних назв), офіційно присвоєну лише людині як її розпізнавальний знак. Таким чином, антропонім ідентифікує та індивідуалізує людину. Інші лінгвісти називають антропоніми власними назвами, які належать будь-якому об'єкту, людині чи вигаданому персонажу [55, с. 61].

Дж. Ст. Мілл виокремив шість типів класифікацій власних та загальних назв [49, с. 27 – 44], поділяючи:

1) загальні та індивідуальні. Імена загальні слід відрізняти від збираних, загальне ім'я може проектувати до будь-якого індивіда даної спільності, а збиране (колективне) – лише всім індивідам загалом;

2) конкретні та абстрактні. Конкретні імена – ті, що означають предмет, в той час як абстрактні виражають атрибут предмета;

3) позитивні і негативні. Відносно негативне ім'я може бути утворено від кожного конкретного позитивного імені. Воно буде позначати усе, окрім названого предмета чи групи. Імена позитивні за своєю формою, часто є негативними у реальності, в той час як деякі в дійсності позитивні, хоча їхня форма негативна;

4) конотуючі та неконотуючі. Конотуючі означають суб'єкт і атрибут, в той час як неконотуючі позначають тільки суб'єкт чи тільки атрибут. Будь яке ім'я, яке несе інформацію має на увазі атрибут. Власні імена позначають індивідів, яких називають, але не позначають жодних атрибутів, які належать даним індивідам;

5) унівокальні та еквівокальні. Унівокальне ім'я продукує в однаковому сенсі до всіх речей до яких воно може відноситись. Ім'я еквівокальне по відношенню до речей, до яких вони продукуються в різних сенсах;

6) відносні та абсолютні. Існує також альтернативна назва – релятивні чи нерелятивні, які стосуються тільки частини слів.

Радянський академік Л. В. Щерба у своїй статті з загальної теорії лексикографії пише: «Оскільки власні імена, будучи вживаними в мові, не можуть не мати ніякого сенсу, остільки ми повинні їх вважати словами, хоча б і глибоко відмінними від загальних. Питання полягає у тому, що в мові є значення власних імен, так як у словнику необхідно визначити той загальнообов'язковий мінімум, без якого неможливо було б загальноприйнято оперувати з даними власними іменами у мові» [82, с. 278].

Л. М. Щетинін аналізує лексичне значення фамільного імені, розділяючи значення фамільного імені на одиничне номінативне значення та загальне значення. На його думку, «в основі одиничного значення антропоніма лежить

одиничне поняття, яке відображає найбільш суттєві фізичні та моральні якості, що складаються в результаті узагальнення конкретних чуттєвих уявлень про дану особу. Загальне значення кожного фамільного імені є мовним засобом реалізації загального поняття «людина», яке може уточнюватися поняттями «чоловік або жінка» та людина певної національності» [83, с. 39–40].

Його точку зору поділяють лінгвісти Д. І. Єрмолович, Б. Х. Псеунова та О. В. Суперанська кажучи про те, що антропоніми відображають деякі особливості їхніх носіїв, властивості та їхнє відношення до дійсності. Власні імена мають яскраво виражену національну забарвленість. Почувши ім'я людини, ми одразу можемо визначити її національність або приблизне місце народження. Завдяки цим властивостям, власні імена часто використовуються для надання додаткових ознак персонажам у прислів'ях, приказках та художніх текстах.

1.2.1 Різновиди антропонімів. Традиційно в англomовних країнах дитина при народженні отримує два імені: особисте ім'я і середнє ім'я (*middle name*). Найбільш важливим та суттєвим є особисте ім'я. В англійській мові немає єдиного терміна, відповідного українському, на позначення поняття – «особисте ім'я». Йому рівнозначні англійські *baptismal name*, *Christian name*, *first name*, *given name* та *personal name*.

Під терміном «особисте ім'я» розуміється, перш за все «індивідуальне найменування суб'єкта» [58, с. 161], офіційно закріплене за ним при народженні.

Номенклатура сучасних англійських імен представляється своєрідною мозаїкою, складеною з іменувань древніх і нових, споконвічно англійських і запозичених з інших мов, традиційних, що відрізняються один від одного структурними та семантичними ознаками. Імена проходять свій історичний шлях розвитку, який пов'язаний з історією англійського народу та англійської мови.

За даними К. Б. Зайцевої та О. В. Суперанської на даний момент в англійській антропоніміці лише 8% припадає на імена давньоанглійського періоду. Після нормандського завоювання давньоанглійські імена, що вживаються протягом століть, майже повністю зникли [28].

Питання класифікації антропонімів є одним з найважчих з ономастичних досліджень. Однією з найбільш детальних є класифікація, запропонована М. Кемпбелом [69, с. 148 – 167], в якій він розділяє антропоніми на наступні групи:

1) *Given name / First name / Christian name / Praenomen* (ім'я / ім'я, дане при хрещенні / ім'я в Стародавньому Римі (архаїзм) / ім'я присвоєне людині при народженні;

2) *Middle name* (друге ім'я) – в англomовному світі це друге ім'я присвоєне людині при народженні. Воно розташовується між першим ім'ям і прізвищем. Іноді люди можуть мати більше одного такого імені;

3) *Family name / Last name / Surname* (прізвище) – ім'я, яке передається від одного роду до наступного. У багатьох країнах і культурах жінки переймають ім'я чоловіків після вступу в шлюб;

4) *Nomen* (прізвище в Стародавньому Римі (архаїзм) – ім'я, яке давало уявлення про рід в Стародавньому Римі. Розташовувалося між «*praenomen*» і «*cognomen*»;

5) *Cognomen / Agnomen* (родове прізвище в Стародавньому Римі) – частина імені в Стародавньому Римі, розташовувалося після «*praenomen*» і «*nomen*». Насправді «*cognomen*» – це прізвище, але в ті часи воно передавалося від батька до сина, тим самим в комбінації з іншими складовими імені Стародавнього Риму, ділили пологи на менші групи, ніж це робив «*nomen*»;

6) *Nickname / Byname* (прізвище) – ім'я, яке заміщає справжнє ім'я людини. Воно може використовуватися, тому що воно більш знайоме, надає певний опис людині, чи тому що воно коротше, ніж звичайне ім'я людини;

7) *Pet name / Diminutive* (зменшувально-улюблена форма імені) – ім'я, яке використовується замість звичайного або повного імені, для того щоб висловити любов, ніжність або підкреслити близькість;

8) *Patronym / Filiation* (патронім або по батькові) – ім'я, похідне від імені батька, яке присвоюється дитині при народженні;

9) *Matronym* (матрон) – частина родового імені, яке присвоюється дитині на ім'я матері.

Д. І. Єрмолович пропонує вужчу класифікацію власних імен. Він об'єднує всі словесні знаки, які служать для індивідуалізації людей, під одним загальним терміном – персоналії [66, с. 49]. Лінгвіст поділяє їх на три групи:

1. Антропоніми – імена, які офіційно присвоєні людям та їхні варіації;
2. Іменування прозвіщного типу – альтернативні іменування людей, утворені від загальних слів;
3. Іменування змішаного типу – іменування людей, що включає до свого складу два елементи: їхнього офіційного імені та номінальний.

Д. І. Єрмолович поділяє антропоніми на:

- а) множинні – імена, які в мовній свідомості колективу не пов'язані з якоюсь певною людиною;
- б) поодинокі – імена, які також належать до безлічі людей, але з кимось одним пов'язані.

Ця класифікація кардинально відрізняється від попередньої тим, що автор зосереджується на одному антропоніму, наприклад, одне і те ж саме прізвище, яке може змінювати своє смислове навантаження в залежності від контексту. В контексті фантастичної літератури зустрічаються як поодинокі, так і множинні антропоніми. Однак, так як антропоніми у літературі часто є вигаданими та створеними спеціально для певного персонажа, вони частіше будуть виступати як поодинокі.

Універсальну класифікацію власних імен, яка може бути застосована до будь-якого класу власних назв, можна знайти у роботах О. В. Суперанської. Вона виділяє наступні види антропонімів [69, с. 227]:

1. Імена, що склалися природним шляхом;
2. Імена, штучно створені, які в свою чергу діляться на:
 - а) ті, які вживаються в реальній дійсності;
 - б) імена книжкові, які в свою чергу діляться на дві підгрупи:

1) імена, у яких внутрішня форма не повідомляє про будь-які риси характеру або зовнішності героїв;

2) імена, у яких явно виражена експресивно-оцінна функція.

Дана класифікація унікальна тим, що в ній позначена чітка грань між іменами, які вживаються в реальній дійсності та іменами, які вживаються в літературі. Книжкові імена в свою чергу діляться на ті, у яких внутрішня форма не повідомляє будь-якої інформації про героїв, і ті, які ми в даній роботі називаємо значущими антропонімами, імена з яскраво вираженим експресивно-оцінним забарвленням.

1.3 Ономатопоетика, специфіка вживання поетонімів у художньому творі

Літературна поетична ономастика починає вивчатися в 50-60-ті рр. XX століття, інша назва цього розділу – ономатопоетика. Ономатопоетика розглядає специфіку вживання власних назв у художньому мовленні.

Аналіз власних назв є невід'ємною частиною вивчення мови художньої літератури. З точки зору стилістичного ядра твору оніми займають найважливіше місце в ряді інших лексичних пластів.

На думку дослідника А. А. Фоміна, поетична ономастика в структурі філологічних дисциплін займає специфічне положення. Дослідник відзначає, що «прикордонне положення даної галузі в лінгвістичній і загальнофілологічній парадигмі, вказує на необхідність поєднання лінгвістичної та літературознавчої компетенції при аналізі літературного «оніма» [76, с. 54 – 69].

У цілісній естетично організованій системі художнього тексту, як відзначають дослідники, так чи інакше, імена власні зазнають семантичних перетворень: загальноновживані оніми, перенесені на нові об'єкти (художні образи). Також сюди відноситься перенесення відомих літературних імен з раніше опублікованих творів на нові художні образи; імена і назви «напівреальні», тобто побудовані за типовою мовною моделю з деякою фонетичною зміною реальної історичної форми імені і прізвища, створені за певними вже існуючими моделями. Однак слід зазначити, що ряд онімів, взятих

з реального іменника, може зберігати всю кількість соціально-мовних конотацій спільного вживання [76, с. 36].

Доцільним буде виділити відмінні ознаки поетонімів. Під час вивчення цього питання ми будемо спиратися на теорію дослідника Ю. А. Карпенко [32, с. 5 – 14] про вторинність літературної ономастики:

1) загальномовна система дає письменникові свої моделі і норми відповідно до місця, часу і зображення соціального середовища;

2) літературна ономастика з'являється на основі вільного творчого пошуку, що здійснюється письменником відповідно до жанру та стилю художнього тексту;

3) літературна ономастика виконує стилістичну функцію. Власні назви в звичайній мовній комунікації називають, щоб розрізнити об'єкти, а власна назва в художньому мовленні цю дифференціюючу функцію поєднує з естетичною, образотворчою функцією і як би підпорядковується їй;

4) якщо реальна ономастика належить в цілому словникового складу мови, його іменника, топонімічного масиву, то літературна ономастика – це факт художньої мови, так як функції власних імен у мові повсякденній та художній відрізняються;

5) літературно-художній твір завжди має заголовок та є головним компонентом ономастичного простору.

Довгий час домінуючим терміном для позначення власних імен у художньому тексті був термін літературний антропонім, який вказував на «всі без винятку власні імена, які називають персонажів» [32, с. 17 – 19]. Ю. А. Карпенко під літературними антропонімами розуміє тільки власні імена, створені автором. При аналізі в художньому тексті топонімів, зоонімів відповідно стали вживати терміни: літературний топонім, літературний зоонім.

Термін поетонім літературознавці використовували для позначення умовних, екзотичних або міфологічних, тобто наділених певним поетичним змістом власних імен. Для поетичної ономастики знадобилося розширення смислового змісту терміна поетонім [32, с. 20– 22].

У «Словнику ономастичної термінології» Н. В. Подольська дає таке його тлумачення, зазначаючи, що поетичне ім'я (поетонім) – це ім'я в художній літературі, що має в мові твору, крім номінативної, яке характеризує, стилістичну та ідеологічну функції [58, с. 63]. Поетонім відноситься до категорії вигаданих імен, але часто письменниками використовуються реально існуючі імена або комбінація тих та інших» [58, с. 64].

Дослідники відзначають, що при конкретизації власних назв у художніх текстах, виправданим є використання термінів поетичний антропонім, поетичний зоонім, поетичний топонім або антропоетонім, зоопоетонім і топопоетонім.

Що стосується семантики поетонімів, то у художніх текстах вони зберігають ознаки, які є характерними всім власним іменам на рівні мови. Але є і принципові відмінності між власними іменами в мові та поетонімами у художньому творі. Поетоніми функціонують в умовах специфіки художнього тексту, виконуючи авторський задум у реалізації ідейно-естетичних та інших завдань, що дає позначає актуалізацію їхніх стилістичних та інших можливостей на змістовному рівні.

У художньому тексті поетоніми в значній мірі зближуються за своїми функційними характеристиками із загальними словами у художньому тексті [78, с. 76]. Таким чином, смисловий зміст поетонімів може бути зрозумілим із урахуванням конкретного художнього твору, тому поетоніми слід вважати назвами особливого, штучного утворення, створеного автором і сприйнятого читачем.

1.3.1 Функціонування антропонімів у художньому творі. Дослідження антропонімів у художньому тексті залишається однією з найактуальніших проблем не лише сучасної ономастики, але також одним з аспектів вивчення авторської точки зору у художньому тексті, де номінація персонажів має особливе, характеризуюче значення.

Значущі імена – це один із засобів, за допомогою яких створюється художній образ. Крім змістового навантаження, вони можуть мати звуковий

образ або володіти асоціативним фоном, надавати колорит зображуваної реальності. Такі імена є невід'ємною частиною художнього твору [31, с. 10].

У художньому тексті значущі антропоніми зберігають ті ж ознаки, які притаманні власним назвам на рівні мови та мовлення. Але існує і принципова відмінність. Значущі імена функціонують в умовах специфіки художнього тексту, реалізуючи ідейно-естетичні завдання твору завдяки стилістичному та змістовним аспектам слова. Більш того, в основі більшості літературних антропонімів лежить власна назва використовується в якості оніма. Саме цей номінальний компонент в імені і надає значимості антропоніму [11].

На відміну від власних імен у реальному житті, оніми у художньому творі є семантично наповненими, оскільки окрім номінативної, вони також доповнені характеристичною функцією. Дослідниця О. В. Суперанська вважає, що під час написання художнього твору письменник водночас створює ім'я та образ, які взаємно уточнюють і доповнюють один одного [68, с. 133]. Лінгвіст В. А. Кухаренко підтримує цю думку та зазначає, що власні імена – це локальна семантична структура, що закріплюється за іменем у конкретному тексті та визначає індивідуально-художнє значення власного імені [39, с. 106].

Головним завданням антропонімів є ідентифікація людини у суспільстві. Антропонім називає, але не приписує ніяких якостей. Оніми даного типу мають поняттєве значення, для якого характерні наступні ознаки:

а) свідчення того, що носій антропоніма – людина: *Sarah, Barbara, Lila* на відміну від *Ipswich, Glasgow*;

б) вказівка на приналежність до національно-мовної спільноти: *Robin, Henry, William* на відміну від *René, Henri, Wilhelm*;

в) вказівка на стать людини: *Jacob, Blake* на відміну від *Teresa, Elizabeth*.

Існують антропоніми одиничні та багатозначні. До перших відносяться імена, які належать багатьом людям, але перш за все пов'язані з кимось одним. Це імена людей, які стали видатними: *Newton, Shakespeare, Thackeray, Rowling, Tolkien*.

До багатозначних належать імена та прізвища людей, які не використовуються за певних обставин та не вказують на конкретну людину: *Olivier, Jessica, Netta*.

Антропонім має функцію характеристичної, що полягає у перерахуванні якостей референта, які допомагають його ідентифікувати. Залежно від ступеня популярності референта антропоніми узгоджуються з різною кількістю класифікаторів: чим відоміший референт, тим менша кількість класифікаторів, які його позначають [8, с. 21].

1.4 Зоонім як тип власних назв в ономастиці

Ономастика займається вивченням зоонімів, трактуючи історію їхнього виникнення та трансформацій. Це пов'язано з тривалим вживанням в мові-джерелі чи як результат запозичення з різних мов. Термін «зоонім» вводить в мовознавство в 60-х рр. XX століття. У лінгвістиці зооніми майже недосліджені, тому питання про їхнє функціонування в художніх творах викликає масу протиріч.

Систематизації зоонімів приділили увагу багато лінгвістів, серед яких: Ф. Міклошович, П. Скок, С. Роспанд, В. А. Ніконов, В. Д. Бондалетов. Найменування тварин в різних мовах підкреслює різні якості і характеристики, провокуючи різні асоціації.

Н. В. Подольська дає визначення терміну: зоонім – це вид оніма, власне ім'я (кличка) тварини, в тому числі домашньої, що мешкає в зоологічному саду, «працює» в цирку, в охороні, існує у якості «піддослідного» або дикої тварини [58, с. 58].

І. Р. Гальперін вважає, що зоонім є особливістю образного мислення конкретного народу. Це говорить про те, що мислення – складний асоціативно-психологічний процес, також це підкреслює відмінності в ціннісній картині світу того чи іншого етносу [21, с. 93 – 95].

Внутрішня номінація на рівні структури слова пов'язана з його лексико-семантичною мотивацією. Тобто, об'єкт отримує саме найменування, як

проходить відбір характеристик і властивостей. Сам термін «номінація» носить два типи характеру:

1) прямий, здійснюється в контекстно-вільних умовах;

2) непрямий, значення виявляється через вживання метафоричних значень.

Тут можна помітити таке явище, як десемантизація, тобто без вивчення внутрішнього контексту неможливо виявити семантику слова.

У даний час відсутня конкретна класифікація зоонімів, так як одні лінгвісти пов'язують цей термін з одним видом тварин, або тварин однієї місцевості, інші, виділяють конкретні характеристики зоонімів або їхні типи.

Як підкреслює А. В. Вежбицька: «Мова – необхідна умова існування і розвитку людського суспільства і, будучи компонентом духовної культури, мова, як і всі інші суспільні явища, немислимий у відриві від матеріальності» [16, с. 7 – 12].

У художній літературі зооніми часто є ключовими одиницями і виконують ряд функцій (образотворчу, характеризуючу, експресивно-емоційну). Зооніми відображають національно-культурні, психологічні та соціальні особливості різних народів, приписуючи певні моделі відносин та створюючи особливий художній колорит.

1.5 Топоніміка у сучасній лінгвістиці, її завдання

Топоніміка – це розділ ономастики, що вивчає географічні назви, їхнє походження, розвиток, сучасний стан, написання та вимову. Сам термін походить з грецьких слів «*topos*» – місцевість і «*онута*» – назва, найменування, ім'я [58, с. 74].

Топоніміка є особливою науковою дисципліною, яка використовує дані трьох областей знань одночасно: географії, історії та лінгвістики. Походження назв географічних об'єктів пов'язано, головним чином, з активним інтересом до їхнього розташування, а також соціологічного та культурного впливу. Назви міст, озер, гір, вулиць, сіл відображають спосіб життя народів, що проживали на цій території, особливості використання цими народами мови і культури. Топоніміка як наука вивчає і розкриває лексичне та семантичне значення цих

назв. Вона також є дуже важливим джерелом у вивченні історії, діалектології та етимології тієї чи іншої мови.

На думку О. В. Суперанської: «Кожна нова географічна назва не може виникнути сама по собі, абсолютно випадково, її поява має бути обумовлена існуючими в мові певними топонімічними рядами, морфологічними і семантичними типами, характерними для даної мови, і активними словотворчими моделями. Передбачуваність, або детермінованість назв на морфологічному, словотвірному та, до певної міри, на семантичному рівні, розглядається сьогодні як одне з провідних положень топоніміки» [69].

Одним з найбільш важливих завдань топоніміки є створення несуперечливих та єдиних принципів опису ономастичного матеріалу. Не менш важливим завданням є визначення критеріїв класифікації топонімів.

Як відомо, лінгвістами Ф. Паляцкім, Ф. Міклошичем, С. Грабець, Л. Гумецькою, С. Роспондом і В. Жучкевічем були розроблені класифікації топонімічної лексики. Перша з них була описана в роботі Ф. Паляцкого у 1834 році. У своїй науковій праці «Етимологічний розбір чехословацьких назв» лінгвіст розділив місцеві географічні назви на дві групи в залежності від їхнього походження:

- 1) від імен засновників або власників поселень;
- 2) від їхнього природно-топографічного положення.

Наступна класифікація, структурно-граматична:

- а) поєднання прикметника з іменником: Чорна Бруд, Сівцев Вражек;
- б) поєднання двох іменників: Бор-ліс, Поле-гуслі;
- в) поєднання власної назви зі словом місто в другій частині: Китай-місто, Слав-місто.

Науковець Ф. Міклошич, у своїй класифікації поділив топоніми на дві групи, та застосував різні методи аналізу кожної з них:

- 1) які походять від назв осіб;
- 2) утворені від загальних імен.

Якщо складові першої групи були об'єднані на основі структурного параметра, то до другої групи можна застосувати семантичні критерії, що дозволяють згрупувати топоніми за лексико-тематичним підгрупам:

- 1) земля;
- 2) вода;
- 3) тваринний світ;
- 4) рослинність;
- 5) колір;
- 6) етнічні назви;
- 7) заняття людей;
- 8) знаряддя виробництва;
- 9) будови;
- 10) назви посередньо або безпосередньо пов'язані із суспільним ладом [52, с. 15].

1.5.1 Особливості географічної номенклатури. У мовознавстві географічні назви нерідко слугують єдиним свідченням давно зниклих мов, а в інших випадках, становлять частину мовного багатства народу, дають змогу виявити важливі факти історичної фонетики, граматики та словотворення.

Спочатку люди не розрізняли власних і загальних імен. Першими топонімами ставали звичайні загальні слова: вода, гора, ліс, пустеля, поле, річка і т.д. Пізніше, коли люди почали освоювати значні простори, з'явилася потреба розрізняти ті ж самі гори, ліси, пустелі, поля та річки і т.д.. Для цього використовували різні означення, що характеризували ці об'єкти за кольором, величиною, формою, призначенням тощо. Оточена могутніми, грізними й незрозумілими силами природи, залежна від них і ними залякана, людина часом бачила у цих силах живі надприродні істоти. Водночас одухотворювали її не тільки сонце, місяць, дощ і блискавка, але й звичайні географічні об'єкти: ріки, болота, гори, скелі і т. д. З часом назви почали засвідчувати приналежність об'єктів як групову, колективну, родову, племінну, національну, державну, так і індивідуальну. Так, до епохи розвиненого родового ладу відносять появу перших

назв, які свідчать про спільність населення за главою роду. До пізнього родового суспільства – назви, похідні від особових імен, що свідчить про майнову нерівність у родовій ієрархії.

Значно збагатився топонімічний ряд географічних назв в епоху великих географічних відкриттів. Лінгвістичні дослідження топонімів відбуваються з урахуванням історичного розвитку мови, встановленням зв'язку з певними мовами, виявленням мовних та діалектичних ареалів тощо. Так, лінгвістична географія вивчає «розселення» окремих мовних слідів на Землі, а також територіальну диференціацію окремих значень цих слів, та їхнє «переселення» на інші території. Лінгвістичну природу географічних назв засвідчує також тісний зв'язок між топонімікою та семантикою, морфологією, фонетикою та діалектологією.

Сукупність географічних назв деколи ще називають географічною номенклатурою. «*Nomenklatura*» з латинської перекладається як «перелік імен». Характерно, що ознакою номенклатур є:

- 1) неоднорідність і різночасовість походження окремих елементів, їхніх складових;
- 2) особливе значення в мові;
- 3) ретельне збереження номенклатурних одиниць;
- 4) періодичні перегляди номенклатурних списків.

М. М. Торчинський, у своїй праці, наводить класифікацію топонімів, які можуть бути представлені наступними під-видами: гідронімів, ойконімів, оронімів, хоронімів та інші [41, с. 71]. Ойконіми позначають назви населених місць (з гр. *οἶκος* – «житло»); астіоніми – назви міст (з гр. *ἄστυ* – «місто»); назви внутрішньо міських об'єктів (з латин. *urbanus* – «міський») – урбаноніми; назви вулиць (з гр. *ὁδός* – «шлях, дорога, вулиця, русло») – годоніми; назви площ (з гр. *ἀγορά* – «площа») – агороніми. Назви шляхів сполучення (з гр. *δρόμος* – «біг, рух, шлях») іменують дромонімами. Назви водоймищ (з гр. *ὕδωρ* – «вода») гідроніми; назви океанів – океаноніми; назви морів – пелагоніми; назви озер – лімνονіми; назви річок – потамоніми; назви боліт – гелоніми.

1.5.2 Властивості топонімів. На сучасному етапі розвитку топоніміки з'явилися пропозиції виділяти нові окремі класи (міжгалузеві напрями), такі як, гідроороніми, що об'єднуюватимуть назви географічних об'єктів, розміщених та утворюваних на межі літо- та гідросфери (пів-острови, миси, коси, острови). Назви гір (з гр. *ὄρος* – «гора»), що об'єднуються під назвою ороніми; назви лісів (з гр. *δρῦς* – «дерево») називають дрімонімами; назви невеликих незаселених об'єктів (з гр. *μικρός* – «малий») – мікротопонімами; назви великих незаселених об'єктів (з гр. *μακρός* – «великий») – макротопонімами. Назви територій (районів, у тому числі адміністративних, історичних областей, країн) називають хоронімами (з гр. *ὄρος* – «рубіж, кордон, межа» та гр. *ὄνομα* – «ім'я, назва»). Хороніми поділяють на:

- а) природні – назви природно-ландшафтних областей;
- б) адміністративні – назви адміністративно територіальних одиниць.

Географічні назви зберігають у собі певний зміст, відображаючи природні особливості місцевості, її поверхню, рослинний і тваринний світи, корисні копалини та інше. Проте не лише географічне середовище визначає характер місцевих назв, їхню форму та зміст, це також визначають суспільно-історичні чинники [13, с. 31].

Врахування закономірностей, наявних на території у певний час, дає змогу уникнути хибних висновків, а саме: вплив на топонімію соціальних та природних умов, особливостей заселення та освоєння території, трансформацію назв тощо. Географічні і топографічні особливості будь-якої території тісно пов'язані між собою і разом з назвами утворюють спільні природно-топонімічні системи [41, с. 20]. Так, наприклад, В. А. Жучкевич говорить про топонімічні ландшафти, під якими розуміє закономірно складену на території систему назв форм рельєфу, населених пунктів, водних об'єктів тощо [41, с. 87]. При вивченні топонімічних ландшафтів необхідним є врахування зв'язків, у яких перебуває кожна назва, як елемент природно-топонімічної системи. Згідно із класифікацією лінгвіста О. О. Новичкова, можна виділити чотири номінативні типи онімів [55, с. 11]:

- 1) таламоніми – назви окремих приміщень (від грец. *thalamus* «приміщення, кімната»);
- 2) пілайоніми – назви воріт (від грец. *pylai* «міські брами»);
- 3) кіпоніми – назви садів (від грец. *kepos* «сад»);
- 4) фруріоніми (від грец. *phrourion* «замок, фортеця») – назви фортець та замків.

Ойконіми позначають власні назви поселень – міст, сіл, селищ. Вони несуть важливу інформацію про особливості виникнення населених пунктів, їхніх мешканців, про специфіку культурних і політичних зв'язків між сусідніми і несусідніми державами, а також про природні й географічні умови місцевості, на території якої ці поселення були засновані [41, с. 44].

Є назви, які пов'язані з матеріальною культурою – підприємствами, особливостями транспортно-географічного розміщення, стадіями розвитку господарства. Специфіка лісостепового та гірськолісового господарства відображена у назвах [83]:

- які пов'язані з класовими і становими приналежностями (Боярка, Поповичка);
- які пов'язані із соціально-побутовими, віковими особливостями (Бабусине, Батьки, Братешики, Вуйковичі, Хлоп'яники);
- від природних чинників розміщення (Підгір'я, Загребелля, Загребля, Залісся, Озерне);
- які пов'язані з пройденим шляхом урбанізації і фортифікації країни (Дворище, Город);
- похідні від власних імен та прізвищ (Анастасівка, Оленівка, Андріївка), у давнину назви селам і містам давали на честь засновників;
- зумовлені післяреволюційними подіями (Жовтневе, Ювілейне, Першотравневе), а також названі (частіше перейменовані) на честь письменників, або політичних діячів (Івано-Франківськ, Шевченкове, Хмельницький).

Індустріалізація дала назви містам і поселенням міського типу у Донецькій і Луганській областях, які спочатку називались просто Шахта, а згодом були перейменовані.

Відома класифікація К. Мошинського [41, с. 115] розділяє топоніми на 4 групи:

1. За природними умовами:

- а) власно природні;
- б) пов'язані із діяльністю людини;
- в) які надають естетичну оцінку

2. Не за природними умовами:

- а) ті, що відображають життя людини;
- б) від імен людини, включаючи назви етнічних груп;

3. Двозначні, які можна віднести і до першої і до другої груп;

4. Неясні

Лінгвіст В. Ташицький у своїй класифікації топонімів пропонує детально розглянути відмінності назв, які пов'язані із духовною культурою людини (Воля, Свобода). Дослідник зазначає, що всі топоніми об'єднуються в групу назв, пов'язаних із діяльністю людини та називають землю не за її фізично-географічними ознаками, а у зв'язку з матеріальною чи духовною культурою [69, с. 260 – 265]. Він також виділяє 4 групи назв населених пунктів:

- 1) назви, які завжди були назвами населених пунктів;
- 2) назви, які раніше позначали людей, а потім перетворилися на топоніми;
- 3) двозначні;
- 4) незрозумілі.

Проаналізувавши дві розглянуті вище класифікації, можна зробити висновок, що вони будуються на екстралінгвістичних принципах: мотивування імені у зв'язку із історичними, соціальними, культурними та іншими факторами.

Розглянемо, ще одну класифікацію, запропоновану С. А. Копорським [41, с. 114 – 115] та його учнем А. В. Нікітіним [41, с. 148]. Дослідники виділяють

імена-орієнтири (топоніми-орієнтири) та емоційно-експресивні топоніми. До топонімів-орієнтирів, згідно з означенням С. А. Копорського, відносяться окремі категорії мікротопонімів: назви полей, та ін., тому що основним компонентом цих назв є загальне слово, яке вказує на «місце» та позначає його. Отже, запропонована С. А. Копорським класифікація виділяє три підгрупи топонімів:

1) імена– орієнтири;

2) імена місць, які виражають емоційно-експресивні стани людини;

3) імена – «знаки», які не мають вказівки на предмет, вони також не висловлюють відношення людини до предмету, але в той час розвивають ознаки орієнтованості та оцінки, завдяки своєму багатому змісту, який накопичується в них з плином часу.

Висновки до розділу 1. У сучасній лінгвістиці спостерігається зростаючий інтерес до проблем ономастики: вивчення власних імен, зокрема антропонімів, зоонімів і топонімів, які займають особливе місце в англійській, німецькій українській та інших мовах світу. Повноцінне спілкування, оцінювання та інтерпретація інформації є неможливим без знання певного набору власних імен та їхніх функцій у мові та художньому тексті.

Протягом останніх років вийшла ціла низка ґрунтовних наукових праць, присвячених вивченню ономастики. Серед визначних дослідників можна назвати: О. В. Суперанську, В. М. Калінкіна, Н. В. Подольську, Д. І. Єрмоловича, Л. М. Щетиніна, Дж. Ст. Мілла. Ці лінгвісти виокремили основні засади дослідження антропонімів, зоонімів і топонімів як окремих мовних одиниць, а також запропонували їхню класифікацію за різними принципами та ознаками, окресливши їхні семантичні та функційні ознаки. Тим не менш, багато питань лишаються недостатньо вивченими, що зумовлює актуальність даного дослідження.

Можемо зазначити, що основною функцією антропонімів є ідентифікація людини у суспільстві. Даний тип онімів означає єдиний у своєму роді номен, тобто має єдине значення.

В усіх мовах світу, зооніми в своєму лексичному значенні мають особливі коннотативні ознаки, які служать основою метафоричної номінації. У художньому творі зооніми виконують описову, характеризуючу та власне номінативну функції. Зооніми є найменш досліджуваною групою онімів з тих, що ми розглядаємо у нашому дослідженні, саме тому вони є особливо цікавими під час опрацювання роману-фентезі Дж. Мартіна «Гра Престолів».

Кожен етнос має свою емоційно-образну систему, яка передається від покоління до покоління насамперед в усній формі і фіксується саме в фольклорній пам'яті. Сюди належить і ландшафт, місцева флора та фауна, мораль, мова, ідеали та навички трудової діяльності. Поява топонімів спричинена необхідністю розрізняти географічні об'єкти у процесі трудової діяльності людей. Отже, топонім відображає властивості об'єкта крізь призму людського уявлення про цей об'єкт, розкриваючи реалії колишньої матеріальної та духовної культури населення.

На відміну від власних імен у реальному житті, власні імена у художньому творі є семантично наповненими, також, окрім номінативної функції, вони характеризують оніми даного типу. Власні імена несуть в собі певну інформацію про об'єкт та його властивості. Ця інформація може бути загальновідомою або може мати поширення тільки у вузькому колі людей.

РОЗДІЛ 2

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТА ФУНКЦІЙНЕ НАВАНТАЖЕННЯ АНТРОПОЕТОНІМІВ, ЗООПОЕТОНІМІВ І ТОПОПОЕТОНІМІВ У РОМАНІ-ФЕНТЕЗІ ДЖ. МАРТІНА «ПІСНЯ ЛЬОДУ Й ПОЛУМ'Я: ГРА ПРЕСТОЛІВ»

2.1 Лексико-семантичні та функційні особливості антропоетонімів у романі «Гра Престолів»

Імена героїв твору створюють особливу тональність твору, відображають авторську позицію та створюють специфічну атмосферу. У романі-фентезі антропоетоніми здійснюють номінативну, концептуальну, естетичну, стилістичну, емоційно-оцінну функції. Імена, які використовує автор грають роль допоміжного стилістичного прийому, який застосовується для посилення характеру, інтриги, колізії та комізму ситуації або пов'язані з особистими якостями, соціальним становищем тих, кого вони позначають.

У ході аналізу семантики досліджуваних одиниць уся вибірка поділена на три групи: 1) антропоетоніми (470 одиниць, 72%), 2) зоопетоніми (12 одиниць, 3%) та 3) топопетоніми (323 одиниць, 25%).

Кожна з антропонімічних моделей має свою сферу вживання і специфіку функціонування і визначається ступенем офіційності або неофіційності, ставленням до певної особи, яку називають, віком того, про кого розповідають, нормами мовного етикету та іншими факторами. Також номінування та функціонування антропоетоніму залежить від того, в якому соціальному полі відбувається комунікація.

Джордж Мартін як і багато інших письменників використовує символічні імена, щоб провіщати долю персонажів, посилювати тему або просто закріплювати ідентичність персонажа для читача. Джордж Мартін називає своїх персонажів іменами друзів та людей, яким він вдячний. Автор зазначає, що імена мешканців фантастичної землі, Вестерос, не мають нагадувати повсякденні імена, які справді існують в реальному світі. Завдяки цьому ми можемо

спостерігати утворенню нових імен, які були нав'язані автору після дослідження етимологій давніх імен, що існували у різних мовах.

Ономастикон роману-фентезі «Гра Престолів» вражає не тільки багатством і різнобарвністю різних видів онімів, але також і численними прийомами нарікання імен [45, с. 68–70]. Перша група проаналізованих в нашій роботі власних назв – це поодинокі антропоепоніми. Дана група антропоепонімів повністю запозичена з існуючого в культурі лексикону, що зберігає всі соціально-мовні конотації спільного вживання, які не створюються автором, а запозичуються з мовного та культурного арсеналів. Подібні імена є в будь-якому творі, так як мова конкретного письменника – це в першу чергу дані національної мови, а твір завжди включено розглядається в контексті культури [45, с. 68–70].

В цілому, можна виділити кілька прийомів найменування імен, які використовує автор:

1. Оніми, що походять від реального імені:

а) сучасної епохи: англ. *Catelyn*, нім. *Catelyn*, укр. 'Кейтлін', англ. *Robert*, нім. *Robert*, укр. 'Роберт', англ. *Brandon*, нім. *Brandon*, укр. 'Брендон', англ. *Jaime*, нім. *Jaime*, укр. 'Джеймі', англ. *Robin*, нім. *Robin*, укр. 'Робін', англ. *Lysa*, нім. *Lysa*, укр. 'Лайса', англ. *Anyu*, нім. *Anyu*, укр. 'Анья', англ. *Kevan*, нім. *Kevan*, укр. 'Кеван', англ. *Meera*, нім. *Myra*, укр. 'Міра', англ. *Jon*, нім. *Jon*, укр. 'Джон', англ. *Rodrick*, нім. *Rodrick*, укр. 'Родрік', англ. *Will*, нім. *Willis*, укр. 'Віл' – реально існуючі англійські та німецькі імена;

б) попередніх епох:

1) оніми від давньоанглійської мови: *Garrad (Gerald)* → *Gared* 'Гаред', *Edweard* (weard – 'protection') → *Eddard* 'Едард', *Brandon* ('smb, who lives next to the tower or lighthouse') → *Bran* 'Брандон', *Jamesina* → *Jaime* 'Джеймі' (female name), *Brandon* → *Bran* 'Бран' ('raven'), *Darragh* → *Darren* 'Дарен' ('oak tree'), *Selwyn* ('Sel' – 'castle/house' + 'Wynhin' – 'friend') → *Serwyn* 'Сервін', *Yoren* → *Warren* ('dweller/keeper of a game preserve') 'Йорен', *Euron* (Welsh origin) → 'Ейрон' ('golden'), *Harald* → *Harold* → *Hereweald* (here 'army' + weald 'ruler' 'Гарольд', *Wyman* → *Wymund* → *Wigmund* (wig 'war' + mund 'protection') 'Віман',

Luwin → *Lewin* ('dear friend') 'Лувін', *Polliver* → *Olliver* ('the olive tree') ' ', *Lliam* → *Lommy* 'Ломмі', *Uilliam* (Irish) ('helmet of will') 'Уліям';

2) оніми від давньо-германських мов: *Willahelm* → *Willis* → *Will* (*will/desire* + *helmet-protection*) 'Білл', *Hruodpercht* ('hruod' – fame + 'beracht' – bright) → *Robert* 'Роберт', *Alice* → *Alys* ('nobility') 'Алайс', *Richard* → *Dickon* → *Dickie* ('strong in rule') 'Дайкон', *Aegon* → *Egon* ('edge of a sword') 'Ейгон', *Robert* ('famous') 'Роберт';

3) оніми від грецької мови: *Theodore* → *Theon* 'Теон', *Aikaterine* → *Katherine* → *Catelyn* ('torture') 'Кейтлін', *Tyrion* ('king') 'Тиріон', *Agon* → *Aegon* ('struggle/competition') 'Ейгон', *Cerce* → *Cirsei* ('Greek goddess, who was described as a witch') 'Серсі', *Alexander* → *Sandor* ('defender of men') 'Сандор', *Gregory* → *Gregor* ('watchful alert') 'Грегор', *Aerys* ('strife') 'Ейріс', *Lyssa* → *Lysa* ('madness') 'Лайса';

4) оніми від латинської мови: *Johannus* → *John* → *Jon* 'Джон', *George* → *Jory* 'Джорі', *Geraut* / *Gerwald* ('ger' – a spear + 'waltan' – to manage) → *Gerold* 'Герольд';

5) оніми, що походять з інших мов: *Sansa* ('praise/charm') 'Санса', *Stanislav* ('smb who achieves glory of fame') → *Stannis* 'Станіс', *Aryan* ('noble') → *Arya* 'Арія', *Ishara* → *Ashara* ('goddess of oath') 'Ашара', *Arthur* → ('arth' – a bear) 'Артур', *Lyanna* → *Lianna*, *Eliana*, *Elaine* (French 'martyr') 'Ліанна', *Melara* → *Mallery* ('gift of God') 'Мілара', *Brienne* ('noble') 'Брієн', *Davos* → *Davis* (Hebrew; 'beloved') 'Давос', *Asha* ('wish/hope') 'Аша', *Gilly* → *Gilli* (Hebrew 'my joy') 'Гілли', *Beric* → *Barach* (Hebrew 'lightning') 'Берік', *Daario* → *Darius* (Persian 'to possess') 'Дааріо', *Aemon* → *Amon* (Ancient Egyptian 'hidden one') 'Еймон', *Benjen* → *Benjamin* (Hebrew 'son of the right hand') 'Бенджен', *Orell* (Russian 'eagle') 'Орелл', *Jaqen* (Hebrew 'established by God') 'Джакін', *Shireen* (Persian 'sweet') 'Шайрін';

2. Вигадані імена і назви, до числа яких входять оніми побудовані від географічних назв: англ. *Kingswood* → (*Kingswood is a suburban area in South*

Gloucestershire, England, on the eastern border of the City of Bristol), нім. *Kingswood*, укр. 'Кінгсвуд', англ. *Tyrone*, нім. *Tyron* (*the county in the Northern Ireland*), укр. 'Тірон', англ. *Deasmhumhna*, нім. *Deasmhumhna* → *Deasmhumhain* (*The Kingdom of Desmond, meaning 'South Munster' was a historic kingdom in southwestern Ireland*), укр. 'Дісмхумхна', англ. *Stokeworth*, нім. *Stokeworth* ('*a castle Stokeworth*'), укр. 'Стокворф', англ. *Lemonwood*, нім. *Lemonwood* ('*House of Dalt*'), укр. 'Лемонвуд', англ. *Clayton*, нім. *Cleyton* → *Cley* (*claëg 'clay' + tūn 'town, settlement, village, enclosure'*) = hence, ('*settlement near the clay pit*'), укр. 'Клейтон'.

У результаті дослідження було виявлено ще один вид антропоніма – гіпокористик. Це скорочений варіант особистого імені, який виступає замість повного особистого імені [31, с. 69], наприклад: англ. *Danu*, нім. *Danu*, укр. 'Дані' (скорочення від *Daenerys*), англ. *Cat*, укр. 'Кет' (від *Catelyn*), англ. *Chiv*, нім. *Tschiv*, укр. 'Чів' (від *Chivalry*), англ. *Bran*, нім. *Bran*, укр. 'Бран' (від *Brandon*), англ. *Galad* (від *Galadedrid*), нім. *Galad*, укр. 'Галад', англ. *Ria* (від *Rian*), нім. *Ria*, укр. 'Ріа', англ. *Ned* (від *Eddard*), нім. *Ned*, укр. 'Нед'. Проаналізувавши гіпокористики у художньому творі Дж. Мартіна «Гра Престолів», можна зробити висновок, що у німецькому перекладі книги, були використані деякі з гіпокористиків, інші були замінені повними формами власних імен [45, с. 68–70].

Зіставляючи гіпокористики з повними формами стає очевидно, що автор вдається до використання відомих англійських гіпокористиків як скорочених варіантів придуманих ним самим імен: *Sam* від *Samwell*, а не від *Samuel*, *Ben* від *Benjen*, а не від *Benjamin*, *Mat* від *Matrim*, а не від *Matthew*, *Ned* від *Eddard*, а не від *Edward*.

Таким чином, проведене дослідження доводить, що антропоніміка художнього твору жанру фентезі яскраво виділяється оригінальністю та автономністю. Разом з цим, протягом всього роману читач отримує підказки, про особливості характерів головних та другорядних персонажів.

Результати аналізу зазначених антропоетонімів проілюструємо діаграмою, див. Рис. 2.1:

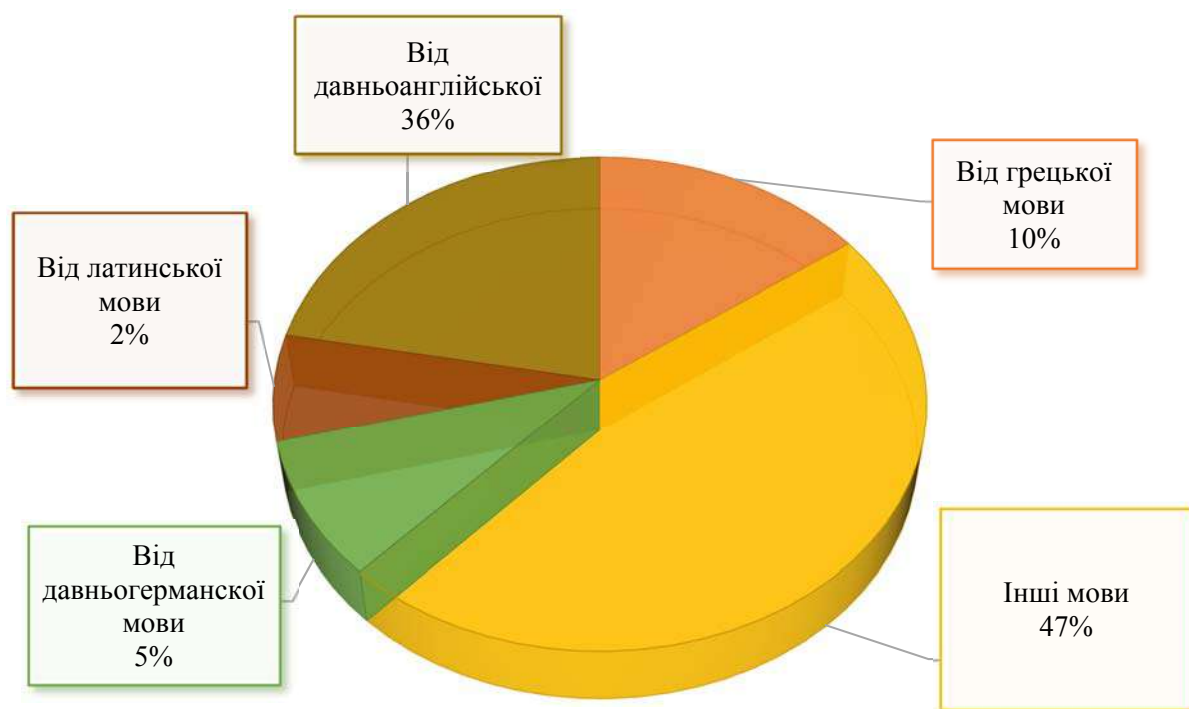

Рис. 2.1 Класифікація власних імен за їхнім походженням з певної мови

Розподіл прізвищ та імен, відібраних з аналізованого твору, завдяки семантичним ознакам дозволяє виділити додаткові тематичні підгрупи, див. Рис. 2.2:

1. Від прізвищ, що позначають стан душі людини: англ. *Daynerys Stormborn*, нім. *Daenerys Stormborn*, укр. 'Данерис Штормороджена', англ. *Maegor the Cruel*, нім. *Maegor der Grausame*, укр. 'Мейгор Лютий', англ. *The Lord of the Light*, нім. *Lord der Licht*, укр. 'Володар Світла', англ. *Aegon the Unworthy*, нім. *Aegon der Grausame*, укр. 'Ейгон Негідник', англ. *Greyjoy*, нім. *Greyjoy*, укр. 'Грейджой' (цей онім можна віднести одразу за двома критеріями до різних видів – колір та стан душі. Якщо у випадку з першим критерієм все зрозуміло, то проаналізувавши лексико-семантичний склад даного оніма, зазначимо, що антропонім є двоскладним, складається з двох основ: *Grey* 'Грей'+ *joy* 'Джой'. Поєднання антонімічних понять не є необґрунтованим. Автор поєднує почуття «радість» та «сірий колір», таким чином демонструючи всю неоднозначність

носія даного оніма), англ. *the Queen of Thorns*, нім. *Dornenkönigin*, укр. ‘Королева Шипів’, англ. *Rickard Stark*, нім. *Rickard Stark*, укр. ‘Рікард Старк’, англ. *Septa Mordane* (Mordecai from ancient Hebrew means ‘mentor’), нім. *Septa Mordane*, укр. ‘Септа Мордейн’, англ. *Lord of the Port, Defender of the Citadel*, нім. *Wächter des Citadels, Schild von Lannisport*, укр. ‘Лорд Порту, Захисник Цитаделі’, англ. *the Waif*, нім. *Strandgut*, укр. ‘Приблуда’, англ. *the Imp*, нім. *Zwerg*, укр. ‘Куць’, англ. *Hero of Winterfell*, нім. *Erbe von Winterfell*, укр. ‘Рятівник Вічнозиму’, англ. *Cersei the Lioness*, нім. *Cersei der Löwin*, укр. ‘Серсі Левиця’, англ. *the Mother of Madness*, нім. *Mutter der Tollheit*, укр. ‘Матір Божевілля’, англ. *the Unburnt*, нім. *die Unverbrannt*, укр. ‘Неопалима’, англ. *the Knight of the Flowers*, нім. *der Ritter der Blumen*, укр. ‘Лицар Квітів’, англ. *Daena Targaryen the Defiant*, нім. *Daena Targaryen der Trotzig*, укр. ‘Дайена Таргарієн Непокірна’, англ. *Gaemon the Glorious*, нім. *Gaemon des Herrlich*, укр. ‘Геймон Чудовий’, англ. *Maelys the Monstrous*, нім. *Maelys des Ungeheuerlich*, укр. ‘Мейліс Жахливий’, англ. *Damon the Devout*, нім. *Damon des Heilig*, укр. ‘Деймон Праведний’, англ. *the Blessed*, нім. *der Gesegnet*, укр. ‘Благословенний’.

2. Від назв тварин: англ. *The Hound*, нім. *Hunde*, укр. ‘Гончак’, англ. *The Lion*, нім. *Löwe*, укр. ‘Лев’, англ. *Arya Horseface*, нім. *Arya Pferdegesicht*, укр. ‘Арія-Коняка’, англ. *Old Bear*, нім. *Old Bear*, укр. ‘Старий Ведмідь’, англ. *Crow’s Eye*, нім. *Rabes Auge*, укр. ‘Вороняче око’, англ. *the Blackfish*, нім. *Blackfish*, укр. ‘Чорнопструг’, англ. *the Red Viper of Dorne*, нім. *Red Viper von Dorne*, укр. ‘Червоний Гад’, англ. *the Spider*, нім. *Spinne*, укр. ‘Павук’, англ. *the Grey Worm*, нім. *Gray Wurm*, укр. ‘Сірий Черв’як’, англ. *The Wolf Pup*, нім. *Welpе*, укр. ‘Молоде Вовчєня’, англ. *Little Bird*, нім. *Braut*, укр. ‘Маленька Пташка’, англ. *Little Dove*, нім. *Taube*, укр. ‘Крихітна Голубка’, англ. *the Little Lion*, нім. *Löwenjunge*, укр. ‘Маленький Лев’, англ. *Demon Monkey*, нім. *Diabolisch Affe*, укр. ‘Диявольська мавпа’, англ. *the Dragon Queen*, нім. *Drachenkönige*, укр. ‘Королева Драконів’, англ. *the White Wolf*, нім. *Winterwolf*, укр. ‘Зимовий Вовк’, англ. *King Crow*, нім. *Raber König*, укр. ‘Король Ворон’, англ. *the Stag King*, нім. *Hirschener König*, укр. ‘Король Олень’, англ. *Sea Snake*, нім. *See Schlange*, укр. ‘Морська

Змія', англ. *Prince of Dragonflies*, нім. *Schmetterlinger König*, укр. 'Королевич Бабок'.

3. Від назв, що позначають колір: англ. *Greyjoy*, нім. *Greyjoy*, укр. 'Грейджой', англ. *the White Bull*, нім. *Weisse Bulle*, укр. 'Білий Бик', англ. *the Red Viper of Dorne*, нім. *Red Viper von Dorne*, укр. 'Червоний Гад' (Джордж Мартін прозвав Княжича Оберина Червоним Гадом через те, що він має звичку змащувати свою зброю небезпечними отрутами, в результаті чого навіть невелике поранення виявляється смертельним), англ. *the Red Woman*, нім. *Rotte Frau*, укр. 'Червона Жінка', англ. *Black Walder Frey*, нім. *Black Walder Frey*, укр. 'Чорний Волдер Фрей', англ. *Bronze Yohn*, нім. *Bronze Yohn*, укр. 'Бронзовий Йон', англ. *Ser Bronn of the Blackwater*, нім. *Ser Bronn von Blackwater*, укр. 'Сер Брон Чорноводний', англ. *the White Wolf*, нім. *Winterwolf*, укр. 'Білий Вовк'.

4. Від прізвиськ за зовнішнім виглядом і фізичними властивостями: англ. *Gerald Hightower*, нім. *Gerald Hightower*, укр. 'Геральд Гайтавер', англ. *Baristan the Bold*, нім. *Breitspurig Baristan*, укр. 'Баристан Зухвалий', англ. *Littlefinger*, нім. *Littlefinger*, укр. 'Мізинець', англ. *Old Nan*, нім. *Old Nan*, укр. 'Стара Мамка', англ. *Lord of Ham*, нім. *Lord von Schinken*, укр. 'Лорд Товстун', англ. *Fat*, нім. *Fat*, укр. 'Товстун', англ. *Jon Umber Small*, нім. *Jon Umber Greatjon*, укр. 'Джон Амбер Малий', англ. *Dagmer Cleftjaw*, нім. *Dagmer Cleftjaw*, укр. 'Дагмер Розбита Щелепа', англ. *Reek*, нім. *Stinker*, укр. 'Смердючка', англ. *The Young Wolf*, нім. *Junger Wolf*, укр. 'Молодий Вовк', англ. *the Halfman*, нім. *Gnom*, укр. 'Карлик', англ. *the Silver Queen*, нім. *Silberblond Königen*, укр. 'Сріблява Королева', англ. *Duncan the Small*, нім. *Kleiner Duncan*, укр. 'Дункан Маленький', англ. *Aegon Damphair*, нім. *Aegon Damphair*, укр. 'Ейгон Мокрі Патли'.

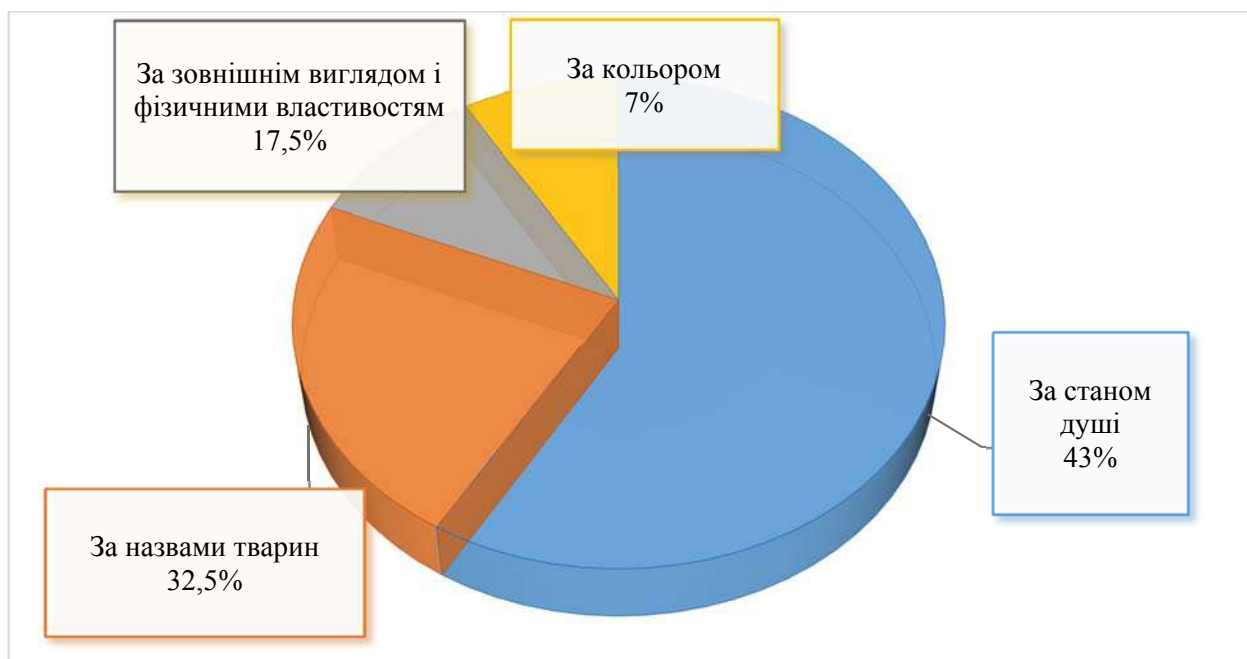

Рис. 2.2 Розподіл прізвищ та імен згідно з їхніми семантичними ознаками

2.1.1 Особливості найменування літературних героїв, алюзії на реальні, історичні постаті. У результаті дослідження було помічено, що дім Ланістерів (*House Lannister*) є очевидною алюзією на старовинну династію Ланкастерів. У романі навіть проводяться деякі паралелі між цими домами, також спільним для них є герб із зображенням лева на ньому. Війна між Старками і Ланістерами дуже подібна до війни Червоної та Білої троянд в Англії другої половини XV століття. Так само, як Старки, будинок Йорків знаходився на півночі. Водночас, Ланкастери так само, як Ланістери, вважалися жителями півдня і були дуже заможними. У процесі дослідження, було зафіксовано надання персонажам книги імен, які слугують прототипами відомих особистостей в історії Англії, яскравим прикладом може слугувати ім'я англ. *Lord Rickard Stark*, нім. *Lord Rickard Stark*, укр. 'Князь Рікард Старк', ім'я якого було надано на честь Річарда I Левове Серце.

Також, у романі присутні алюзії на інших визначних, історичних постатей, так наприклад, Серсея Ланністер, яка об'єднує декількох добре відомих персонажів по обидва боки Війни троянд, найбільше схожа на Елізабет Вудвілл, яка намагалася проявити владу через свого сина Едуарда V, коли помер її чоловік Едуард IV. Вона була відома своєю красою та ефектною політикою. Також,

персонаж Серсеї міг бути частково списан із Маргарет Анжуйської. Маргарет, яка втратила Річарда, герцога Йоркського, – політична історія якої точно відображає початок у романі «Гра Престолів» у зв'язку зі смертю Неда Старка. Оскільки її чоловік, король Генріх VI, мав психічні проблеми, пов'язані з хворобою, Маргарет була правителем за лаштунками.

Тиріон Ланністер – ще один персонаж, чий історичний корінь можуть поширюватися на кількох історичних постатей, але найбільш гідною кандидатурою є Річард III. Хоча реальна історична постать Річарда III помітно відрізняється від образу Тиріона, якщо порівнювати із тим, яким його зобразив Вільям Шекспір, то він з'являється в образі потворного, розумного і хитрого інтригана. Саме це, здається, формує основу для персонажа Тиріона, як мінімум в першій книзі з серії романів Джорджа Мартіна «Пісня Льоду й Полум'я». Крім того, роздуми Річарда III в п'єсі Шекспіра про те, що значить бути вироком, нагадують центральні конфлікти, що відбуваються всередині Тиріона.

Найбільш вірогідним прототипом Еддарда Старка є Річард Плантагенет з дому Йорків. Династія Йорків правила Північної Англією, а Нед Старк носив титул «Верховний Лорд Півночі» і жив у Вічнозимі, від якої рукою подати до Стіни. Обидва, як Нед Старк, так і Річард Йорк рано втратили батьків, але ця обставина не завадила їм досягти успіхів в особистому житті та кар'єрі. Лорд Нед Старк отримав звання Правиці короля Роберта Баратеона, а Річард Плантагенет був головним заступником Генріха VI, який страждав від психічного розладу.

Історія Робба Старка, старшого сина Неда, багато в чому повторює історію Едуарда IV, старшого сина Річарда Плантагенета. Обидва спадкоємці, втративши батьків та будучи підлітками, отримали владу і армію; обидва брали перемоги в боях (Робб Старк – проти Ланністерів, Едуард IV – проти Ланкастерів); обидва швидко та імпульсивно одружилися.

В історії середньовічної Англії можна знайти чимало згадок про леді з королівських будинків, які виступали в якості воїнів. Але рідко зустрічається інформація про те, як цих леді вчили вбивати з дитячого віку. На думку дослідниці Т. Борман, перебування Арії з Безликим в Браавосе та її служіння

Багатолику – алюзія на релігійний фанатизм Марії I, відомої також як Марія Кривава або Марія Католичка. За перші півроку на престолі Марія встигла стратити свою конкурентку, «королеву дев'яти днів» 16-річну Джейн Грей, її чоловіка Гілфорда Дадлі, її батька і свекра. Потім була спроба відновлення католицизму в Англії, при цьому під час правління Марії Кривавої відбулася величезна кількість страт протестантів.

Якщо ж розглядати Арію Старк як історичну постать Марії Стюарт, королеви Шотландії, то прообразом Санси можна вважати Єлизавету I. «Проблема сестер» знайома як дочкам Неда Старка, так і цим легендарним правителькам. Санса Старк, як і Єлизавета Йоркська (старша дочка Едварда IV і Єлизавети Вудвілл) володіла видатними зовнішніми даними – високим зростом та вогненно-рудюю шевелюрою. Вона також прославилася якостями, які високо цінувалися в ті часи при дворі, – лагідністю і чеснотою. З раннього дитинства дівчину виховували з розрахунком на те, що їй так, чи інакше судилося стати королевою. Коли Єлизаветі було 17 років, помер її батько, а через якийсь час були вбиті старші брати (історія, співзвучна загибелі Неда і Робба Старків). З цього Єлизавета могла самотійно претендувати на трон як спадкоємиця будинку Йорків, але вибрала шлях найменшого опору і врешті-решт вийшла заміж за короля Генріха VII.

Володарку моря Яру Грейджой часто порівнюють з королевою XII століття Матільдою Булонською. Її претензії на трон всерйоз оскаржувалися родичами чоловічої статі, що не завадило Матільді брати активну участь у громадянській війні в Англії 1135-1154 років. За версією дослідниці Трейсі Борман, прототипом Яри стала остання з Стюартів – королева Анна, яка правила з 1702 по 1714 роки. Її Величність любила в рівній мірі як чоловіків, так і жінок, проте на цьому схожість Анни з безстрашною леді з роду Грейджой закінчується. [89, с. 58 – 61].

Остання спадкоємиця Будинку Таргарієнів зі своїми драконами, на думку більшості істориків, нагадує Генріха VII, першого монарха з династії Тюдорів. Перший Тюдор імовірно був останнім з династії Плантагенетів і, подібно Данеріс, в юному віці був вивезений до Франції, щоб зберегти власне життя. За

кордоном Генріх зібрав армію з іноземних найманців і союзників, і таким чином, у 1485 році переміг Річарда III в битві при Босворт. Важлива відмінність: в ситуації з Данеріс її власний «Річард III» («Куць» Тиріон), залишається на її боці.

Відомості, які надає автор про будинок Таргарієнів такі: англ. *«The Targaryens are the blood of the dragon, descended from the high lords of the ancient Freehold of Valyria. Aegon the Dragon's ancestors escaped the Doom of Valyria and the chaos and slaughter that followed to settle on Dragonstone, a rocky island in the narrow sea. It was from there that Aegon and his sisters Visenya and Rhaenys sailed to conquer the Seven Kingdoms».*

Нім. *«Die Targaryen sind das Blut der Drachen, Nachkommen der Herren aus dem alten Freistaat von Valyria. Die Vorfahren von Aegon, dem Drachen, entkamen dem Untergang Valyrias und dem darauf folgenden Chaos und Gemetzel, indem sie sich auf Dragonstone niederließen, einer Felseninsel in der Meerenge. Von dort aus stachen Aegon und seine Schwestern Viseny und Rhaenys in See, um die Sieben Königslande zu erobern.*

Укр. ‘Таргарієни – кров од крові дракона, вони походять від шляхетних лордів стародавнього фрігольду Валірії. Пращури Ейгона Дракона після Руїни Валірії втекли й оселилися на Драконстоні – скелястому острові у вузькому морі. Саме звідси Ейгон із сестрами Вісенію і Рейніс поплив завойовувати Сім Королівств’.

Не можна не помітити той факт, що дракон як символ будинку Таргарієнів відсилає нас до стародавнього валлійського символу, присутньому на національному прапорі Уельсу – червоному дракону. Практично повністю зберігається колірна палітра при зображенні символу, хоча змінюється число голів у дракона, що обумовлено «історичними подіями» та древністю вигаданого світу у романі Джорджа Мартіна «Гра Престолів».

2.1.2 Антропонімічна модель духовенства та вчених. Особливістю процесу номінування у художньому творі Джорджа Мартіна є те, що кожний вчений або священник у «Грі Престолів» втрачає прізвище і набуває титул *Septon* або *Septa* за гендерним принципом: англ. *Septon Lucos*, нім. *Septon Lucos*, укр.

‘Септон Лукас’, англ. *Septa Mordane*, нім. *Septa Mordane*, укр. ‘Септа Мордейн’. Септон – це служитель релігійного культу віри в Сімох, який має право здійснювати богослужіння та проводити різноманітні релігійні обряди. Часто займає важливу позицію при дворах благородних будинків, що побудували в замку Септ – храм віри в Сімох. У релігійній традиції Септона дають обітницю безшлюбності, яка трактується суспільством у значенні утримання від сексуальних дій та помислів, і в цілому як скромність у відносинах в широкому сенсі: в поглядах, мові, одягу та інше. Лідером віри в Сімох є верховний Септон.

Основною релігією Сьоми Королівств є семибожжя, отже культура даного королівства пронизана ідеєю семиріччя і це знаходить своє відображення в іменуванні духовенства. Число сім є священним. Так, наприклад, немовлят омивають сім’ю маслами, а після смерті людей чекають сім пеклів. Семикутня зірка – поширений символ. Також часто зустрічається і зображення веселки. Веселка теж уособлює сім втілень бога: як призма поділяє прозоре світло на декілька різних кольорів, так і бог розділяється на свої сім втілень.

Модель імен вчених побудована аналогічно: англ. *Maester Luwin*, нім. *Maester Luwin*, укр. ‘Мейстр Лувін’, англ. *Maester Caleotte*, нім. *Maester Caleotte*, англ. *Maester Pycelle*, нім. *Maester Pycelle*, укр. ‘Мейстр Пицель’, англ. *Magister Illyrio*, нім. *Magister Illyrio*, укр. ‘Магістрат Іліріо’, англ. *Maester Vyman*, нім. *Maester Vyman*, укр. ‘Мейстр Віман’, укр. ‘Мейстр Калеот’, англ. *Maester Creylen*, нім. *Maester Creylen*, укр. ‘Мейстр Крейлін’, англ. *Maester Willamen Frey*, нім. *Maester Willamen Frey*, укр. ‘Мейстр Віламен Фрей’.

Мейстри, офіційно їх називають Орден Мейстрів – орден вчених, цілителів та освічених людей Семи Королівств. Завдяки тому, що вони володіють великими знаннями, їх іноді називають лицарями розуму. Вони фокусуються на наукових знаннях та зневажають магію, саме тому вони затьмарили Гільдію Алхіміків, які говорять, що володіють секретами стародавньої магії. Орден Мейстрів є світською організацією, але у них також є священні клятви, ритуали і заборони. Жінки не мають права приєднатися до ордену [45, с. 68 – 70].

2.2 Лексико-семантичні особливості зоопоетонімів у романі Дж. Мартіна «Гра Престолів»

У романі Джорджа Мартіна, безумовно, головними персонажами є люди, їхня внутрішня боротьба зі своїми страхами і слабкостями. Світ, на тлі якого герої книги «грають в престоли» знаходить відображення не тільки в антропоніміці, а також у використанні автором фантастичних істот і їхніх імен як додатковий засіб опису героїв. На відміну від багатьох творів в жанрі фентезі, вигаданий світ Джорджа Мартіна не кишить надприродними істотами і фантастичними расами. Проте, на сторінках книги можна зустріти декілька видів вигаданих тварин. Ми проаналізували 2 типи назв фантастичних істот, що складає 12 зоопоетонімів [46, с. 67–71].

1. Деривовки – англ. *Direwolves*, нім. *Schattenwolf*. Їм приділено досить багато уваги, і мабуть, це єдині тварини, які детально описані в тексті книги. Деривовк як символ будинку Старк є свого роду метафорою. В англійській мові є термін *Dire Wolf*, який пишеться окремо, на відміну від того варіанту який використав автор, він означає величезних хижих тварин, які є значно більші за вовків. У романі на Південь від Стіни їх зустрічають досить рідко і вважають мало не міфічними істотами. Якщо розглядати використання оніма: *Schattenwolf* у німецькій мові, то можна зазначити, що *Schatten* має значення ‘тінь’. Це доводить особливе значення цих істот як тіньових персонажів, що відображають внутрішній світ їхніх власників в романі-фентезі «Гра Престолів».

Читаючи художній твір Дж. Мартіна створюється таке враження, що Старки пов’язані зі своїми вовками на містичному рівні. У романі «Гра Престолів» шестеро дітей Еддарда Старка рятують від смерті шість вовчєнят, взявши їх на виховання. Ми вважаємо запотрібне проілюструвати фрагмент, коли деривовки вперше згадуються у художньому творі, англ.:

- ‘What in the seven hells is it? Greyjoy was saying.
- “A wolf,” Robb told him.
- “A freak,” Greyjoy said. “Look at the size of it.”

Bran's heart was thumping in his chest as he pushed through a waist-high drift to his brothers' side. Half-buried in bloodstained snow, a huge dark shape slumped in death. Ice had formed in its shaggy grey fur, and the faint smell of corruption clung to it like a woman's perfume. Bran glimpsed blind eyes crawling with maggots, a wide mouth full of yellowed teeth. But it was the size of it that made him gasp. It was bigger than his pony, twice the size of the largest hound in his father's kennel.

– *"It's no freak," Jon said calmly. "That's a direwolf. They grow larger than the other kind."*; нім. :

– *"Was bei allen sieben Höllen ist das?"* sagte Greyjoy.

– *"Ein Wolf"*, erklärte Robb.

– *"Eine Mißgeburt"*, sagte Greyjoy. *"Seht euch nur an, wie groß er ist". Brans Herz schlug laut in seiner Brust, als er durch den hüfthohen Schnee an die Seite seines Bruders eilte. Halb unter blutigem Schnee verborgen, lag eine riesenhafte, dunkle Gestalt im Tod zusammengesunken. Eis hatte sich in ihrem zottigen Fell gebildet, und ein schwacher Geruch von Verwesung hing daran wie das Duftwasser einer Frau. Bran sah blinde Augen, aus denen Maden krochen, ein großes Maul voll gelber Zähne. Doch war es die Größe, die seinen Atem stocken ließ. Der Wolf war größer als sein Pony, doppelt so groß wie der größte Jagdhund in der Meute seines Vaters.*

– *"Das ist keine Mißgeburt"*, sagte Jon ganz ruhig. *"Es ist ein Schattenwolf. Die werden größer als jede andere Rasse"*.; укр. :

– *Сьоме пекло! Що це таке?* – вигукнув Грейджой.

– *Вовчиця*, – пояснив Роб.

– *Перевертень! Ти тільки поглянь, яке воно величезне!*

У Брана, який продирався крізь снігові замети до брата, закалатало серце. У снігу, поплямованому кров'ю, темніли обриси туші, обважнілої в смерті. На розкошланому сірому хутрі вже намерзла крига, і від нього слабенько відгонило тліном. Бранів погляд вихопив незрячі очі, в яких кишіли черви, і великий писок, повний жовтих зубів. Але дух йому перехопило від розмірів звіра: той був більший за поні, удвічі більший за найкрупнішого хорта на батьковій псарні.

– Ніякий це не перевертень, – спокійно відказав Джон. – Це деривовк. Вони більші за звичайних вовків.

Кожна дитина дає своєму деривовку прізвисько, яке в даному випадку відображає особливості кожного з персонажів-господарів та ставлення автора до персонажів книги. Детально розглянемо лексико-семантичні особливості найменування тварин.

Старший син з роду Старків – Роб – назвав свого улюбленця англ. *Grey Wind*, нім. *Grey Wind*, укр. ‘Сіровій’. Імпульсивний і благородний Роб помирає в кінці першої книги «Гра Престолів», тому складова даного зооніма «вій», від слова ‘віяти’ знаменує його коротке життя. Цікавий момент, полягає в тому, що улюбленці Роба Старка – Сіровія вбивають разом з ним.

Старша дочка Неда Старка – Санса назвала свою улюбленицю англ. *Lady*, нім. *Lady*, укр. ‘Леді’. Героїня Санси у романі описана як рукодільниця красуня, струнка і висока молода леді, яка мріє стати королевою. Деривовчеця Санси Старк – Леді в романі-фентезі описана як найчарівніша серед її братів та сестри, які були знайдені Старками.

Символічно, що Леді вбивають на шляху до Королівської Гавані. Так само як під час цієї подорожі гине усе ніжне, безтурботне та чисте у самій героїні Санси. Судячи з усього, смерть деривовчиці Санси символічна ще і в тому плані, що разом з нею вона втратила свій зв’язок з Північчю. Таким чином, автор вміло маніпулює сприйняттям читача не тільки за допомогою підбору імені тварини, а також через розбудову його долі як частини особистості самого персонажа [46, с. 67–71].

Джон Сноу, бастард лорда Старка, виявився господарем деривовка-альбіноса, білого і з червоними очима, і в свою чергу назвав його англ. *Ghost*, нім. *Albino*, укр. ‘Привид’. Англ. ‘*He’s not like the others,*’ Jon said. *He never makes a sound. That is why I named him Ghost. That, and because he is white. The others are all dark, grey or black* [100, с. 97]. Нім. ‘*Er ist nicht wie die anderen*’, sagte Jon. *Er gibt nie auch nur einen Ton von sich. Deshalb habe ich ihn Albino genannt. Deshalb, und weil er weiß ist. Die anderen sind alle dunkel, grau oder*

Schwarz”. Укр. ‘Він не такий як решта, – озвався Джон. – Ніколи голосу не подасть. Ось чому я назвав його Привидом. А ще тому, що він білий. Усі решта темні – сірі або чорні’.

Персонаж Джона Сноу постає перед читачем у незвичному світлі, він і сам немов білий вовк, що не вписується в сім’ю, привид, що нагадує Кетлін Старк про давню зраду чоловіка. Англ. *‘It had taken her a fortnight to marshal her courage, but finally, in bed one night, Catelyn had asked her husband the truth of it, asked him to his face. That was the only time in all their years that Ned had ever frightened her. ‘Never ask me about Jon,’ he said, cold as ice. ‘He is my blood, and that is all you need to know’ [100, с. 131].* Нім. *Vierzehn Tage hatte sie gebraucht, um ihren Mut zu sammeln, doch schließlich hatte Catelyn ihren Mann eines Abends im Bett rundheraus danach gefragt. Es war daß einzige Mal in all den Jahren gewesen, dass Ned ihr jemals Furcht eingeflößt hatte. “Fragt mich nie nach Jon”, sagte er kalt wie Eis. “Er ist von meinem Blut, und mehr muß Ihr nicht wissen.”* Укр. ‘Два тижні Кетлін збирала всю свою мужність, аж ось одної ночі в ліжку попросила чоловіка розповісти правду – попросила прямо в обличчя. За всі роки їхнього спільного життя це був єдиний раз, коли Нед налякав її. ‘Ніколи не питайте мене про Джона, – сказав він крижаним голосом. – У його жилах тече моя кров, більше вам знати не потрібно’.

Бран – середній син – дав своєму вовку ім’я англ. *Summer*, нім. *Summer*, укр. ‘Літо’. Світлий і усміхнений хлопчик, який народився під час довгого літа, яке тривало майже 9 років і ніколи не бачив зими. Це взагалі є зовсім не характерним для мешканців Вічнозиму. Таким чином, можемо зробити припущення, що Джордж Мартін хотів вирізнити саме цього персонажа та його складну долю. Після нещасного випадку, який зробив його калікою, Бран розуміє, що має магичні здібності. Деривовк Літо рятує його від другого замаху. У зв’язку з цим, ім’я деривовка Брана Старка стає символічним. У результаті дослідження було помічено, що кличка деривовка Літо символічна ще й тому, що гаслом будинку Старків є англ. *Winter is coming*, нім. *Der Winter naht*, укр. ‘Зима на підході’. *Summer* залишає читачеві надію на довге літо після суворої зими. Його ім’я – це

в деякому роді ностальгія по мирним та щасливим часам сім'ї Північан, коли Бран ще був здоровий, та в їхніх серцях панувала надія на світле майбутнє.

Молодша дочка Неда Старка – Арія – назвала свою вовчицю англ. *Nymeria*, нім. *Nymeria*, укр. 'Німерія' на честь королеви Ройнарів і принцеси Дорна, яку в Вестеросі пам'ятають як войовничу королеву-відьму, оспівану в старовинних піснях. Англ. *Arya named hers after some old witch-queen in the songs*. Нім. *Arya nannte ihren nach irgendeiner alten Hexe aus den Leidern*. Укр. 'Арія – на честь якоїсь князівни-відьми з балад'. Героїня Арія також описана як дика, войовнича та зовсім не є представницею типової «леді»: 1) англ. *Arya has the hands of a blacksmith*, нім. *Arya hat die Hände eines Schmieds*, укр. 'Арії руки як в коваля' [100, с.70]; 2) англ. *Arya took after their lord father. Her hair was a lusterless brown, and her face was long and solemn. Jeyne used to call her Arya Horseface*, нім. *Arya schlug nach ihrem Hohen Vater. Ihr Haar war von einem matten Braun, ihr Gesicht war lang und Ernst. Jeyne nannte sie früher oft Arya Pferdegesicht*, укр. 'Арія пішла в лорда-батька. Волосся в неї було тьмяно-каштанове, а обличчя довге й похмуре. Джейн обзивала її Кобилою' [100, с.62]; 3) англ. *Arya's stitches were crooked again*, нім. *Wieder waren Arya Stiches chief*, укр. 'Стібки в Арії знову виходили криві' [100, с.70].

Молодший син, трирічний Рікон, назвав свого вовчєня англ. *Shaggydog*, нім. *Shaggydog*, укр. 'Кошлай'. Такий вибір імені допомагає читачеві повірити в те, що дану кличку дійсно обрала дитина трьох років, а не дорослий автор.

Таким чином, можна зробити висновок, що міфічні тварин відіграють важливу роль та допомагають читачеві глибше зрозуміти характер та особливості кожного з дітей лорда Старка.

2. Дракони – англ. *Dragons*, нім. *Drache*. Дракони є міфологічними істотами і присутні в багатьох творах жанру фентезі, і «Гра Престолів» не стала винятком. Дракони в даному романі-фентезі єдині істоти, що не мають прототипів у реальному світі. В книзі згадується, що останніх драконів вбили століття назад. Саме за допомогою цих фантастичних тварин, які слугують символом дому Таргарієнів, король англ. *Aegon I*, нім. *Aegon I*, укр. 'Ейгон I' завоював сім

королівств Вестеросу. Їх звали: англ. *Balerion*, нім. *Balerion*, ‘Белеріон’, англ. *Meraxes*, нім. *Meraxes*, укр. ‘Мераксес’, англ. *Vhagar*, нім. *Vhagar*, укр. ‘Валгар’. Легендарний правитель англ. *Aegon the Conqueror*, нім. *Aegon der Eroberer*, укр. ‘Ейгон Завойовник’ дав їм імена на честь стародавніх богів свого народу. Дані оніми не знаходять будь-якого відображення в реальній історії і судячи з усього, є індивідуально-авторськими okazionalizмами.

Данерис Таргарієн отримує в подарунок на своє весілля три яйця дракона, з яких пізніше з’являються нові дракони. Данерис Штормороджена назвала своїх новонароджених драконів: англ. *Rhaegal*, нім. *Rhaegal*, укр. ‘Рейгал’, англ. *Viserion*, нім. *Viserion*, укр. ‘Вісеріон’ і англ. *Drogon*, нім. *Drogon*, укр. ‘Дрого’. Можна зробити припущення, що дракони названі на честь близьких людей дівчини. Імена *Viserion* і *Rhaegal* дуже нагадують імена загиблих братів Даенерис – англ. *Viseris*, нім. *Viserys*, укр. ‘Вісерис’ і англ. *Rhaegar*, нім. *Rhaegar*, укр. ‘Рейгар’. Навіть не дивлячись на всі суперечки та сварки зі своїм братом Вісерисом, що загрожували їй смертю і загибим від рук її власного чоловіка, Данерис назвала на честь нього одного зі своїх драконів. Завдяки цьому читач розуміє, що вона все ж любила брата і в глибині душі жалкувала про те, що трапилося. А ім’я *Drogon* очевидно дано третьому дракону на честь її загиблого чоловіка англ. *Drogo*, нім. *Drogo*, укр. ‘Дрого’ [46, с. 67–71].

Таким чином, зоопоетоніми в даному художньому творі Джорджа Мартіна слугують додатковим засобом розкриття особливостей характеру головних персонажів роману.

2.3 Лексико-семантичні особливості топопоетонімів у романі Дж. Мартіна «Гра Престолів»

У художньому творі Джорджа Мартіна «Гра Престолів» просторовий елемент представлений читачу як реально існуючий світ. У самій назві циклу: «Пісня Льоду й Полум’я» є натяк на певну історичність, таким чином, автор намагається навіяти читачеві атмосферу героїчного епосу, як наприклад у «Пісні про Нібелунгів» чи «Пісні про Роланда» [47, с. 126 – 130]. Надати достовірності вигаданої реальності покликані широко представлені авторські топопоетоніми:

англ. *Riverrun*, нім. *Riverrun*, укр. 'Річкорин', англ. *Winterfell*, нім. *Winterfell*, 'Вічнозим', англ. *Bear Island*, нім. *Bear Island*, укр. 'Ведмежий острів', англ. *Valyria*, нім. *Valyria*, укр. 'Валірія', англ. *Bay of Seals*, нім. *Bay von Seals*, укр. 'Тюленьча Затока', англ. *Sea of Dorne*, нім. *Sea of Dorne*, укр. 'Дорнійське море', англ. *Iron Islands*, нім. *Iron Islands*, укр. 'Залізні острови', англ. *The Land of Always Winter*, нім. *Winterfell*, укр. 'Вічнозим', англ. *the Wall*, нім. *der Mauer*, укр. 'Стіна', англ. *Mallisters' own woods*, нім. *Mallisters Wald*, укр. 'Малістерівських-таких лісах', англ. *Westeros*, нім. *Westeros*, укр. 'Вестерос', англ. *Argilac's Castle*, нім. *Argilacs Burg*, укр. 'Аргілаків замок', англ. *King's Landing*, нім. *King's Landing*, укр. 'Королівський Причал', англ. *Summer Isles*, нім. *Summer Isles*, укр. 'Літні острови', англ. *Dragonstone*, нім. *Dragonstone*, укр. 'Драконстон', англ. *Storm's End*, нім. *Storm's End*, укр. 'Штормокрай', англ. *Mountains of Dorne*, нім. *Bergen von Dorne*, укр. 'Гори Дорну', англ. *Karhold*, нім. *Karhold*, укр. 'Картвердъ', англ. *Dreadfort*, нім. *Dreadfort*, укр. 'Страхфорт', англ. *White Harbor*, нім. *White Harbor*, укр. 'Біла Гавань', англ. *Casterly Rock*, нім. *Casterly Rock*, укр. 'Кичера Кастерлі', англ. *Lannisport*, нім. *Lannisport*, укр. 'Ланіспорт', англ. *Free City of Qohor*, нім. *Freien Stadt von Qohor*, укр. 'Когор', англ. *Vale*, нім. *Grünen Tales*, укр. 'Видол', англ. *Crossing*, нім. *Kreuzweg*, укр. 'Переправа', англ. *Seagate*, нім. *Seagard*, укр. 'Стражморя', англ. *Stone Hedge*, нім. *Stone Hedge*, укр. 'Стоунгедж', англ. *Raventree*, нім. *Raventree*, укр. 'Крукодерево', англ. *Harrenhal*, нім. *Harrenhal*, укр. 'Гаренхол', англ. *Highgarden*, нім. *Highgarden*, укр. 'Небосад', англ. *Blackwater Rush*, нім. *Blackwater Rush*, укр. 'Чорноводний Бурчак', англ. *Sunset Sea*, нім. *Sunset Sea*, укр. 'Призахідне море', англ. *Marches*, нім. *Marschlande*, укр. 'Прикордоння', англ. *the Reach*, нім. *die Weite*, укр. 'Розлоги', англ. *Oldtown*, нім. *Oldtown*, укр. 'Старгород', англ. *Citadel*, нім. *Citadel*, укр. 'Цитадель', англ. *Arbor*, нім. *Arbor*, укр. 'Арбор', англ. *Horn Hill*, нім. *Horn Hill*, укр. 'Сурмосхил', англ. *Goldengrove*, нім. *Goldengrove*, укр. 'Златоліс', англ. *Port*, нім. *Port*, укр. 'Порт', англ. *Dornish marches*, нім. *Dornishen Marschen*, укр. 'Дорнське Прикордоння', англ. *Field of Fire*, нім. *Feld des Feuers*, укр. 'Полум'яне Поле', англ. *the Port of Ibben*, нім. *Hafen von Ibben*, укр. 'Порт-Ібен', англ. *the Neck*, нім. *Neck*, укр.

‘Перешийок’, англ. *Pyke*, нім. *Pyke*, укр. ‘Пайк’, англ. *Iron Fleet*, нім. *Eisernen Flotte*, укр. ‘Залізний Флот’, англ. *Rhoyme*, нім. *Rhoyme*, укр. ‘Ройн’, англ. *Free City of Norvos*, нім. *Freien Stadt Norvos*, укр. ‘Норвос’, англ. *Starfall*, нім. *Starfall*, укр. ‘Зорепад’.

Топонімічні моделі в романі Дж. Мартіна чітко протиставляють географію двох континентів – континенту англ. *Westeros*, нім. *Westeros*, укр. ‘Вестерос’, на якому розташовані англ. *the Seven Kingdoms*, нім. *Sieben Königslande*, укр. ‘Сім Королівств’, та континенту англ. *Essos*, нім. *Essos*, укр. ‘Ессос’ з різними, екзотичними країнами. Маємо звернути особливу увагу на те, що простір Вестеросу чітко поділяється на ворожу та дружню сторони.

Зауважимо, що у Джорджа Мартіна, Південь має негативну конотацію, та пов’язан із брехнею, розпустою та змовами. З іншого боку, північна частина цього континенту, за описом нагадує Велику Британію. Саме північний кордон держави, відокремлюється Стіною: *«Стіна – це колосальний укріплюючий катіон, який простягається на 300 км вздовж північної межі Сьоми Королівств, захищаючи кожне королівство від дикунів, що живуть за її межами. Стіна, як повідомляється, перевищує 700 футів і зроблена з твердого льоду. Вона була побудована за допомогою магії, а також земних засобів, приблизно вісім тисячоліть тому, щоб захистити королівство від білих ходаків, які мешкають на самій півночі. Стіну обороняють і тримають побратими Нічної варті <...>. Штаб-квартира Нічної варті – це Чорний замок, розташований у тіні стіни на північному кінці Королевського Тракту»* [95, с.178-179].

Під час дослідження було знайдено можливий прототип Стіни – Адріанську стіну, яка знаходиться у Великій Британії, та є пам’ятником періоду римських завоювань. Отже, Адріанська стіна виконувала переважно оборонну функцію та захищала кордони Римської імперії від нападів групи кельтських племен – англ. *Picts and Scots* укр. ‘Пікти’ і ‘Скоти’, які за своїм описом нагадують представлених у романі англ. *Wildlings*, нім. *Wildlinge*, укр. ‘Дикунів’ [96, с. 252].

Крім цього, своєю північною частиною карта, запропонована Дж. Мартіном, нагадує Велику Британію вже своїм обрисом та місцями, які здаються нам у

дзеркальному відображенні. Суша в обох випадках з усіх боків омивається водою. Цікавим є те, що берега землі за Стіною омиває англ. *The Shivering Sea*, укр. ‘Тремтливе море’, що нагадує реально існуюче *North Sea*. *Shivering* – від англ. *shiver* – тремтіти, трястися (зазвичай від холоду або страху) [95, с. 350].

Простір Семи Королівств організовано як зони володіння основних «будинків» аристократичних сімей. Північ належить англ. *the Starks*, нім. *Starks*, укр. ‘Старки’, які є нащадкам англ. *the ancient Kings of Winter*, нім. *Könige des Nordens*, укр. Королі Півночі. Цікаво, що топоніми Півночі, як і все, що з ними пов’язано, містить тему холоду і зими. Так, замок Старків має назву – *Winterfell* ‘Вічнозим’ [95, с. 785]. Англ. *The name is bore was older still, a legacy from the age of heroes, when the Starks were Kings in the North*. Нім. *Der Name, den es trug, war noch weit älter, eine Erbe aus der Zeit der Helden, als die Starks Könige des Nordens waren*. Укр. ‘Однак ім’я його було ще старшим – корінням воно тягнулося в Добу героїв, коли Старки були королями на Півночі’.

У районі гір панують англ. *The Arryns*, нім. *Die Arryns*, укр. ‘Арини’: англ. *The Arryns are descended from the Kings of Mountain and Vale*. Нім. *Die Arryns sind Nachkommen der Könige von Berg und Grünem Tal*. Укр. ‘Арини ведуть свій початок від королів Гір і Видолу’. У долині річок панують *The Tullys* ‘Таллі’, але Таллі ніколи не правили як королі, хоча тисячу років володіли багатими землями і великим замком у Річкорині.

Залізні королі, або, мешканці Дому Грейджоїв, поширили своє правління далеко за межі Залізних островів. Вони здобули королівства на материку, завдяки вогню та мечу. Англ. *Legend says the Grey King ruled not only the western isles but the sea itself. For thousands of years, raiders from the Iron Islands – were the terrors of the seas, sailing as far as the Port of Ibben and the Summer Isles*. Нім. *Der Legende nach beherrschte der Graue König nicht nur die westlichen Inseln, sondern das Meer selbst. Über Tausende von Jahren waren Banditen von der Iron Islands – der Schrecken der Meere, und sie segelten bis zum Hafen von Ibben und den Summer Isles*. Укр. ‘З легендами Сірій Король правив не тільки західними островами, а й

самим морем. Тисячі років нальотчики з Залізних островів тероризували моря, запливаючи аж до Порт-Ібену і Літніх островів.’

Мешканці Дому Тайрелів ведуть свій рід від Гарта Зеленорукого, короля-садівника перших людей, що носив корону з лози та квітів і в чиїх руках земля розквітала. Англ. *The Tyrells rose to power as stewards to the Kings of the Reach, whose domains included the fertile plains of the southwest from the Dornish marches and Blackwater Rush to the Sunset Sea.* Нім. *Die Tyrells kamen als Haushofmeister der Könige der Weite zu Einfluss, zu deren Ländern die fruchtbaren Ebenen des Südwestens von den Dornischen Marschen und Blackwater Rush zu den Ufern der Sunset Sea gehörten.* Укр. ‘Тайрели піднеслися до влади як стюарди королів Розлгів, чиї володіння охоплювали родючі рівнини на південний захід від Дорнського Прикордоння і Чорноводого Бурчака до берегів Призахідного моря’.

Таллі ніколи не правили як королі, хоча тисячу років володіли багатими землями і великим замком у Річкорині. Англ. *King Harwyn Hardhand had taken the Trident from Arrec the Storm's King, whose ancestors had conquered all the way to the Neck three hundred years earlier, slaying the last of the old River Kings.* Нім. *König Harwyn Hardhand hatte den Trident von Arrec, dem Storm King, übernommen, dessen Vorfahren dreihundert Jahre zuvor bis zum Neck vorgedrungen waren und den letzten der alten Flusskönige erschlagen hatten.* Укр. ‘Гарен Твердорукий відвоював Тризуб у Арека, короля Штормокраю, чиї пращури сотні років тому завоювали всі землі аж до Перешийка, убивши останнього з давніх королів приріччя’.

Вся держава в цілому є зоною володіння Баратеонів. Всі володіння з’єднані з головною дорогою: англ. *Kingsroad*, нім. *Kingsroad*, укр. ‘Королівський шлях’. При цьому стає відомо, що до описуваних подій королівський трон Семи Королівств довгий час займали завойовники – Таргарієни або Дракони. Англ. *Aegon the Dragon's ancestors escaped the Doom of Valyria and the chaos and slaughter that followed to settle on Dragonstone, a rocky island in the Narrow Sea.* Нім. *Die Vorfahren von Aegon, dem Drachen, entkamen dem Untergang Valyrias und dem darauf folgenden Chaos und Gemetzel, indem sie sich auf Dragonstone niederliessen, einer Felseninsel in der Meerenge.* Укр. ‘Після Руїни Валірії, яка

супроводжувалася хаосом і різаниною, пращури Ейгона Дракона втекли й оселилися на Драконстоні – скелястому острові у вузькому морі.’

Висновки до розділу 2. Імена проходять свій історичний шлях розвитку, який пов’язаний з історією англійського народу та англійської мови. Вибір імені, прізвища та прізвиська відбувається крізь призму світосприйняття автора художнього твору та є проявом його особистості та індивідуальності, що свідчить про прагнення до ідейного та смислового навантаження іменувань персонажів. Вибір імен під час написання художнього твору також базується на таких критеріях, як: історія, культура, менталітет народу, представником якого постає автор.

У даній магістерській роботі ми розглядали антропоетоніми, зоопоетоніми і топопоетоніми у зіставному аспекті двох мов – англійської та німецької. Розглянутий роман-фентезі має велику кількість онімів, що походять з різних мов та виражають особливості персонажів. В мовах, що зіставляються, оніми вказаних типів передають однакове лексико-семантичне та функційне значення. Нами було виділено прийоми найменувань, які використав Дж. Мартін під час написання художнього твору. Наприклад: оніми, що походять від реального іменника розділяються на дві підгрупи: 1) сучасної епохи і 2) попередніх епох. Під час опрацювання матеріалу було з’ясовано, що власні імена, які належать до другої підгрупи були взяті з: 1) давньоанглійської мови (36%); 2) грецької (10%); 3) давньо-германської (5%); 4) латинської (2%); 5) інших мов (47%).

У дослідженні антропоетоніми скласифіковано за тематичними угрупованнями, як такі, що утворені від: прізвиськ на позначення стану душі людини (43%); назв тварин (32,5%); прізвиськ, що мають характерний зовнішній вигляд або фізичні властивості (17,5%) та назв із елементом кольору (7%).

Зоопоетоніми відіграють важливу роль у повноцінному розумінні персонажів роману-фентезі Дж. Мартіна «Гра Престолів». Під час опрацювання матеріалу було виділено дві тематичні групи зоопоетонімів: 1) деривовки і 2) дракони. У зіставному аспекті англійської та німецької мов зоопоетоніми передають однакові семантичні значення та мають схожі функційні особливості.

Так, наприклад, дракони постають у ролі непереможених, магічних істот. Оскільки, саме ці міфічні створіння є символом родини Таргарієнів, вони надають їй членам додаткових характеристик. Так само і деривовки, які є хижаками, збагачують роман-фентезі, надаючи читачу розуміння про сурове життя мешканців Півночі та символізують волелюбну родину Старків.

Дія у художньому творі «Гра Престолів» відбувається, головним чином, на континенті Вестерос, який за формою є подібним до Великобританії. Континент є домом для Семи Королівств і здебільшого недосліджених земель за Стіною.

Вигаданий світ Джорджа Мартіна пронизаний безліччю паралелей із періодом Середньовіччя, але письменник уникає прямих запозичень. Під час дослідження, у романі-фентезі були виявлені авторські топопоетоніми. Незважаючи на це, автор використав деякі реально існуючі топоніми, так наприклад: Адріанська стіна, яка знайшла своє відображення у романі, насправді, існує на території Великої Британії. Якщо розглядати дані оніми у зіставному аспекті мови оригіналу та німецького перекладу, можна зазначити, що деякі топопоетоніми у перекладі німецькою не зберегли оригінальну аутентичність своїх назв та при перекладі були замінені німецькими аналогами.

РОЗДІЛ 3

ОСОБЛИВОСТІ СЛОВОТВОРЕННЯ АНТРОПОЕТОНІМІВ, ЗООПОЕТОНІМІВ І ТОПОПОЕТОНІМІВ У РОМАНІ-ФЕНТЕЗІ ДЖ. МАРТІНА «ПІСНЯ ЛЬОДУ Й ПОЛУМ'Я: ГРА ПРЕСТОЛІВ»

3.1 Структурні особливості антропоетонімів у романі Дж. Мартіна «Гра Престолів»

Світ художнього твору Дж. Мартіна «Гра Престолів» заснований на образі середньовічної Європи, а точніше, середньовічної Англії, таким чином, засоби номінації в романі стилізовані під аналогічну епоху Середньовіччя. У ході дослідження власні імена героїв роману-фентезі було проаналізовано та умовно поділено на 3 тематичні групи за їхньою соціальною роллю:

1. «Ім'я-прізвище-титул-назва дому до якого належить персонаж» (65% від загальної кількості одиниць), наприклад: англ. *Prince Tommen*, нім. *Prince Tommen*, укр. 'Королевич Томен', англ. *Lord Stark von Winterfell*, нім. *Lord Stark of Winterfell*, укр. 'Лорд Старк Вічнозиму', англ. *Catelyn Tully of Riverrun*, нім. *Catelyn Tully von Riverrun*, 'Кетлін Таллі з Річкорину', англ. *Robert of the House Baratheon*, нім. *Robert von dem Haus Baratheon* 'Роберт I Баратеон', англ. *Lord Jon Arryn, Lord of the Eyrie*, нім. *Lord Jon Arryn, Lord über die Eyrie*, укр. 'Лорд Джон Арин, Лорд Соколиного Гнізда', англ. *Ser Waymar Royce*, нім. *Ser Waymar Royce*, укр. 'Сер Веймар Ройс', англ. *Princess Elia of Dorne*, нім. *Princess Elia von Dorne*, укр. 'Королівна Елія Дорнійська', англ. *Lady Ashara Dayne*, нім. *Lady Ashara Dayne*, укр. 'Леді Ашара Дейн', англ. *Lady Minisa of House Whent*, нім. *Lady Minisa aus dem Hause Whent*, укр. 'Леді Мінайса з дому Вентів', англ. *Ser Edmure, the Heir of Riverrun*, нім. *Erbe von Riverrun*, укр. 'Спадкоємець Небосаду', англ. *Lady Olenna of House Redwyne*, нім. *Lady Olenna aus dem Hause Redwyne*, укр. 'Леді Оленна з дому Редвинів', англ. *Lord Paxter Redwyne*, нім. *Lord Paxter Redwyne*, укр. 'Лорд Пакстер Редвин', англ. *Lord Seneschal of Highgarden*, нім. *Lord Seneschal von Highgarden*, укр. 'Лорд-сенешаль Небосаду', англ. *Ser Jon Fossoway*, нім. *Ser Jon Fossoway*, укр. 'Сер Джон Фосовей', англ. *Lady Mina of House Tyrell*, нім. *Lady Mina aus dem Hause Tyrell*, укр. 'Леді Міна з дому

Тайлерів', англ. *Lord of Horn Hill*, нім. *Lord von Horn Hill*, укр. 'Лорд Сурмосхилу', англ. *Lord of Goldengrove*, нім. *Lord von Goldengrove*, укр. 'Лорд Златолісу', англ. *Lady of Old Oak*, нім. *Lady von Old Oak*, укр. 'Леді Старого Дуба', англ. *Lord of the Port*, нім. *Lord über den Port*, укр. 'Лорд Порту'.

2. «Ім'я-професія-вид діяльності» (27% від загальної кількості одиниць): англ. *the Silver Queen*, нім. *Silberblond Königen*, укр. 'Сріблява Королева', англ. *the Warden of the East*, нім. *Aufseher des Ostens*, укр. 'Оборонець Сходу', англ. *the Queen of Thorns*, нім. *Dornenkönigin*, укр. 'Королева Шипів', англ. *the Userper*, нім. *der Usurpator*, укр. 'Узурпатор', англ. *Master-at-arms*, нім. *Master-at-arms*, укр. 'Мейстер-мечник', англ. *the Hand of the King*, нім. *Rechte Hand des Königs*, укр. 'Правиця короля', англ. *Old Nan*, нім. *Old Nan*, укр. 'Стара Мамка', англ. *the Lord Commander of the Kingsguard*, нім. *Lord Commander der Kingsguard*, укр. 'Лорд-командувач Королівської Гвардії', англ. *Lord Commander of the Night's Watch*, нім. *Lord Commander der Nachtwache*, укр. 'Лорд-командувач Нічної Варти', англ. *Warden of the North*, нім. *Wachter des Nordens*, укр. 'Хранитель Півночі', англ. *Defender of the Vale*, нім. *Huter des Grunen Tales*, укр. 'Сторож Видолу', англ. *Warden of the East*, нім. *Wachter des Ostens*, укр. 'Хранитель Сходу', англ. *Knight of the Gate*, нім. *Ritter des Tores*, укр. 'Лицар Кривавої брами', англ. *High Steward of the Vale*, нім. *Haushofmeister der Garde*, укр. 'Великий Стюард Видолу', англ. *Lord of Seagate*, нім. *Lord von Seagard*, укр. 'Лорд Стражморя', англ. *Lord of the Crossing*, нім. *Lord über den Kreuzweg*, укр. 'Лорд Переправи', англ. *Lord of the Stone Hedge*, нім. *Lord von Stone Hedge*, укр. 'Лорд Стоунгеджу', англ. *Lord of Raventree*, нім. *Lord von Raventree*, укр. 'Лорд Крукодерева', англ. *Lady of Harrenhal*, нім. *Lady von Harrenhal*, укр. 'Леді Гаренхолу'.

3. Прізвиська (8% від загальної кількості одиниць): англ. *the Hound*, нім. *Hound*, укр. 'Гончак', англ. *Arya Horseface*, нім. *Arya Pferdegesicht*, укр. 'Арія-Коняка', англ. *the Spider*, нім. *Spinne*, укр. 'Павук', англ. *the Grey Worm*, нім. *Gray Wurm*, укр. 'Сірий Черв'як', англ. *the Little Lion*, нім. *Löwenjunge*, укр. 'Маленький Лев', англ. *Demon Monkey*, нім. *Diabolisch Affe*, укр. 'Диявольська

мавпа', англ. *the Imp*, нім. *Zwerg*, укр. 'Куць', англ. *the beggar King*, нім. *Bettlerkönig*, укр. 'Король-жебрак', англ. *the White Bull*, нім. *White Bull*, укр. 'Білий бик', англ. *the Sword of the Morning*, нім. *Sword dem Morning*, укр. 'Ранковий Меч', англ. *Fat*, нім. *Fat*, укр. 'Товстун', англ. *Jon Umber Small*, нім. *Jon Umber Greatjon*, укр. 'Джон Амбер Малий', англ. *Dagmer Cleftjaw*, нім. *Dagmer Cleftjaw*, укр. 'Дагмер Розбита Щелепа', англ. *Reek*, нім. *Stinker*, укр. 'Смердючка', англ. *the Halfman*, нім. *Gnom*, укр. 'Карлик', англ. *Duncan the Small*, нім. *Kleiner Duncan*, укр. 'Дункан Маленький', англ. *Aegon Damphair*, нім. *Aegon Damphair*, укр. 'Ейгон Мокрі Патли', див. Рис. 3.1.

Рис. 3.1 Тематичне угруповання за принципом соціальної ролі персонажа у романі Дж. Мартіна «Гра Престолів»

Існують різні класифікації антропонімічних одиниць. Для аналізу виявлених онімів у романі Дж. Мартіна нами поділено антропоніми на групи за характером оціночності, згідно із класифікацією О. О. Новичкова [55, с. 23]:

I. Антропонімічна модель знаті:

а) меліоративи (характер позитивної оцінки): англ. *Khalissi*, нім. *Khalissi*, укр. 'Халесі', англ. *Robert's Hand*, нім. *Robert's Hande*, укр. 'Правиця Роберта', англ. *the Hand of the King*, нім. *Rechte Hand des Königs*, укр. 'Правиця короля', англ. *Warden of the East*, нім. *Wachter des Ostens*, укр. 'Хранитель Сходу', англ.

Old Nan, нім. *Old Nan*, укр. ‘Стара Мамка’, англ. *the Lord Commander of the Kingsguard*, нім. *Lord Commander der Kingsguard*, укр. ‘Лорд-командувач Королівської Гвардії’, англ. *Warden of the North*, нім. *Wachter des Nordens*, укр. ‘Хранитель Півночі’, англ. *Defender of the Vale*, нім. *Huter des Grunen Tales*, укр. ‘Сторож Видолу’, англ. *High Steward of the Vale*, нім. *Haushofmeister der Garde*, укр. ‘Великий Стюард Видолу’;

б) пейоративи (характер негативної, часто іронічної оцінки): англ. *Rhaegar Targaryen the Userper*, нім. *Rhaegar Targaryen der Usurpator*, укр. ‘Раегар Таргарієн ‘Узурпатор’, англ. *the Kingslayer*, нім. *Königsmorder*, укр. ‘Царевбивця’, англ. *Mad King Aerys II Targaryen*, нім. *Irre König Aerys II Targaryen*, укр. ‘Божевільний Король Ейрис II Таргарієн’, англ. *Sworn Brother of the Night’s Watch*, нім. *Bruden der Nachtwache*, укр. ‘Побратим Нічної Варти’, англ. *Maegor the Cruel*, нім. *Maegor der Grausame*, укр. ‘Мейгор Лютий’;

в) гоноративний титул: будучи присвяченими в лицарі, чоловіки стають володарями звання *Ser* ‘Сер’: англ. *Ser Edmure, the Heir of Riverrun*, нім. *Erbe von Riverrun*, укр. ‘Спадкоємець Небосаду’, англ. *Ser Waymar Royce*, нім. *Ser Waymar Royce*, укр. ‘Сер Веймар Ройс’, англ. *Ser Rodrick*, нім. *Ser Rodrick*, укр. ‘Сер Родрік’, англ. *Ser Arthur Dayne*, нім. *Ser Arthur Dayne*, укр. ‘Сер Артур Дейн’, англ. *Ser Karyl Vance*, нім. *Ser Karyl Vance*, укр. ‘Сер Карил Ванс’, англ. *Ser Bronn of the Blackwater*, нім. *Ser Bronn von Blackwater*, укр. ‘Сер Брон Чорноводний’, англ. *Ser Addam Marbrand*, нім. *Ser Addam Marbrand*, укр. ‘Сер Адам Марбранд’, англ. *Ser Desmond Grell*, нім. *Ser Desmond Grell*, ‘Сер Дезмонд Грелл’, англ. *Ser Marq Piper*, нім. *Ser Marq Piper*, укр. ‘Сер Марк Пайпер’.

Сполученість звання лицаря обмежена, тому воно вживається:

а) при повному імені: англ. *Ser Flement Brax*, нім. *Ser Flement Brax*, укр. ‘Сер Флемент Бракс’, англ. *Ser Preston Greenfield*, нім. *Ser Preston Greenfield*, укр. ‘Сер Престон Грінфілд’, англ. *Ser Donnel Waynwood*, нім. *Ser Donnel Waynwood*, укр. ‘Сер Донель Вейнвуд’, англ. *Ser Morton Waynwood*, нім. *Ser Morton Waynwood*, укр. ‘Сер Мортон Вейнвуд’, англ. *Ser Stafford Lannister*, нім. *Ser Stafford Lannister*, укр. ‘Сер Стафорд Ланістер’, англ. *Ser Tygett Lannister*, нім. *Ser*

Tygett Lannister, укр. ‘Сер Тагет Ланістер’, англ. *Ser Harys Swyft*, нім. *Ser Harys Swyft*, укр. ‘Сер Гарис Свіфт’, англ. *Ser Raymun Darry*, нім. *Ser Raymun Darry*, укр. ‘Сер Реймун Дарі’, англ. *Ser Amory Lorch*, нім. *Ser Amory Lorch*, укр. ‘Сер Еймори Лорч’, англ. *Ser Gregor Clegane*, нім. *Ser Gregor Clegane*, укр. ‘Сер Грегор Кліган’; англ. *Ser Lyn Corbray*, нім. *Ser Lyn Corbray*, укр. ‘Сер Лін Корбрей’, англ. *Ser Willis Wode*, нім. *Ser Willis Wode*, укр. ‘Сер Вілліс Вод’, англ. *Ser Vardis Egen*, нім. *Ser Vardis Egen*, укр. ‘Сер Вардис Іген’;

б) в поєднанні з особистим ім’ям – в зверненнях, але не вживається із прізвиськом. Дж. Мартін видозмінив написання слова *Sir* → *Ser*, не торкнувшись його семантичного та функційного значення: англ. *Ser Albar*, нім. *Ser Albar*, укр. ‘Сер Альбар’, англ. *Ser Boros*, нім. *Ser Boros*, укр. ‘Сер Борос’, англ. *Ser Dontos*, нім. *Ser Dontos*, укр. ‘Сер Донтос’, англ. *Ser Mandon*, нім. *Ser Mandon*, укр. ‘Сер Мендон’, англ. *Ser Meryn*, нім. *Ser Meryn*, укр. ‘Сер Мерин’, англ. *Ser Willem*, нім. *Ser Willem*, укр. ‘Сер Вілем’.

Титул лорда або леді має більш широку дистрибуцію і може поєднуватися:

1) з повним ім’ям: англ. *Lord Jon Arryn*, нім. *Lord Jon Arryn*, укр. ‘Лорд Джон Арин’, англ. *Lord Hoster Tally*, нім. *Lord Hoster Tally*, укр. ‘Лорд Гостер Таллі’, англ. *Lord Renly Baratheon*, нім. *Lord Renly Baratheon*, укр. ‘Лорд Ренлі Баратеон’, англ. *Lord Rickard Stark*, нім. *Lord Rickard Stark*, укр. ‘Лорд Рікард Старк’, англ. *Lady Anya Waynwood*, нім. *Lady Anya Waynwood*, укр. ‘Леді Аня Вейнвуд’, англ. *Lord Leo Lefford*, нім. *Lord Leo Lefford*, укр. ‘Лорд Лео Лефорд’, англ. *Lord Androx Bracks*, нім. *Lord Androx Bracks*, укр. ‘Лорд Андрокс Бракс’, англ. *Lord Petyr Baelish*, нім. *Lord Petyr Baelish*, укр. ‘Лорд Пітир Бейліш’;

2) з індивідуальним ім’ям: англ. *Lord Loras*, нім. *Lord Loras*, укр. ‘Лорд Лорас’, англ. *Lady Sansa*, нім. *Lady Sansa*, укр. ‘Леді Санса’, англ. *Lady Margaery*, нім. *Lady Margaery*, укр. ‘Леді Маргері’, англ. *Lady Olenna*, нім. *Lady Olenna*, укр. ‘Леді Оленна’, англ. *Lady Alerie*, нім. *Lady Alerie*, укр. ‘Леді Алері’, англ. *Lady Selyse*, нім. *Lady Selyse*, укр. ‘Леді Селіза’, англ. *Lady Alannys*, нім. *Lady Alannys*, укр. ‘Леді Аланіс’;

3) зі спадковим ім'ям глави великого будинку: англ. *Lord Karstark*, нім. *Lord Karstark*, укр. 'Лорд Карстарк', англ. *Lord Bolton*, нім. *Lord Bolton*, укр. 'Лорд Болтон', англ. *Lady Stark*, нім. *Lady Stark*, укр. 'Леді Старк', англ. *Lady Arryn*, нім. *Lady Arryn*, укр. 'Леді Арин', англ. *Lady Tyrell*, нім. *Lady Tyrell*, укр. 'Леді Тайрел', англ. *Lady Redwyne*, нім. *Lady Redwyne*, укр. 'Леді Редвін', англ. *Lady Hightower*, нім. *Lady Hightower*, укр. 'Леді Гайтавер', англ. *Lady Florent*, нім. *Lady Florent*, укр. 'Леді Флорент', англ. *Lady Harlaw*, нім. *Lady Harlaw*, укр. 'Леді Гарло';

4) з назвою його спадкового замка: англ. *Lord of Goldengrove*, нім. *Lord von Goldengrove*, укр. 'Лорд Златолісу', англ. *Lady of Old Oak*, нім. *Lady von Old Oak*, укр. 'Леді Старого Дуба', англ. *Lord of the Crossing*, нім. *Lord über den Kreuzweg*, укр. 'Лорд Переправи', англ. *Lord Seneschal of Highgarden*, нім. *Lord Seneschal von Highgarden*, укр. 'Лорд-сенешаль Небосаду', англ. *Lord of the Stone Hedge*, нім. *Lord von Stone Hedge*, укр. 'Лорд Стоунгеджу', англ. *Lord of Raventree*, нім. *Lord von Raventree*, укр. 'Лорд Крукодерева', англ. *Lady of Harrenhal*, нім. *Lady von Harrenhal*, укр. 'Леді Гаренхолу', англ. *Lord Stark of Winterfell*, нім. *Lord Stark von Winterfell*, укр. 'Лорд Старк Вічнозиму', англ. *Lord of the Eyrie*, нім. *Lord über die Eyrie*, укр. 'Лорд Соколиного Гнізда', англ. *Lord of Bear Island*, нім. *Lord von Bear Island*, укр. 'Лорд Ведмежого Острову', англ. *Lady Mina of House Tyrell*, нім. *Lady Mina aus dem Hause Tyrell*, укр. 'Леді Міна з дому Тайлерів', англ. *Lord of Horn Hill*, нім. *Lord von Horn Hill*, укр. 'Лорд Сурмосхилу', англ. *Lord of the Starfall*, нім. *Lord von Starfall*, укр. 'Лорд Зорепаду', англ. *Lady of the Old Oak*, нім. *Lady von Old Oak*, укр. 'Леді Старого Дуба'.

II. Антропонімічні моделі недворянського походження більшості населення Вестероса:

а) немотивовані імена, побудовані відповідно до фонетичних законів англійської мови: англ. *Oleenna*, нім. *Oleenna*, укр. 'Оленна', англ. *Jon*, нім. *Jon*, укр. 'Джон', англ. *Meryl*, нім. *Meryl*, укр. 'Меріл', англ. *Pol*, нім. *Pol*, укр. 'Пол', англ. *Becca*, нім. *Becca*, укр. 'Бекка', англ. *Mina*, нім. *Mina*, укр. 'Міна', англ. *Bowen*, нім. *Bowen*, укр. 'Боуен', англ. *Grubbs*, нім. *Grubbs*, укр. 'Граббс', англ.

Reed, нім. *Reed*, укр. 'Рід', англ. *Casse*, нім. *Casse*, укр. 'Касс', англ. *Yoren*, нім. *Yoren*, укр. 'Йорен', англ. *Wylla*, нім. *Wylla*, укр. 'Вілла';

б) імена, утворені зі словникових англійських особистих імен: англ. *Renly*, укр. 'Ренлі', англ. *Benjen*, укр. 'Бенджен', англ. *Graeg*, укр. 'Грег', англ. *Gerwald*, укр. 'Гервальд', англ. *Darren*, укр. 'Даррен', англ. *Joseth*, укр. 'Джозеф', англ. *Selwyn*, укр. 'Селвін';

в) прізвиська: англ. *the Hound*, нім. *Hound*, укр. 'Гончак', англ. *Good Queen Alysanne*, нім. *Good Queen Alysanne*, укр. 'Добра Королевна Алісанна', англ. *Crow's Eye*, нім. *Crow's Eye*, укр. 'Вороняче око', англ. *Stone Head*, нім. *Stone Head*, укр. 'Кам'яна потилиця', англ. *the King-beyond-the-Wall*, нім. *King-beyond-the-Wall*, укр. 'Король-за-Стіною', англ. *the Waif*, нім. *Strandgut*, укр. 'Приблуда', англ. *the Imp*, нім. *Zwerg*, укр. 'Куць'.

III. Антропонімічна модель народу дотракійців: англ. *Jhiqui*, нім. *Jhiqui*, укр. 'Джихікі', англ. *Qotho*, нім. *Qotho*, укр. 'Котхо', англ. *Irri*, нім. *Irri*, укр. 'Іррі', англ. *Doreah*, нім. *Doreah*, укр. 'Дорея', англ. *Haggo*, нім. *Haggo*, укр. 'Хагго', англ. *Cohollo*, нім. *Cohollo*, укр. 'Кохолло'.

Під час нашого дослідження, ми з'ясували, що існує певна тенденція у створенні власних імен дотракійців за гендерним принципом. У чоловічих іменах переважно «о» на кінці, а у жінок — «і».

За частотою вживання у тексті антропоетоніми можна класифікувати на див. Рис 3.2.:

а) часто вживані: англ. *Jon Snow*, нім. *Jon Snow*, укр. 'Джон Сніговий', англ. *Tyrion Lannister*, нім. *Tyrion Lannister*, укр. 'Тиріон Ланістер', англ. *Arya*, нім. *Arya*, укр. 'Арія', англ. *Eddard*, нім. *Eddard*, укр. 'Едард', англ. *Cersei*, нім. *Cersei*, укр. 'Серсі', англ. *Daenerys*, нім. *Daenerys*, укр. 'Данерис', англ. *Theon Greyjoy*, нім. *Theon Greyjoy*, укр. 'Теон Грейджой', англ. *Sansa*, нім. *Sansa*, укр. 'Санса', англ. *Rickon*, нім. *Rickon*, укр. 'Рикон', англ. *Robert*, нім. *Robert*, укр. 'Роберт', англ. *Joffrey*, нім. *Joffrey*, укр. 'Джофрі', англ. *Jamie Lannister*, нім. *Jamie Lannister*, укр. 'Джеймі Ланістер';

б) рідко вживанні: англ. *Daeren Targaryen*, нім. *Daeren Targaryen*, укр. 'Даєрн Таргарієн', англ. *Prince Tommen*, нім. *Prince Tommen*, укр. 'Королевич Томен', англ. *Ser William Darry*, нім. *Ser William Darry*, укр. 'Лицар Вілем Даррі', англ. *Sandor Clegane*, нім. *Sandor Clegane*, укр. 'Сандор Кліган', англ. *Benjen Stark*, нім. *Benjen Stark*, укр. 'Бенджен Старк', англ. *Old Nan*, нім. *Old Nan*, укр. 'Стара Мамка', англ. *Princess Myrcella*, нім. *Princess Myrcella*, укр. 'Королівна Мірселла', англ. *Lysa*, нім. *Lysa*, укр. 'Лайса', англ. *Brandon the Builder*, нім. *Brandon der Erbauer*, укр. 'Брендон Будівельник';

в) одиничного вжитку: англ. *Lady Ashara Dayne*, нім. *Lady Ashara Dayne*, укр. 'Леді Ашара Дейн', англ. *Qotho*, нім. *Qotho*, укр. 'Котхо', англ. *Gared*, нім. *Gared*, укр. 'Гаред', англ. *Jory*, нім. *Jory*, укр. 'Джорі', англ. *Beth Cassel*, нім. *Beth Cassel*, укр. 'Бета Кассель', англ. *Will*, нім. *Will*, укр. 'Віл', англ. *Desmond*, нім. *Desmond*, укр. 'Десмонд', англ. *Lew*, нім. *Lew*, укр. 'Лью', англ. *Donnis*, нім. *Donnis*, укр. 'Доніс', англ. *Hullen*, нім. *Hullen*, укр. 'Гулен', англ. *Chayle*, нім. *Chayle*, укр. 'Чейл', англ. *Edmur*, нім. *Edmur*, укр. 'Едмур', англ. *Jeyne Poole*, нім. *Jeyne Poole*, укр. 'Джейн Пул'.

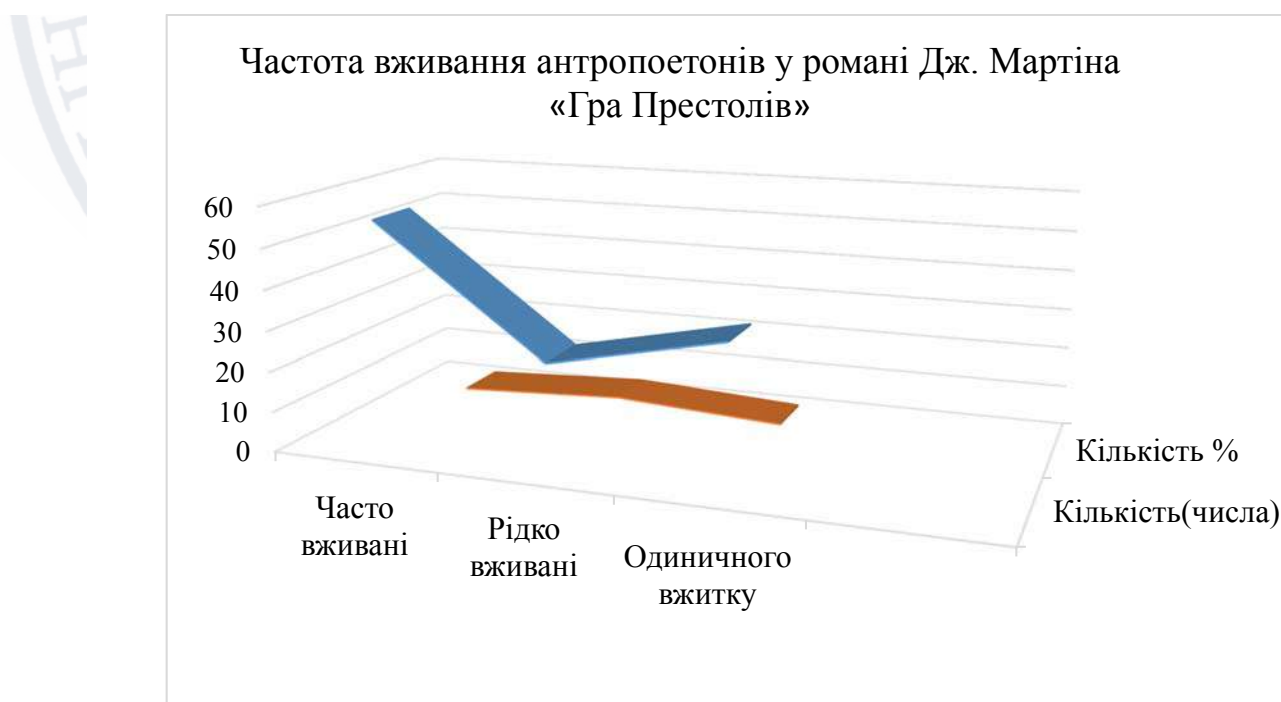

Рис. 3.2 Частота вживання антропонімів у романі Дж. Мартіна «Гра Престолів»

Детально розглянемо класифікацію власних назв Дж. Ст. Мілла на прикладах:

1. Загальні та індивідуальні:

а) загальні: англ. *Sworn Brother of the Night's Watch*, нім. *Bruden der Nachtwache*, укр. 'Побратчик Нічної Варти', англ. *Old Nan*, нім. *Old Nan*, укр. 'Стара Мамка', англ. *Master-at-arms*, нім. *Master-at-arms*, укр. 'Майстер-мечник', англ. *Your Grace*, нім. *Your Grace*, укр. 'Ваша милість', англ. *Khal*, нім. *Khal*, укр. 'Хал', англ. *Snow*, нім. *Snow*, укр. 'Сноу', англ. *Man of the Night Watch*, нім. *Mann der Nachtwache*, укр. 'Чоловік Нічної Варти';

б) індивідуальні: англ. *The Lord of the Light*, нім. *Lord dem Licht*, укр. 'Володар Світла', англ. *the Kingslayer*, нім. *Konigsmorder*, укр. 'Царевбивця', англ. *Joffrey*, нім. *Joffrey*, укр. 'Джофрі', англ. *Tyrion Lannister*, нім. *Tyrion Lannister*, укр. 'Тиріон Ланістер', англ. *Brandon*, нім. *Brandon*, укр. 'Брендон', англ. *Aegon the Conqueror*, нім. *Aegon der Eroberer*, укр. 'Ейгон Загарбник', англ. *Howland Reed*, нім. *Howland Reed*, укр. 'Рід Гауленд', англ. *Lew*, нім. *Lew*, укр. 'Лью'.

2. Конкретні та абстрактні:

а) англ. *Balon Greyjoy*, нім. *Balon Greyjoy*, укр. 'Балон Грейджой', англ. *Sandor Clegane*, нім. *Sandor Clegane*, укр. 'Сандор Кліган', англ. *Gerold Hightower*, нім. *Gerold Hightower*, укр. 'Герольд Гайтавер', англ. *Ser Boros*, нім. *Ser Boros*, укр. 'Сер Борос', англ. *Prince Aemon the Dragonknight*, нім. *Prinz Aemon der Drachenritter*, укр. 'Королевич Еймон Драконолицар', англ. *Viserys Targaryen*, нім. *Viserys Targaryen*, укр. 'Візерис Таргарієн', англ. *Ser Brynden Tully*, нім. *Brynden Tully*, укр. 'Сер Бринден Таллі';

б) англ. *the Hand of the King*, нім. *Rechte Hand des Konigs*, укр. 'Правиця Короля', англ. *the Lord Commander of the Kingsguard*, нім. *Lord Commander der Kingsguard*, укр. 'Лорд - Командувач Королівської гвардії', англ. *Maestr*, нім. *Maestr*, укр. 'Мейстр', англ. *Magister*, нім. *Magister*, укр. 'Магістрат'.

3. Позитивні та негативні:

а) англ. *Sansa*, укр. ‘Санса’ (Sanskrit word, meaning – ‘praise’/‘charm’), англ. *Willem*, укр. ‘Вілем’ (Germanic word – willo, meaning ‘desire’/‘will’), англ. *Baelor Targaryen, Beloved Baelor, Baelor the Blessed*, укр. ‘Бейлор I, Богоугодний, Благословенний’;

б) англ. *the Imp*, нім. *Zwerg*, укр. ‘Куць’, англ. *Brandon*, нім. *Brandon*, укр. ‘Брандон’ (Celtic/Anglo-Saxon word, meaning ‘crow’), англ. *the Blackfish*, нім. *Blackfish*, укр. ‘Чорнопструг’.

4. Відносні та абсолютні:

а) англ. *Lord of the Seven Kingdoms and Protector of the Realm*, нім. *Lord Sieben Königslände und Protector dem Realm*, ‘Володар Сімох Королівств і Оборонець держави’, англ. *King of the Andals and the Rhoynar and the First Men*, нім. *King of the Andals and the Rhoynar and the First Men*, укр. ‘Король Андалів, і Ройнарів, і перших людей’, англ. *Maestr-at-arms*, нім. *Maestr-at-arms*, укр. ‘Майстер-мечник’;

б) англ. *Catelyn*, нім. *Catelyn*, укр. ‘Кетлін’, англ. *Tywin Lannister*, нім. *Tywin Lannister*, укр. ‘Тайвін Ланістер’, англ. *Stannis Baratheon*, нім. *Stannis Baratheon*, укр. ‘Станіс Баратеон’, англ. *Prince Oberyn Martell*, нім. *Prince Oberyn Martell*, укр. ‘Княжич Оберин Мартел’.

5. Унівокальні та еквівокальні:

а) англ. *Lord Hoster Tally*, нім. *Lord Hoster Tally*, укр. ‘Лорд Гостер Таллі’, англ. *Maestr Pycelle*, нім. *Maestr Pycelle*, укр. ‘Майстр Піцель’, англ. *Balon Greyjoy*, нім. *Balon Greyjoy*, укр. ‘Балон Грейджой’, англ. *Ser Arthur Dayne*, нім. *Ser Arthur Dayne*, укр. ‘Сер Артур Дайн’;

б) англ. *Robert*, нім. *Robert*, укр. ‘Роберт’, англ. *Hodor*, нім. *Hodor*, ‘Ходор’, англ. *Ser Boros*, нім. *Ser Boros*, укр. ‘Сер Борос’, англ. *Joff*, нім. *Joff*, укр. ‘Джоф’.

3.1.1 Структурні особливості передачі прізвищ позашлюбних дітей.

Позашлюбна дитина як хлопчик, так і дівчинка отримує однакове прізвище, яке закріплене традиційними географічними відповідниками у певному регіоні, так наприклад: англ. *Flowers (The Reach)*, нім. *Flowers (Der Reach)*, укр. ‘Флауерс (Простір)’, англ. *Hill (The Westerlands)*, нім. *Hill (Die Westerlands)*, укр. ‘Хілл

(Західні землі), англ. *Pyke (Iron Islands)*, нім. *Pyke (Die Iron Islands)*, укр. 'Пайк' (Залізні острови), англ. *Rivers (The Riverlands)*, нім. *Rivers (Die Riverlands)*, укр. 'Ріверс' (Річкові землі), англ. *Sand (Dorne)*, нім. *Sand (Dorne)*, укр. 'Сенд' (Дорн), англ. *Snow (The North)*, нім. *Snow (Der North)*, укр. 'Сноу' (Північ), англ. *Stone (The Vale of Arryn)*, нім. *Stone (Der Vale von Arryn)*, укр. 'Стоун' (Долина Арін), англ. *Storm (The Stormlands)*, нім. *Storm (Die Stormlands)*, укр. 'Шторм' (Штормові землі), англ. *Waters (The Crownlands)*, нім. *Waters (Die Crownlands)*, укр. 'Уотерс' (Королівські землі).

Таким чином, прізвища незаконнонароджених дітей у романі відображають природні особливості регіону. Крім того, вони є засобом ідентифікації та вказують на нешляхетне походження свого носія.

Виховання байстрюків залежить від їхніх батьків: в гіршому випадку їх ігнорують, хоча батьки можуть платити за їхню освіту. Якщо лорд впевнений, що дитина є його байстрюком, він може дати йому спеціальне прізвище байстрюка і відправити в який-небудь віддалений замок, щоб той виховувався далеко від його родини. Дуже незвично, якщо діти-байстрюки виховуються разом з законнонародженими дітьми батька.

Існує можливість зробити байстрюків законними дітьми, але це досить складно і до того ж рідко практикується. Зазвичай до цього вдаються, якщо у лорда немає законних дітей або законних дітей чоловічої статі, так як необхідно, щоб хтось успадкував його прізвище. Хоча ганьба і осуд суспільства не пропадає після перетворення байстрюка в законну дитину, така людина юридично стає законним спадкоємцем будинку з усіма правами та обов'язками. Щоб байстрюк з юридичної точки зору став законною дитиною, необхідно, щоб був випущений королівський указ. Цікаво, що на Півночі узаконений бастард чоловічої статі в спадкуванні йде раніше за законних нащадків жіночої статі, але пізніше всіх законних нащадків чоловічої статі.

Байстрюки можуть бути присвячені в лицарі, їхнє походження не завадить цьому, часто їхній герб повторює герб батька зі зміненими кольорами. У деяких випадках байстрюки можуть отримати володіння і стати засновниками нового

благородного будинку, в такому випадку до «байстрюкського» прізвища додається якась приставка. Дані прізвища даються тільки тим дітям, чий батько або мати були зі шляхетної родини, якщо батьки дитини є простими людьми, особлива приставка до прізвища їм не додається. Звичайні люди в принципі не використовують прізвища, тому якщо зустрічається байстрюк з прізвищем, це означає, що хтось із його батьків був з благородного будинку. Прізвище байстрюку дається тільки в тому випадку, якщо батько визнає дитину, а значить, швидше за все, буде приймати якусь участь у її вихованні.

Цю тенденцію можна спостерігати в історії Великої Британії, для позначення такого роду людей, на той період часу вони мали певний термін: *Royal Bastard* ‘Королівський Байстрюк’.

«Королівський байстрюк є дитиною правлячого монарха, народженого поза шлюбом. Король може мати дитину від коханки, або законність шлюбу може бути поставлена під сумнів з причин, що стосуються спадкоємності. У середньовічній Англії герб байстрюка був позначений «згинанням» або «зловмисним духом» [87, с. 48 – 49].

У процесі дослідження було зафіксовано, що Лорд Вічнозиму – Нед Старк активно приймав участь у вихованні свого сина-байстрюка. Наведений далі приклад наочно представляє: Англ. *And if his seed quickened, she expected he would see to the child's needs. He did more than that. The Starks were not like other men. Ned brought his bastard home with him, and called him "son" for all the north to see.*

Нім. *Und falls sein Same Früchte trug, erwartete sie, daß er sich um die Bedürfnisse des Kindes kümmerte. Er tat weit mehr als das. Die Starks waren nicht wie andere Menschen. Ned brachte seinen Bastard mit nach Hause und nannte ihn "Sohn", damit der ganze Norden es wußte.*

Укр. ‘А якщо в нього раптом народиться дитина, вона вважала, йому слід про неї подбати. Але він не просто подбав. Старки не такі, як інші. Нед забрав байстрюка додому на всю Північ оголосив, що це його син’ [100, с. 57].

Розглянуті прізвища не успадковуються, тому у випадку із персонажем Джона Сноу, його нащадки взагалі не матимуть права на прізвище. Так, позашлюбного сина лорда Еддарда Старка, керуючого Північню країни, називають англ. *Jon Snow*, нім. *Jon Snow*, укр. 'Джон Сноу', а не англ. *Jon Stark*, нім. *Jon Stark*, укр. 'Джон Старк'.

З будинком Таргарієнів справа зовсім інакша. Імена, в основному є авторськими okazіоналізмами і не знаходять відображення в історії. Якщо звернути увагу на засоби створення онімів носії яких є члени будинку Таргарієнів, то можна помітити, що деякі імена за будовою нагадують давньоримські (закінчення *-us* кілька співзвучні закінченням *-us*).

Проілюструємо наступними прикладами: англ. *Aerys*, нім. *Aerys*, укр. 'Ейрис', англ. *Daenerys*, нім. *Daenerys*, укр. 'Данерис', англ. *Viserys*, нім. *Viserys*, нім. *Viserys*, укр. 'Вісерис', нагадують по звучанню такі давньоримські імена як: англ. *Aulus*, укр. 'Аюлус', англ. *Lucius*, укр. 'Люциус', англ. *Tiberius*, укр. 'Тіберус'. Треба зазначити, що цей процес відбувається тільки на рівні слухового сприйняття.

Дім Таргарієнів – *House Targaryen* має ще декілька особливостей, одна з них та, що автор зображує їх нащадками найдавнішої цивілізації та шляхетних лордів стародавнього фрігольду Валерії. Їхню породу видає приголомшлива врода. Вони мають сріблясто-золоте або платинове волосся та світлі очі (бузкового або синього кольору). Можливо, саме тому в прізвищі англ. *Targaryen*, нім. *Targaryen*, укр. 'Таргарієн' присутній елемент *Argen*, що в перекладі з англійської означає «арієць». І хоча історично арійці не мають ніякого відношення до ненаукової раси, описаної нацистами, у романі простежуються схожі зовнішні риси і виникають певні асоціації з так званої «обраністю».

3.2 Структурні особливості зоопетонімів у романі Дж. Мартіна «Гра Престолів»

Щодо структурних особливостей у романі «Гра Престолів» ми виділили кілька типів зоопетонімів: 1) прості (що складаються з одного слова, односкладні) та 2) складні (дві основи зливаються в одне слово, двоскладні).

Односкладні та двоскладні назви є основними категоріями під час структурно-функційного аналізу досліджуваної вибірки.

Опрацювавши матеріал можна зробити висновок, що односкладні назви складають майже всю групу (92% з суцільної вибірки), відповідно двоскладні становлять (8% з суцільної вибірки).

Дане пропорційне співвідношення всіх видів ономастичних одиниць змушує читача повірити в реальність вигаданого світу. Ретельне опрацювання форми та структури створеного світу на ономастичному рівні дає змогу стверджувати, що світ власних назв є однією з головних мовних особливостей роману Джорджа Мартіна.

Щодо морфологічних особливостей створення зоопетонімів, які представлені односкладними назвами можна виділити основний вид, який виражений наступною частиною мови: іменником: англ. *Rhaegal*, нім. *Rhaegal*, укр. 'Рейгал', англ. *Viserion*, нім. *Viserion*, укр. 'Вісерсіон', англ. *Drogon*, нім. *Drogon*, укр. 'Дрогон', англ. *Balerion*, нім. *Balerion*, укр. 'Белеріон', англ. *Meraxes*, нім. *Meraxes*, укр. 'Мераксес', англ. *Vhagar*, нім. *Vhagar*, укр. 'Валгар', англ. *Ghost*, нім. *Albino*, укр. 'Привид', англ. *Summer*, нім. *Summer*, укр. 'Літо', англ. *Nymeria*, нім. *Nymeria*, укр. 'Німерія', англ. *Lady*, нім. *Lady*, укр. 'Леді'.

У процесі дослідження виникла необхідність виокремити ще одну підгрупу, до якої належить онім англ. *Shaggydog*, нім. *Shaggydog*, укр. 'Кошлай'. Даний зоопетонім складається з двох основ «*shaggy*» і «*dog*», однак під час перекладу відбувається структурна трансформація, і, він подається складним власним іменем з двома кореневими морфемами. Це відбувається завдяки словоскладанню, з'єднанню двох основ, повних або скорочених, в одне ціле. В цьому випадку основа прикметника поєднується з іменником – *dog*: *Shaggydog*.

Здійснене дослідження дає змогу виділити єдиний двокомпонентний зоопетонім відповідно до його морфологічної будови в окрему групу: *Grey Wind* – складений зоопетонім, який складається з двох частин: прикметник *Grey* та іменник *Wind*. Але у перекладі ми спостерігаємо варіант 'Сіровій', який є складним іменем. Іменникова складова другої частини слова *Wind* була

трансформована при перекладі. Таким чином, дієслівна складова даного зоопоетоніма «*вій*», утворена від слова «*віяти*».

3.3 Структурні особливості топопоетонімів у художньому творі Дж. Мартіна «Гра Престолів»

Незважаючи на підвищену лінгвістичну зацікавленість топоніміконом романа-фентезі Джорджа Мартіна «Гра Престолів», його структурні особливості ще не були достатньо вивченими. Вважається, що в основу структурного аналізу повинно бути покладено дві ознаки: кількість компонентів, які входять до складу топопоетоніму та спосіб словотвору. Таким чином, структурний аналіз складається з взаємодоповнюючих один одного морфемного та словотвірного аналізів. За кількістю елементів, що входять до топопоетоніму, усі оніми даного типу можна розділити на дві групи: однокомпонентні та багатокомпонентні. У групі однокомпонентних топопоетонімів можна виділити три основні типи [47, с. 126 – 130] :

1. Прості, складаються з однієї топооснови;
2. Похідні, складаються з топооснови і топоформанту;
3. Складні, складаються з двох і більше топооснов та інколи топоформанту).

Багатокомпонентні топоніми є складовими і підрозділяються на:

- а) топопоетоніми-словосполучення (складаються з двох іменників чи прикметника, або числівника та іменника та ін.);
- б) топопоетоніми-конструкції (складаються з компонентів, які пов'язані союзами або прийменниками).

Проведений кількісний аналіз топопоетонімів демонструє, що в структурному плані палітра даних онімів складає майже однакову кількість між однокомпонентними, так і багатокомпонентними географічними назвами – 38% і 62% відповідно. У групі однокомпонентних топопоетонімів превалюють складні найменування (81%). Серед них найчастіше зустрічаються топопоетоніми, утворені простим шляхом об'єднання двох основ, тобто шляхом словоскладання:

1) ім. + ім.: англ. *Dragonstone*, нім. *Dragonstone*, укр. 'Драконстон', англ. *Ghost Hill*, нім. *Ghost Hill*, укр. 'Примарний Пагорб', англ. *Sunset Sea*, нім. *Sunset Sea*, укр. 'Західне море', англ. *Kingsroad*, нім. *Kingsroad*, укр. 'Королівський шлях', англ. *Witch Isle*, нім. *Witch Isle*, укр. 'Відьмин Острів', англ. *Stonehelm*, нім. *Stonehelm*, укр. 'Стонхелм', англ. *Grindcorn Mill*, нім. *Grindcorn Mill*, укр. 'Гріндокорн Мілл', англ. *Raventree Hall*, нім. *Raventree Hall*, укр. 'Равентрі Холл', англ. *Breakstone Hill*, нім. *Breakstone Hill*, укр. 'Брейкстон Пагорб', англ. *Oxcross*, нім. *Oxcross*, укр. 'Окскрос', англ. *Stonedoor*, нім. *Stonedoor*, укр. 'Залізні двері', англ. *Icemark*, нім. *Icemark*, укр. 'Айсмарк', англ. *Dagger Lake*, нім. *Dagger Lake*, укр. 'Кинджалове озеро', англ. *Moat Cailin*, нім. *Moat Cailin*, укр. 'Рів Кейлін', англ. *Lion Gate*, нім. *Lion Gate*, укр. 'Левові ворота', англ. *Greywater Watch*, нім. *Greywater Watch*, укр. 'Сторожа Сіроводдя', англ. *Pinkmaiden Castle*, нім. *Pinkmaiden Castle*, укр. 'Рожева Вежа'.

2) прикм. + ім.: англ. *Highgarden*, нім. *Highgarden*, укр. 'Небосад', англ. *the Narrow Sea*, нім. *Meerenge*, укр. 'Вузьке Море', англ. *the Last Hearth*, нім. *Last Hearth*, укр. 'Останній Очередок', англ. *the White Harbor*, нім. *White Harbor*, укр. 'Біла Гавань', англ. *Oldtown*, нім. *Oldtown*, укр. Старгород, англ. *the Red Watch*, нім. *Red Watch*, укр. 'Кривава брама', англ. *Hard Home*, нім. *Hard Home*, укр. 'Суровий Дім';

3) ім. + дієсл.: англ. *Skyreach*, нім. *Skyreach*, укр. 'Видол', англ. *Riverrun*, нім. *Riverrun*, укр. 'Річкорин', англ. *Starfall*, нім. *Starfall*, укр. 'Зорепад';

4) ім. + прикм.: англ. *Castle Black*, нім. *Castle Black*, укр. 'Чорний Замок', англ. *Ghaston Grey*, нім. *Ghaston Grey*, укр. 'Сторожа Сіроводдя';

5) дієсл. + ім.: англ. *The Tumblestone*, нім. *Tumblestone*, укр. 'Тамблстон', англ. *Shatterstone*, нім. *Shatterstone*, укр. 'Шатерстон';

6) числ. + ім.: англ. *Ten Towers*, нім. *Zehn Turms*, укр. 'Десять Веж', англ. *Three Sisters*, нім. *Drei Schwestern*, укр. 'Три Сестри';

7) дієприкм. + ім.: англ. *the Shivering Sea*, нім. *Shivering Sea*, укр. 'Тремтливе море', англ. *the Haunted Forest*, нім. *Verwunschenen Wald*, укр.

‘Примарний Ліс’, англ. *the Skirling Pass*, нім. *Skirling Pass*, укр. ‘Картвердь’, англ. *the Whispering Wood*, нім. *Gewisperen Wald*, укр. ‘Шепучій Ліс’;

8) інші, до складу яких входять компоненти невстановлених частин мови, так звані авторські okazionalizmi: англ. *Si Qo*, нім. *Si Qo*, укр. ‘Сі Кхо’, англ. *Ny Sar*, нім. *Ny Sar*, укр. ‘Най Сар’, англ. *Ar Noy*, нім. *Ar Noy*, укр. ‘Ар Ної’, англ. *Sar Mell*, нім. *Sar Mell*, укр. ‘Сар Мел’, англ. *Ny Sar*, нім. *Ny Sar*, ‘Най Сар’, англ. *Yi Ti*, нім. *Yi Ti*, укр. ‘Ю Ті’.

Також, у художньому творі «Гра Престолів» автор використовує конструкцію, з використанням власних імен у присвійному відмінку: англ. *Sow's Horn*, нім. *Sow's Horn*, укр. ‘Перешийок’, англ. *Ironman's Bay*, нім. *Ironman's Bay*, укр. ‘Затока Залізних’, англ. *Flint's Finger*, нім. *Flint's Finger*, нім. ‘Пальці’, англ. *Torrhen's Square*, нім. *Torrhen's Square*, укр. ‘Торенів Квадрат’, англ. *Storm's End*, нім. *Storm's End*, укр. ‘Кораблетрощильна Затока’, англ. *the Slaver's Bay*, нім. *the Slaver's Bay*, укр. ‘Бухта Работоргівців’, англ. *Craster's Keep*, нім. *Craster's Keep*, укр. ‘Замок Крастера’, англ. *Mole's Town*, нім. *Mole's Town*, укр. ‘Кротове містечко’, англ. *Widow's Ford*, нім. *Widow's Ford*, укр. ‘Удовин Форд’.

У групі складних топопоетонімів також є ті, що були утворені змішаними способами:

а) словоскладання + аффіксація (дві основи пов'язані інтерфіксами «s» і «en»: англ. *Sunspear*, нім. *Sunspear*, укр. ‘Сонцеспис’, англ. *Wolfswald*, нім. *Wolfswald*, укр. ‘Вовчий ліс’;

б) словоскладання + усічення: англ. *Seagard*, нім. *Seagard*, укр. ‘Сігард’ від *Sea* + *garden*;

в) словоскладання + плюралізація: англ. *Barrowlands*, нім. *Barrowlands*, укр. ‘Кургани’, англ. *Frostfangs*, нім. *Frostfangs*, укр. ‘Льодоікла’, англ. *Whitewalls*, нім. *Whitewalls*, укр. ‘Біла Брама’.

За складними топопоетонімами по частоті актуалізації слідують похідні топопоетоніми (16%). У романі-фентезі Джордж Мартін запозичив топоформант, який активно використовується для утворення географічних назв у реальному світі: *-ford*, *-bury*, *-ment*, *-ton*, *-fast*, *-field*, *-pool*, *-ham*, *-ia*, *-worth*, *-mont*,

down- та інші. У німецькому перекладі, вказані вище оніми не піддаються трансформаціям та не знаходять аналогічних топоформантів у німецькій мові.

Так, наприклад, за допомогою суфіксального способу утворені наступні топопоетоніми: англ. *the Ravishment*, укр. ‘Спустошення’, англ. *Claypool*, укр. ‘Клейпул’, англ. *Appleton*, укр. ‘Аплетон’, англ. *Amberly*, укр. ‘Амберлі’, англ. *Stokeworth*, укр. ‘Стоукворф’, англ. *Waspwood*, укр. ‘Васпвуд’, англ. *Orkmont*, укр. ‘Оркмонт’.

За допомогою префіксального способу утворилися такі топопоетоніми як: англ. *Selhora*, укр. ‘Селхора’, англ. *Uplands*, укр. ‘Нагір’я’, англ. *Astapor*, укр. ‘Астапор’.

Наступний спосіб утворення топопоетонімів: префіксально-суфіксальний: англ. *Dunstonbury*, укр. ‘Данстонбері’, англ. *Downdelving*, укр. ‘Даунделвінг’, англ. *Selhorys*, укр. ‘Селхоріс’.

У художньому творі Джорджа Мартіна «Гра Престолів» також представлені прості топопоетоніми, наприклад: англ. *Wyl*, нім. *Wyl*, укр. ‘Вайл’, англ. *Puke*, нім. *Puke*, укр. ‘Пайк’, англ. *Dorne*, нім. *Dorne*, укр. ‘Дорн’, англ. *Lys*, нім. *Lys*, укр. ‘Ліс’, англ. *Yeen*, нім. *Yeen*, укр. ‘Йеін’, дані оніми складають меншість (7%).

Деякі з простих топопоетонімів є вигадкою автора, таким чином, автор надає вигаданому світу особливу унікальність: англ. *Puke*, нім. *Puke*, укр. ‘Пайк’, англ. *Ghis*, нім. *Ghis*, укр. ‘Гхіс’, англ. *Myr*, нім. *Myr*, укр. ‘Майер’, англ. *Naath*, нім. *Naath*, укр. ‘Наат’, англ. *Ib*, нім. *Ib*, укр. ‘Іб’, англ. *The Reach*, нім. *Die Weite*, укр. ‘Простір’, англ. *Hill*, нім. *Hill*, укр. ‘Хілл’, англ. *Qarth*, нім. *Qarth*, укр. ‘Кворф’, англ. *Rivers*, нім. *Rivers*, укр. ‘Ріверс’, англ. *Dorne*, нім. *Dorne*, укр. ‘Дорн’), англ. *Lorath*, нім. *Lorath*, укр. ‘Лорат’.

Також, Джордж Мартін використав топопоетоніми, які походять від реального географічного імені [47, с. 126 – 130]. Так наприклад, англ. *Hayford*, нім. *Hayford*, укр. ‘Хейфорд’ – реально існуюча назви декількох поселень в англійських графствах Нортгемптоншир, Оксфордшир і Бакфастлі; англ. *Cairns*, нім. *Cairns*, укр. ‘Кернс’ – місто в північно-східній частині австралійського

штату Квінсленд; англ. *Elyria*, нім. *Elyria*, укр. ‘Елірія’ – місто в штаті Огайо, США.

У групі багатокомпонентних топопоетонімів чисельна перевага належить топопоетонімам-словосполученням – 77%. Вони складаються з двох компонентів, хоча трикомпонентні географічні назви також зустрічаються. Їхньою особливістю є те, що вони зберігають всі компоненти, але тільки в оригінальних, англійських назвах, наприклад, англ. *Crow Spike Keep*, нім. *Krähenturm*, укр. ‘Воронячий Шпиль’, англ. *Lord Harroway's Town*, нім. *Town des Lords Harroway*, укр. ‘Місто Лорда Гарровея’ та інші.

Топопоетоніми-конструкції вживаються лише в 5% географічних найменувань, при чому союзні конструкції відсутні. Серед прийменникових конструкцій найбільш поширені ті, що утворені за моделями [47, с. 126 – 130]:

1) ім. + of + ім.: англ. *Field of Fire*, нім. *Feld des Feuers*, укр. ‘Полум’яне Поле’, англ. *the Port of Ibben*, нім. *Hafen von Ibben*, укр. ‘Порт-Ібен’, англ. *the Great Sept of Baelor*, нім. *Great Sept des Baelor*, укр. ‘Велика Септа Бейлора’, англ. *the Long Bridge of Volantis*, нім. *Lange Brücke des Volantis*, укр. ‘Довгий Міст Волантіс’, англ. *Free City of Norvos*, нім. *Freien Stadt Norvos*, укр. ‘Норвос’, англ. *Mountains of Dorne*, нім. *Bergen von Dorne*, укр. ‘Гори Дорну’, англ. *the Fist of The First Men*, нім. *Faust der ersten Männer*, укр. ‘Кулак Перших Людей’, англ. *Free City of Qohor*, нім. *Freien Stadt von Qohor*, укр. ‘Когор’, англ. *Womb of the World*, нім. *Mutterleib der Welt*, укр. ‘Черевко Світу’, англ. *the Bay of Seals*, нім. *Bucht der Robben*, укр. ‘Тюленьяча Затока’, англ. *the Bay of Ice*, нім. *Bucht des Eises*, укр. ‘Крижана Гавань’, англ. *the Mountains of the Moon*, нім. *Berge des Mondes*, укр. ‘Лунні Гори’, англ. *The Land of Always Winter*, нім. *Winterfell*, укр. ‘Вічнозим’;

2) ім. + by + ім.: англ. *Westwatch-by-the-Bridge*, нім. *Westwatch-by-the-Bridge*, укр. ‘Західний Міст’, англ. *Eastwatch-by-the-Sea*, нім. *Eastwatch-by-the-Sea*, укр. ‘Східна Варта на морі’.

У магістерській роботі ми використовуємо класифікацію запропоновану О. О. Новічковим для розгляду онімів у текстах сучасного фентезі [55, с. 11].

Таким чином, топопоетоніми у романі-фентезі Джорджа Мартіна представлені наступними номінативними типами:

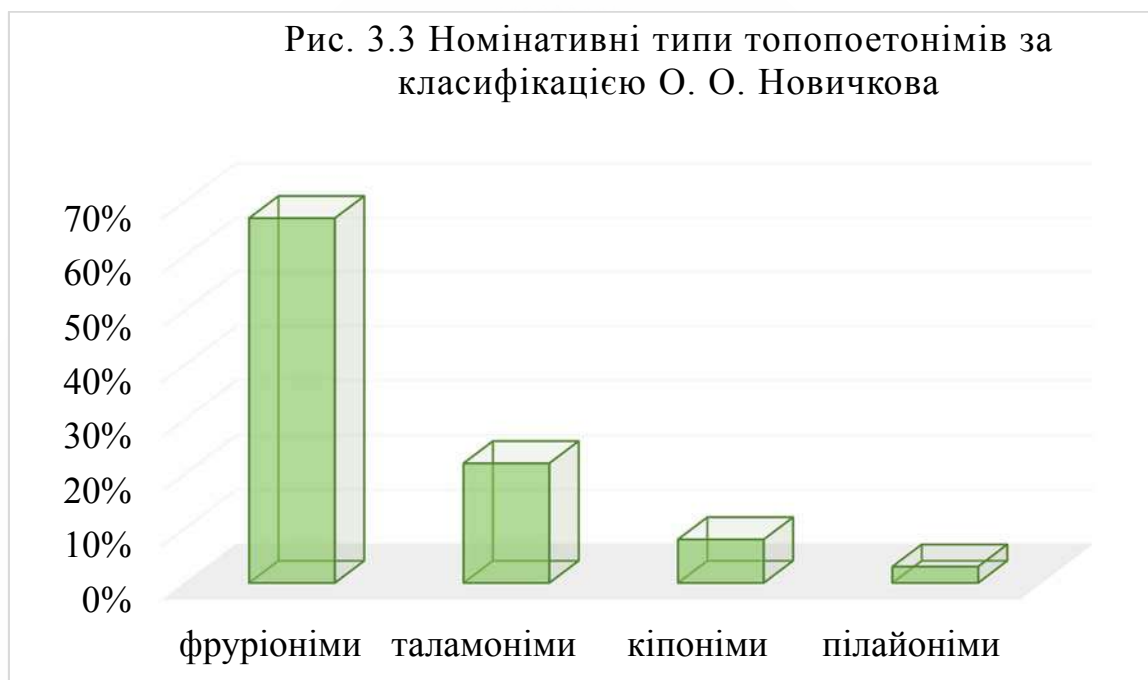
а) фруріоніми – 67% (від грец. *phrourion* «замок, фортеця») – назви фортець та замків: англ. *the Eyrie*, нім. *Eyrie*, укр. ‘Айрі’ (замок дому Аринів), англ. *Harrenhall*, нім. *Harrenhall*, укр. ‘Харренхол’ (найвищий замок у Вестеросі), англ. *Casterly Rock*, нім. *Casterly Rock*, укр. ‘Кичера Кастерлі’ (замок дому Ланністерів), англ. *Dragonstone*, нім. *Dragonstone*, укр. ‘Драконстон’ (колишній замок Таргарієнів), англ. *Moat Cailin*, нім. *Moat Cailin*, укр. ‘Рів Кейлін’ (зруйнована фортеця, яка охороняє один шлях до Півночі), англ. *Winterfell*, нім. *Winterfell*, укр. ‘Вічнозим’ (замок дому Старків), англ. *the Dreadfort*, нім. *Dreadfort*, укр. ‘Дредфорт’ (замок дому Болтонів), англ. *Sunspear*, нім. *Sunspear*, укр. ‘Золотий спис’ (замок дому Мартелів), англ. *Riverrun*, нім. *Riverrun*, укр. ‘Річкорин’ (замок дому Тайрелів), англ. *Castle Black*, нім. *Castle Black*, укр. ‘Чорний замок’ (замок Нічної Варти біля Стіни), англ. *Storm's End*, нім. *Storm's End*, укр. ‘Штормокрай’ (замок дому Баратеонів), англ. *Red Keep*, нім. *Red Keep*, укр. ‘Червоний замок’ (резиденція дому Баратеонів), англ. *Highgarden*, нім. *Highgarden*, укр. ‘Небосад’ (замок дому Тайрелів);

б) таламоніми – 22% – назви окремих приміщень (від грец. *thalamus* «приміщення, кімната»): англ. *the Great Hall in Winterfell*, нім. *Great Hall von Winterfell*, укр. ‘Велика Зала Вічнозиму’ (служує для прийому гостей та банкетів), англ. *the Broken Tower*, нім. *Gebrochener Turm*, укр. ‘Зломлена Вежа’, англ. *the Crypts*, нім. *the Crypts*, укр. ‘Крипта’ (гробниця, де захоронені колишні королі Півночі) ‘Крипта’, англ. *Citadel*, нім. *Citadel*, укр. ‘Цитадель’, *the Iron Throne* ‘Залізний Трон’;

в) кіпоніми – 8% – назви садів (від грец. *kepos* «сад»): англ. *the Glass Garden*, нім. *Glass Garden*, укр. ‘Кришталевий Сад’, англ. *the Godswood*, нім. *Godswood*, укр. ‘Гадсвуд’, англ. *Highgarden*, нім. *Highgarden*, укр. ‘Небосад’, англ. *Water Gardens*, нім. *Water Gardens*, укр. ‘Водні Сади’;

г) пілайоніми – 3% – назви воріт (від грец. *pylai* «міські брами»): англ. *the Hunter's Gate in Winterfell*, нім. *Hunters Gate in Winterfell*, укр. ‘Мисливські ворота Вічнозиму’, англ. *the East Gate*, нім. *East Gate*, укр. ‘Східні ворота’.

Результати аналізу зазначених топопоетонімів проілюструємо діаграмою, див. Рис. 3.3:

Цікаво, що назва самої вигаданої держави англ. *The Seven Kingdoms*, нім. *Sieben Königslande*, укр. ‘Сім Королівств’ цілковито співпадає із назвою, що використовувалась на території Британії періоду існування семи англосаксонських королівств, серед яких: *Northumbria, Mercia, Wessex, Sussex, Essex, East Anglia, Kent* [92, с. 113 – 118].

Висновки до розділу 3. Під час дослідження антропоетонімів у зіставному аспекті мови оригіналу та німецького перекладу було поділено оніми вказаного типу на три тематичні угруповання: 1) ім’я-прізвище-титул-назва дому до якого належить персонаж» (65%); 2) ім’я-професія-вид діяльності» (27%) і прізвиська (8%). Під час найменування персонажів Джордж Мартін додатково використовує прізвища, таким чином, надаючи ділового та офіційного характеру даній розповіді. Водночас це може мати нейтральний стилістичний відтінок. Однак, внаслідок порушення норм іменування власна назва набуває ту чи іншу емоційну

забарвленість. Під час аналізу нами були виявлені тематичні угруповання за характером оцінки: 1) пейоративи та 2) меліоративи. Також, було проаналізовано антропоетоніми за частотою їхнього вживання у художньому творі на: 1) часто вживані; 2) рідко вживані та 3) одиничного вжитку.

Виходячи зі структурного аналізу вибірки та зіставного аспекту англійської та німецької мов, власні назви зоопоетонімів мають широке використання у вигляді однокомпонентного оніма, вираженого іменником. Також є приклад використання автором принципу словоскладання в мовах, що розглядаються. Двокомпонентний зоопоетонім представлений в одному випадку, саме тому його можна вважати виключенням із загальної тенденції номінування.

Топопоетоніми у романі-фентезі Дж. Мартіна утворюються за трьома основними принципами: суфіксальним, префіксальним та префіксально-суфіксальним. За кількістю елементів, що входять до топопоетоніму, усі власні імена даного типу можна розділити на дві групи: багатоконпонентні та однокомпонентні, що складають співвідношення 62% та 38% відповідно.

У групі однокомпонентних топопоетонімів превалюють складні найменування (81%), які утворюються шляхом словоскладання: ім. + ім., прикм. + ім., ім. + дієсл., ім. + прикм., дієсл. + ім., числ. + ім., дієприкм. + ім. та авторські оказіоналізми.

Чисельна перевага належить групі багатоконпонентних топопоетонімів, а саме топопоетонімів-словосполучень, що складає – 77% від загальної вибірки. Основними є двокомпонентні топопоетоніми, хоча зустрічаються і трикомпонентні топопоетоніми, які зберігають свою оригінальну структуру і складаються з трьох компонентів тільки в мові оригіналу.

Таким чином, найбільш продуктивними способами словотворення топопоетонімів у досліджуваному романі-фентезі є словоскладання та аналітичні способи творення у формі словосполучень, що пов'язано з прагненням письменника передати складні й багатогранні ознаки географічних об'єктів вигаданого світу Семи Королівств.

ВИСНОВКИ

У магістерській роботі проведено аналіз лексико-семантичних, словотвірних та функційних особливостей антропоетонімів, зоопоетонімів і топопоетонімів на прикладі роману-фентезі Дж. Мартіна «Пісня Льоду й Полум'я: Гра Престолів». Загальна кількість проаналізованих онімів вказаних типів складає 805 одиниць, що були отримані у результаті суцільної вибірки. У першому розділі відправною точкою для нашого дослідження було визначення видів, особливостей, функцій та класифікацій лексичних одиниць. Під час опрацювання матеріалу ми виокремили загальні застави дослідження процесу найменування вказаних одиниць, а саме:

1) дали визначення поняттю лексикологія, що потрактовується як наука про словниковий склад мови. Нами було розглянуто основні задачі лексикології, її підгрупи та класифікації;

2) дослідили декілька дефініцій терміну ономастика, запропонованих видатними лінгвістами, серед яких: В. М. Калінкін, Н. В. Подольська та О. В. Суперанська та ін. Порівняно з іншими науками, ономастика є досить молодого, саме тому, багато аспектів залишаються нез'ясованими, таким чином виникає посилена зацікавленість науковців даним питанням;

3) детально дослідили функції та основні задачі ономастики, такі як: історія виникнення та мотиви номінації онімів, особливості територіального та мовного розповсюдження власних назв. У даній роботі ми розглядаємо 3 розділи науки про власні назви – антропоніміку, зооніміку і топоніміку;

4) опрацювали різні теорії з приводу питання вмісту будь-яких семантичних характеристик та особливостей словотвору під час процесу номінації антропоетонімів, зоопоетонімів і топопоетонімів.

У другому розділі ми проаналізували антропоетоніми, зоопоетоніми і топопоетоніми роману-фентезі Дж. Мартіна «Гра Престолів» згідно із запропонованими класифікаціями, які були розглянуті у теоретичній частині роботи, та зробили певні висновки:

1) особливості найменування антропоетонімів на лексико-семантичному рівні та у зіставному аспекті мови оригіналу на німецького перекладу, можна спостерігати у класифікації за критерієм індивідуалізації. Таким чином вирізняємо онім: за зовнішнім видом і фізичними властивостями, кольором, назвою тварини, стану душі людини;

2) при наданні персонажу власного імені автор використав оніми, які походять від реального імені, що існує у сучасності або був взят з попередньої епохи. Ми виділили оніми, що походять від: давньоанглійської мови (36%), давньо-германської мови (5%), грецької мови (10%), латинської мови (2%) та інших мов (47%);

3) певна частина антропоетонімів у романі (14% від загальної кількості одиниць) походить з англійського фольклору та деякі антропоетоніми є алюзіями на історичні події чи персоналії. Джордж Мартін не випадково розділив Вестерос на сім королівств, так як саме на сім королівств була розділена Англія за часів англосаксів;

4) також була розглянута модель найменування вчених та духовенства. Особливістю даного роману-фентезі є те, що кожен вчений або священик отримує титул *Septon* 'Септон' або *Septa* 'Септа' за гендерним принципом. Вчені у художньому творі так само втрачають власне прізвище та отримують статус *Maester* 'Мейстр';

5) лексико-семантична особливість зоопоетонімів полягає у взаємозв'язку власного імені деривовків та драконів з відображенням особистості персонажа-господаря і взаємозв'язком життєвих шляхів між міфічною твариною та її власником. У зіставному аспекті англійської та німецької мов зоопоетоніми виражені однаковими лексико-семантичними значеннями та функційними особливостями;

6) лексико-семантичною особливістю топопоетонімів у художньому творі Дж. Мартіна є те, що автор протиставляє географію двох вигаданих континентів: англ. *Westeros*, нім. *Westeros*, укр. 'Вестерос', на якому розташовані англ. *the Seven Kingdoms*, нім. *Sieben Königslande*, укр. 'Сім Королівств' та континенту

англ. *Essos*, нім. *Essos*, укр. 'Ессос' з різними, екзотичними країнами. Під час нашого дослідження було знайдено багато можливих прототипів місцевості, які знаходяться у Великій Британії, та котрі були використані письменником задля порівняння історичних подій та надання твору змістовності.

У третьому розділі ми розглянули особливості словотворення антропоетонімів, зоопоетонімів і топопоетонімів у зіставному аспекті двох мов – англійської та німецької:

1) оскільки фантастичний світ даного художнього твору побудований на прототипі середньовічної Англії, тому засоби номінації персонажів схожі з тією епохою. Яскравим прикладом структурних особливостей словоскладання антропоетонімів є наступна класифікація, де представлені: ім'я-прізвище-назва дому (61,5%), ім'я-професія-вид діяльності (24,5%) та прізвиська (14%);

2) також, нами була досліджена частота вживання антропоетонімів у романі Дж. Мартіна «Гра Престолів». Було встановлено, що оніми даного типу поділяються на: часто вживані, рідко вживані та одиничного вжитку;

3) було розглянуто структурні особливості передачі прізвищ позашлюбних дітей. Таким чином, було встановлено, що прізвища незаконнонароджених дітей у романі відображають природні особливості регіону та утворені однією частиною мови – іменником;

4) у процесі дослідження структурних особливостей зоопоетонімів було зафіксовано існування двох типів: однокомпонентних (92%) та двокомпонентних (8%). Можна стверджувати, що односкладні зоопоетоніми складаються лише з однієї частини мови – іменника. В той час єдиний двокомпонентний топопоетонім складається з двох частин мови: прикметника та іменника;

5) Джордж Мартін неодноразово використовує присвійний відмінок в англійській мові для найменування топопоетонімів. У романі-фентезі «Гра Престолів» є оніми, які було поділено на підвиди, згідно з їхніми номінативними типами, що складають: фруріоніми – 67%, таламоніми – 22%, кіпоніми – 8% та пілайоніми – 3%;

б) під час аналізу структурного складу топопоетонімів у художньому творі Дж. Мартіна ми виявили дві групи топопоетонімів: однокомпонентні та багатокомпонентні. Превалюють у кількісному відношенні складні топопоетоніми, утворені за такими словотворчими моделями: ім. + ім., прикм. + ім., ім. + дієсл., дієсл. + ім. Топопоетоніми-словосполучення в основному будуються за моделями ім. + ім., прикм. + ім., ім. + прикм., числ. + ім., дієприкм. + ім., в той час як топопоетоніми-конструкції представлені моделями ім. + of + ім., а також ім. + by + ім.

Фантастичний світ власних імен Дж. Мартіна наповнений несподіванок та залишається практично невивченим. Топонімікон роману-фентезі Дж. Мартіна «Гра Престолів» багатий і різноманітний. Він представлений однокомпонентними та багатокомпонентними лексичними одиницями. У групі однокомпонентних топопоетонімів зустрічаються прості та складні морфологічні типи. Використані автором фантастичні істоти служать фонові-міфологічним обрамленням. А зоопоетоніми в світі автора за принципом дзеркал відображають сутність своїх господарів.

Джордж Мартін використовує оніми для надання додаткової інформації про походження, характер, національності та інші особливості персонажів, для створення особливої фонові атмосфери та національного колориту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Ажнюк Б. М. Українські власні назви (антропоніми і топоніми) в англійському написанні. Мовознавство, 1993. №1. С. 3–15.
2. Антрушина Г. Б., Афанасьева О. В., Морозова Н. Н. Лексикология английского языка: Учебное пособие для студентов. 3-е издание, М. : Дрофа, 2001. 288 с.
3. Арнольд И. В. Лексикология современного английского языка: учеб. пособие. 2-е изд., перераб., М. : ФЛИНТА: Наука, 2012. 376 с.
4. Арнольд И. В. Стилистика. Современный английский язык: учебник для вузов. 12-е изд. М. : ФЛИНТА : Наука, 2014. 384 с.
5. Артемова Л. А. Особенности функционирования антропонимов в немецких медийных текстах : автореф. дис. канд. филол. наук. : спец. 10.02.04 “Германские языки”. Воронеж, 2008. 23 с.
6. Баллі Ш. Загальна лінгвістика і питання французької мови. Русский пров. М., 1955. с. 390.
7. Белецкий А. А. Принципы этимологических исследований (на материале греческого языка) К. : Изд-во Киевского гос. ун-та им. Т. Шевченко, 1950. 267 с.
8. Белозерова Е. А. Функционирование имен собственных в художественном тексте и дискурсе: диссертация., М., 2008. 156 с.
9. Белокурова С. П. Словарь литературоведческих терминов: Спб. : Паритет, 2005. 320 с.
10. Беренкова В. М. Жанр Фэнтези как объект лингвистического исследования: научная статья. Вестник Адыгейского государственного университета. Серия 2: Филология и искусствоведение, 2009. №4. С. 34 – 41.
11. Богуславський В. М. Проблеми структурної лінгвістики. М. : Наука, 1982. 301 с.
12. Бока О. В. Власні імена як компресовані тексти-носії когнітивної інформації. О. В. Бока. Вісник СумДУ, 2008. С. 51 – 58.

13. Болотов В. И. Теория имен собственных. Краснодар : ИНЭП, 2008. 323 с.
14. Василевская Е. Л. Словосложение в русском языке : очерки и наблюдения. М. : Учпедгиз, 1962. 131 с.
15. Васильева С. П., Ворошилова Е. В. Литературная ономастика : учебное пособие для студентов филологических специальностей. Красноярский гос. пед. ун-т им. В. П. Астафьева. Красноярск. 2009. 138 с.
16. Вежбицкая А. В. Восприятие: семантика абстрактного словаря. Новое в зарубежной лингвистике. Выпуск XVIII. М., 1986. С. 336–369.
17. Виноградов В. В. Стилистика. Теория поэтической речи. Поэтика. М. : Наука, 1963. 256 с.
18. Гаврильева А. В. Особенности перевода имен собственных и топонимов в цикле романов Джорджа Мартина «Песнь льда и пламени». Глобализация науки : проблемы и перспективы: сб. статей Международной научно-практической конференции. Уфа : РИЦ БашГУ, 2014. Ч. 2. С. 15–17.
19. Гак В. Г. К типологии лингвистических номинаций. Языковая номинация (Общие вопросы) / Отв. Ред. Б. А. Серебрянников, А. А. Уфимцева, М. : Наука, 1977. С. 230-294.
20. Галанина Е. В., Батурин Д. А. Фэнтези как неомифологическая реальность: научная статья. Вестник Челябинского государственного университета, 2016. № 3. С. 41–45.
21. Гальперин И. Р. «Очерки по стилистике английского языка». М. : Либроком, 2016. 376 с.
22. Годована М. П. Словник-довідник назв осіб за видом діяльності. К. : Наук. Думка, 2009. 176 с.
23. Гуревич В. В. Стилистика английского языка. М. : ФЛИНТА : Наука, 2008. 72 с.
24. Греймас А. Ж. Структурная семантика. Поиск метода. М. : Академический проект, 2004. 368 с.
25. Де Соссюр Ф. Курс загальної лінгвістики. Русский пров. А. М. Сухотина, 1933. 206 с.

26. Джандар Б. М., Лоова А. Д. К проблеме функционирования личных имен в художественном тексте. Вестник Адыгейского государственного университета, 2012. №3. С. 71–75.
27. Жирмунский В. М. Введение в литературоведение: Курс лекций. СПб. : Издательство С. Петербург. : ун-та, 1996. 440 с.
28. Зайцева С. Д. Англия в далёком прошлом. М. : Просвещение, 1981. 254 с.
29. Знаменская Т. А. Стилистика английского языка. Основы курса. Учебное пособие. изд. ЛКИ, 2016. с. 224.
30. Калашников А. В. Перевод значимых имен собственных : автореф. дис. ... на соиск. учен. степ. к.филол.н. : 10.02.20., М. : 2004. 24 с.
31. Калинин В. М. Литературная ономастика или Поэтика онима. Д., 2002. с. 41.
32. Карпенко Ю. А. Специфика имени собственного в художественной литературе. Onomastica, 1986. Т. 31, С. 5 – 22.
33. Керлот Хуан Эдуардо. Словарь символов, М., 1994. 608 с.
34. Комлев Н. Г. Словарь иностранных слов. М. : Эксмо, 2006. 669 с.
35. Кононенко В. І. Національно-мовна картина світу : зіставний аспект (на матеріалі української та російської мов). Мовознавство. 1996. №6. С. 40 – 45.
36. Копорский С.А. К истории личных имён в древнечешском и других славянских языках. Вестник МГУ. Филология. М., 1967.
37. Крупа М. А. Лінгвістичний аналіз художнього тексту. Тернопіль. : Підручники і посібники, 2005. 416 с.
38. Кулакова О. А. Дракон как универсальный прецедентный феномен в авторской картине мира: научная статья. Вестник Иркутского государственного лингвистического университета. 2010. №4. С. 105–110
39. Кухаренко В. А. Интерпретация текста Учеб. пособие для студентов пед. ин-тов по спец. № 2103 «Иностр. яз.». 2-е изд., перераб. М. : Просвещение, 1988. 192 с.

- 40.Лашкевич О. М. Тенденции словообразования в современном английском языке. Вестник Удмуртского университета. Филологические науки. №5. Т. 1. 2007. С. 45–52.
- 41.Лабінська Г. Топоніміка : навч. посібник. Львів. : ЛНУ імені Івана Франка, 2016. 274 с.
- 42.Леонович О. А. В мире английских имён: учебное пособие по лексикологии. 2-е изд. М. : ООО «Издательство АСТ», 2002. 160 с.
- 43.Линник Т. Г. Параметричні прикметники і їхнє становлення. Т. Линник. К. : Наукова думка, 1982. 196 с.
- 44.Луговая Е. А. Топоним виртуального пространства как культурно-историческая категория (на материале эпопеи Дж. Р. Р. Толкиена «Властелин колец» : дис... канд. Филол. Наук. Ставрополь, 2006. 217 с.
- 45.Малахова А. А. Лексико-семантичні особливості ономастикону у художньому творі Дж. Мартіна «Пісня Льоду та Вогню: Гра Престолів». Вісник студентського наукового товариства Донецького національного університету імені Василя Стуса. Том 1 / Ред. кол. Хаджинов І. В. (голова) та ін. Вінниця : ДонНУ імені Василя Стуса, 2019. Вип. 11. Т. 1. С 68–70.
- 46.Малахова А. А. Лексико-семантичні та структурні особливості вживання зоопетонімів у романі фентезі Дж. Мартіна «Пісня Льоду та Вогню: Гра Престолів». Вісник студентського наукового товариства Донецького національного університету імені Василя Стуса. Том 2 / Ред. кол. Хаджинов І. В. (голова) та ін. Вінниця : ДонНУ імені Василя Стуса, 2018. Вип. 10. Т. 2. С. 67–71.
- 47.Малахова А. А. Лексико-семантичні особливості та структурні особливості топонімів у романі-фентезі Дж. Мартіна «Пісня Льоду й Полум'я: Гра Престолів». Вісник студентського наукового товариства Донецького національного університету імені Василя Стуса. Том 2 / Ред. кол. Хаджинов І. В. (голова) та ін. Вінниця : ДонНУ імені Василя Стуса, 2019. Вип. 11. Т. 2. С 126–130.

- 48.Мельникова Ю. Н. Структурно-семантические особенности топонимов немецкого языка (диахронический аспект) : автореф. дисс. к. филол. н. Белгород, 2008. 22 с.
- 49.Мілл Дж. Ст. Система логіки силогістичної і індуктивної: Виклад принципів докази в зв'язку з методами наукового дослідження. 1865. 832 с.
- 50.Милевский Т. Предпосылки типологического языкознания. Исследования по структурной типологии. М. : Наука, 1963. С. 11–15.
- 51.Мостовский М. І. Лексикологія англійської мови. Х. : Основа, 1993. 256 с.
- 52.Музя Е. М. “Принципы классифицирования топонимов”. Вісник Запорізького державного університету. 2002. №1. С. 4 – 6.
- 53.Мурзаев Э. М. География в названиях. М. : Наука, 1979. 168 с.
- 54.Новичков А. А. Авторские топонимы в романах фэнтези. Альманах современной науки и образования. Тамбов : Грамота, 2009. №8. Ч. 2. С. 129 –132.
- 55.Новичков А. А. Ономастическое пространство англоязычных произведений фэнтези и способы его передачи на русский язык : автореф. дис. ... канд. филол. наук. Северодвинск., 2013. 26 с.
- 56.Овраева Д. Н. Онимические модели произведений жанра фэнтези и способы их передачи на русский язык (на материале романов Дж. Мартина «Игра Престолов» и П. Ротфусса «Имя ветра»). Студенческая наука XXI века: материалы X Междунар. студенч. науч.-практ.конф. Чебоксары: ЦНС «Интерактив плюс», 2016. №3 (10). С. 159–162.
- 57.Олійник Т. С. Семантичні та функціональні характеристики символічних власних імен в сучасній англійській мові: автоеф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04. Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2001. 386 с.
- 58.Подольская Н. В. Словарь русской ономастической терминологии М. Издательство «Наука», 1978. 198 с.
- 59.Подольская Н. В. Словарь русской ономастической терминологии. 2 изд., М., 1988. 256 с.

60. Псурцев Д. В. Смыслоформирование художественного текста: теоретические основания лингвостилистического подхода: дис... д-ра филол. Наук. М. : МГЛУ, 2009. 498 с.
61. Рыбакин, А. И. Словарь английских личных имён. М. : Астрель: АСТ, 2000. 224 с.
62. Рыбакин, А. И. Словарь английских фамилий. М. : Астрель: АСТ, 2000. 576 с.
63. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Київ. Полтава : Довкілля. К, 2006. 716 с.
64. Силаева Г. А. О содержании понятия “литературный антропоним”. Русская ономастика. Рязань, 1977. С. 152–156.
65. Скрипник Л. Г., Дзятківська Н. П. Власні імена людей. Словник-довідник. К. : Наукова думка, 1996. 335 с.
66. Суперанская А. В. Общая теория имени собственного. М. : Издательство «Наука», 1973. 352 с.
67. Суперанская А. В. (Ред.) Справочник личных имен народов РРФСР, 1987. №3. М. : Русский язык. 656 с.
68. Суперанская А. В. Теоретические проблемы ономастики: автореферат дис. ... д-ра фил. наук: 10.02.19. Л., 1974. 48 с.
69. Суперанская А. В., Сталтмане В. Э., Подольская Н. В., К. Б. Зайцева. Теория и методика ономастических исследований. М. : Наука, 1986. 431 с.
70. Старостенко Т. Н. Исторические основы фантастического мира Дж. Р. Р. Мартина в романе «Игра престолов» по циклу «Песнь льда и пламени». Science and Education a New Dimension: Philology. 2013. №13. С. 159–163.
71. Тараненко О. О. Гра слів. Культура слова. 1997. Вип. 50. С. 37–41.
72. Томахин, Г. Д. Великобритания: Лингвостарноведческий словарь. М. Астрель : АСТ, 2001. 336 с.
73. Топорова Т. В. К вопросу об именах собственных как средства идентификации мифологических персонажей. «Вопросы ономастики». 2005. № 2. С. 45–51.

74. Торчинський М. М. Основи денотатно-номінативного групування онімної лексики. Вісник Прикарпатського університету. Філологія. 2011. Вип. 2. С. 27–32.
75. Удовиченко Г. М. Загальне мовознавство. К. : Вища школа. 1980. 216 с.
76. Фомин А.А. Антропонимическая метаморфоза и художественный замысел // Известия Урал. гос. ун-та. 1999. №13: Гуманитарные науки: История. Филология. Искусствоведение. С. 54–69.
77. Фомичев С. В. В поисках фэнтези. [Электронный ресурс]. С. В. Фомичев. 2006. http://zhurnal.lib.ru/f/fomichew_s/
78. Фонякова О. И. Имя собственное в художественном тексте. Л., 1990. С. 56–63.
79. Хроленко А. Т. Из наблюдений над природой имени собственного в фольклорном тексте. Р., 1988. 54 с.
80. Хроленко А. Т. Общее языкознание : Курс лекций. К., 1999. 41 с.
81. Хроленко А. Т. Теория языка : Учебное пособие., 2-е издание, испр. и доп. К., 2002. 65 с.
82. Щерба Л. В. Языковая система и речевая деятельность : Опыт общей теории лексикографии. М., 1974. С. 278–279.
83. Щетинин Л. М. Слова, имена, вещи : очерки об именах. Ростов-на-Дону : Изд-во Ростовского ун-та, 1966. 222 с.
84. Anderson John M. The Grammar of Names. Oxford University Press, 2007. 375 p.
85. Carole Levin. The Reign of Elizabeth I. Basingstoke : Palgrave Macmillan, 2001. 139 p.
86. David Hilliam, Kings, queens, bones, and bastards : who is who in the English monarchy from Egbert to Elizabeth II. 215 p.
87. Given-Wilson, Chris, and Alice Curteis. The Royal Bastards of Medieval England, 1995. 52 p.
88. Hornby A.S. Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English. New York : Oxford University Press, 2000. 1715 p.

- 89.J. Keith Cheetham. On the Trail of Mary of Scots. Bell & Bain Ltd. Glasgow, 2000. 176 p.
- 90.Josephine Wilkinson. Richard III : The Young King to be. Amberley, 2009. 336 p.
- 91.Lewis D. On the Plurality of Worlds. Oxford : Blackwell, 1986. 377 p.
- 92.Martin Gilbert. The Routledge Atlas of British History, 3rd Edition. Weinfeld & Nicolson, 2004. 70 p.
- 93.Richer John, Saywell John, Spring Earle, Vallery Hugh. The British Epic. Toronto : Clarke, Irwing and Company Ltd, 1967. 347 p.
- 94.Roger S. Powell, Peter de Vere Beauclerk-Dewar. Royal Bastards: Illegitimate Children of the British Royal Family History Press Limited, 2008. 286 p.
- 95.Stewart George R. American Given Names. N.Y. Oxford University Press, 1997. 264 p.
- 96.Tracy Borman The Private Lives of the Tudors: Uncovering the Secrets of Britain's Greatest Dynasty, 2016. 464 p.
- 97.Warren R.P. All The King's Men. Progress Publishers, 1979. 452 p.

СПИСОК ТЕКСТОВИХ ДЖЕРЕЛ

98. Джордж Р. Р. Мартін. Гра Престолів. Переклад з англійської Наталі Тиськової. Видання 4. Видавнича група КМ-БУКС, 2013. 799 с.
- 99.George R. R. Martin Die Herren von Winterfell. Das Lied von Eis&Feuer 1. Aus dem Amerikanischen von Jorn Ingwersen. Verlagsgruppe Random House GmbH, 2002. 597 S.
- 100.Martin R. R. George. A Game of Thrones. Bantman Books Mass Market Edition, 1996. 800 p.
- 101.Martin R. R. George., Elio M. Garcia Jr., Antonsson L. The World of Ice & Fire: The Untold History of Westeros and the Game of Thrones. N. Y. : Bantam Books, 2014. 492 p.

102. Martin R. R. George. The Lands of Ice and Fire (A Game of Thrones): Maps from King's Landing to Across the Narrow Sea. N. Y. : Bantam Books, 2012. 16 p.

